

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

22

FASCICULA

BULETIN METODIC

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII „ION CREANGĂ”

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

Buletin metodic

Fascicula 22

CHIȘINĂU 2013

CZU 027.625=135.1=111=161.1

C27

Ediție îngrijită de ***Claudia Balaban***

Redactor: ***Claudia Gurschi***

Desenul pe copertă aparține elevei Mihaela Ceban
de la Școala de Arte din Ialoveni

Buletinul *Cartea. Biblioteca. Cititorul*, fascicula 22, include diverse materiale cu referire la acțiuni și experiențe interesante din domeniul activității bibliotecare cu copiii și adolescenții, realizate în bibliotecile din republică și de peste hotare.

Rubrica *Eveniment* oferă informații despre unele activități de promovare a cărții și lecturii desfășurate pe parcursul anului 2012: ediția a XVI-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Campania Națională „Copiii Moldovei citesc o carte”, Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXII-a și Concursul republican „Călătorie imaginară în lumea cărților”.

Mai multe articole despre activitățile și programele de promovare a lecturii, inclusiv comunicările susținute în cadrul simpozionului „Marketingul serviciilor de bibliotecă pentru copii: strategii și tehnici moderne”, sunt reunite sub genericul *Teorie și practică*.

Rubrica *2013 – Anul integrării informaționale a bibliotecilor publice* inserează materiale despre activitatea bibliotecilor în contextul implementării noilor tehnologii de informare și comunicare.

Cartea de vizită a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați este prezentată de directorul instituției, prof. Zanfîr Ilie.

În sprijinul activității practice a specialiștilor din bibliotecile publice și cele școlare vine *Portofoliul bibliotecarului*.

Compartimentul *Informații de peste hotare* este dedicat unui eveniment important din domeniul literaturii pentru copii – Congresul Mondial al IBBY (Londra, 23-26 august 2012).

Rubrica *Oameni și cărți* propune două recenzii la biobibliografia „Spiridon Vangheli și universul senin al copilăriei”, publicație a BNC „Ion Creangă”.

Buletinul poate fi consultat și în variantă electronică la adresa www.bncreanga.md.

Responsabilitatea pentru conținutul textelor publicate revine autorilor. Opinii, sugestii, materiale pentru publicare pot fi expediate pe adresa:

Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”
Str. Șciusev nr. 65
MD-2012, Chișinău
Republica Moldova
Tel./Fax: 22 95 56
E-mail: bncreanga@dnt.md

Book. Library. Reader bulletin, the 22nd issue, includes different materials about interesting activities and experiences in the library services for children and adolescents in our country and abroad.

Event chapter offers information about few reading and book promotion activities organised during 2012: the 16th International Children and Youth Book Fair, „Children of Moldova Read One Book” National Campaign, „At the Beginning of Wisdom” literary contest (the 22nd issue) and the Republican Contest „Imaginary Trip in the World of Books”.

Articles about reading promotion activities and programs, including the papers presented at the symposium „Marketing of the Children Library Services: Strategies and Techniques” are brought together in *Professional Meetings* chapter.

The chapter *2013 – Year of Information Integration of Public Libraries* contains materials about the activity of libraries in the context of implementation of new information and communication technologies.

The *Business Card* of „V. A. Urechia” County Library of Galați is presented by its director Zanfir Ilie.

The chapter *Librarian’s Portofolio* is aimed to support the practical activity of the specialists from public and school libraries.

Information from abroad chapter is dedicated to a very important event in the field of children’s literature – IBBY World Congress (London, August 23-26, 2012)

People and books chapter proposes two reviews on „Spiridon Vangheli and the Clear Universe of Childhood” bio-bibliography published by „Ion Creangă” National Children’s Library.

This bulletin could be found in electronic form on the site www.bncreanga.md.

The authors are responsible for the content of the articles.

Please, send opinions, suggestions, and articles to the address:

„Ion Creangă” National Children’s Library
65 Șciusev street
MD-2012, Chișinău
Republic of Moldova
Phone/Fax.: 229509, 229556
E-mail: bncreanga@dnt.md

EVENIMENT

LUMINA CUVÂNTULUI SCRIS

*– Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret –
Chișinău, 26–29 aprilie 2012*

Cu siguranță, acest eveniment de excepție ce reunește spiritele – Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret – este cel mai ales dar al primăverii, pătruns de lumina cuvântului scris, un adevărat spectacol al lumii literare și impunător for pentru cei împătimiți de cunoaștere.

La inaugurarea Salonului, copiii au avut posibilitatea de a se întâlni cu multe oficialități: Marian Lupu, președinte al Parlamentului RM, sub patronajul căruia se desfășoară Salonul de mai mulți ani, Boris Focșa, ministru al culturii, Ion Cebanu, ministru al tineretului și sportului, Tatiana Potâng, vice-ministru al educației, cu scriitorul preferat al copiilor Spiridon Vangheli, aceștia îndemnându-i să iubească cartea care le va ajuta să devină oameni cu demnitate, adevărate personalități.

Toți vizitatorii au trăit cele mai frumoase emoții, întâlnindu-se cu scriitorii lor preferați și cu recentele lor creații, sărbătoarea transformându-se în una cu adevărat magnifică. Salonul a oferit vizitatorilor diverse posibilități de a cunoaște 166 edituri din 11 țări: Republica Moldova, România, Franța, Germania, Suedia, China, Federația Rusă, Ucraina, Polonia, Azerbaidjan, Portugalia, care au expus circa 15000 titluri de carte.

În cadrul evenimentului, în afară de expoziție de carte, a fost organizată expoziția de ilustrații de carte pentru copii în original, au fost organizate 89 lansări de titluri de carte, printre care cartea-surpriză „Marele Ciulică” de Nicolae Rusu, „Vorbe năzdrăvane” de Ion Gheorghiuță, „A doua șansă” de Aurelian Silvestru, „Fapte bune să aduni” de Ianoș Țurcanu (Editura „Prut Internațional”), „Fărâme de suflet” de Aurelian Silvestru (Editura „TOCONO”), „Popasuri pe Licuricia – planeta copiilor isteți” de Vitalie Filip, „Câte-n lună și-n stele. 150 de curiozități explicate pe înțelesul copiilor”, „Ghidușel în țara viețuitoarelor. Curiozități din lumea animalelor”, „Abracadabra. Magia literelor, silabelor, cuvintelor” de Ala Bujor (Editura „Epigraf”), „Ion Miloș. Viața și opera” de Catinca Agache (Editura Academiei Române, București), „Ion Miloș între contemporani” de Catinca Agache, „Lucian Blaga. Paradisiacul. Lucifericul. Mioriticul” de Mihai Cimpoi, „Documentele Haosului” de Daniel Corbu, „Literatură, identitate și regionalism” de Dan Mănuță, „Rostirea postmodernă – Generația poetică '80 în literatura română” de Daniel Corbu, „Sfera de apă” de Emilian Marcu, „Pe urmele lui Ion Creangă” de Petru Rezuș, „Creangă și Creanga de aur” de Vasile Lovinescu, „Vasile Alecsandri”, „George Coșbuc” – CD Multimedia (Editura „Princeps Multimedia”, Iași), „O poveste-

adevărată din pădurea fermecată” de Anica Facina, „Caruselul timpului: Povestiri de azi pentru copii și părinți” de Viorel Lazăr, „Ion Creangă – spectacolul disimulării” de Adrian Dinu Rachieru, „Corespondență” de Aurel Cosma Junior, „Amintiri despre țărani” de Ion Marin Almăjan (Editura „David Press Print”, Timișoara), „Fața soarelui” de Maria Mocanu (Tipografia Centrală), „Basmе scurte, dar hazlii bune de-amuzat copii” de Silvia Ursache, „Povești populare pentru mic și mare” de Gheorghe Stratan (Editura „Silvius Libris”), „Ursul păcălit de vulpe”, „Povestea lui Harap-Alb”, „Fata babei și fata moșneagului”, „Dănilă Prepeleac” de Ion Creangă, colecțiile „Copilul deștept”, „Dezvoltarea timpurie”, „Școala celor șapte pitici”, „Caiete de lucru pentru grădinițe” (Editura „Litera”), „Mă joc și creez” de Paul Jelescu și Stela Gânju (Editura „Poligraf-Design”), „Mon premier dictionnaire 4–7 ans” de Bernard Couté (Editura „Gallimard”), „Trésors des contes pour les enfant: coffret de 9 livres et CD audio”(Editura „Atlas”), „Paul Goma. Inițieri în textul literar” de Aliona Grati, „Ultima amantă” de Claudia Partole (Editura „ARC”), „Povestiri cu tâlc”, „Singur pe lume” de Hector Malot, „Raționamentul” de Alexandra Stănescu (Editura „Magic Print”, Onești, Bacău), „A venit un lup la școală”, „Ghicitori și poezii pentru cei mai mici copii” de Titus Știrbu (Tipografia „Europress”), „Am vorbit cu florile” de Nina Slutu-Soroceanu (Tipografia Centrală), „Blănița lui Aricuș” de Marcela Mardare, „Dulce e copilăria” de Maria Caras, „Telerană” de Steliana Grama (Editura „Pontos”), „Copilul minune de la Sebeș – Carl Filtsch” de Virgil Șerbu Cisteianu (Editura „Gens Latina”, Alba Iulia), „Povestea lui Mihai. Planeta Tobi” de Viorica Nagacevschi, „Aventurile lui Atomică” de Ion Vatamanu, „De la noi până la voi” de Nina Slutu-Soroceanu (Editura „Bons Offices”), „Dreptul internațional și conflictul din Nagorno-Karabah” de Namig Aliyev (Editura „Prut Internațional”), „Clasa noastră” de Mihail Garaz (Tipografia „Iulian”), „Floare-de-Cais sau Mielul netăiat” de Andrei Strâmbeanu („Baștina-Radog” SRL), „Bunica bunicului” de Petre Popa (Editura „Grafema Libris”), „Făcătorii destinului” de Margot Spânu, „Acrostihuri. Portrete în timp” de Constantin Rusnac (Editura „Magna-Princeps”), „Io, Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei” de Vlad Zbârciog, „De ce?: Enciclopedie pentru fete și băieți curioși” de Ion Anton (Editura „Silvius Libris”), „Geografia cu minuni” de Ianoș Țurcanu (Editura „Princeps Multimedia”, Iași), „101 poeme” de Ianoș Țurcanu (Editura „Biodova”, București), „Între sensibilitate și rigoare: Introducere în arta și știința lecturii” de Nicolae Busuioc (Editura „Vasiliana ’98”, Iași), „Vulturul deșertului”, „Piatra Șoimului”, „L’acvilenoir” de Ion Muscalu (Editura „Danaster”), „Concert melancolic”, „Philemon și Baucis” de Vasile Burlui (Editura „Casa Demiurg”, Iași), „Poemele Deltei. Rodion” de Valentin Talpalaru (Editura „Opera Magna”, Iași), „Tötentanz sau Viața unei nopți” de Claudia Partole (CD Radio-Moldova), „Peisaj cu dimineți și clipe” de Claudia Partole (Editura „Lumina”).

Pe parcursul Salonului au fost organizate mai multe activități interactive pentru copii: Concursul de lectură „Știe cel care citește”, Master class pentru

copiii pasionați de lectură, arte aplicate și handmade, oferit de Clubul „MeșteRICH” de la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, emisiunea radiofonică „Cartea – cetate de lumină”, în cadrul programului „Ora copiilor”, Radio-Moldova, Conferința video „Preferințele de lectură ale adolescenților”, organizată de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Chișinău și Biblioteca de Stat pentru Copii a Rusiei, Moscova cu sprijinul Centrului Rus de Știință și Cultură.

La Forumul Copiilor a avut loc totalizarea Concursului republican de jocuri literare „Călătorie Imaginară în Lumea Cărților”, organizat în memoria Alexandrinei Rusu, fost redactor-șef al revistei pentru copii și adolescenți „a”MIC”. La forum au fost invitați participanții, lucrările cărora au fost premiate de către juriu, în total 22 de copii din întreaga republică: *Mădălina Savciuc*, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești – **Premiul Mare** (600 lei); *Corina Darii*, cl. a VIII-a, Liceul Teoretic „Ștefan Vodă”, Ștefan Vodă – **Premiul I** (500 lei); *Dan Croitoru*, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”, Chișinău, *Larisa Ciacâru*, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Alexandru Agapie”, s. Pepeni, Sângerei – **Premiul II** (450 lei); *Elena Rusu*, cl. a VII-a, s. Vărvăreuca, Florești, *Daniela Bargan*, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „V. Bulicanu”, s. Boldurești, Nisporeni – **Premiul III** (400 lei); *Anastasia Cechina*, cl. a VI-a, Gimnaziul Cobusca, Anenii Noi, *Victoria Marinova*, cl. a VI-a, Gimnaziul Tvardița, Taraclia, *Victoria Tocan*, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești – **Premii speciale** (300 lei); alți 13 participanți din raioanele Căușeni, Florești, Anenii Noi, Ungheni, Sângerei, Orhei, Dubăsari au primit mențiuni a câte 100 lei. Lucrările premiate la concurs au fost expuse la un stand separat și admirate de toți vizitatorii – atât copii, cât și maturi.

Un moment plin de emoții pe parcursul desfășurării Salonului a fost Medalionul literar cu genericul „Scriitorul din Coliba Albastră a Copilăriei”, consacrat scriitorului Spiridon Vangheli. Manifestarea a fost moderată de poetul și parlamentarul Ion Hadârcă. O tonalitate deosebită a dat medalionului participarea academicianului Mihai Cimpoi și a strănepoatei lui Ion Creangă, Olguța Caia, venită special de la Târgu-Neamț pentru acest eveniment.

În cadrul Salonului literar-artistic „La Creangă” au fost lansate volumele de autori-copii: „Lucruri sacre” de Valeria Corsac (Editura „Bons Offices”), „Angel Heart = Inimă de înger” de Elleny Pendefunda (Editura „Contact Internațional”, Iași), „Sarah Daria Muscalu: Album” (Editura „Danaster”, Iași). Tot aici s-au lansat: revista pentru copii și tineret „BIBLIOUNIVERS” (parteneriat Chișinău-Focșani), volumele „Nepoțica și bunica” de Daniela Mazur, „Polisemia stării = La polysémie de l’état d’âme” de Daniela Papuc, „Creativitate, fantezie, dibăcie” (colaj fotografic) de Alina Pijevscaia, „Metamorfoză: CD” (muzică) de Natalia Croitor, „Eu am dreptul”, „Soarele pătrat”, „Dreptul de mamă” de Renata Verejanu (Editura OMCT, Chișinău), Almanahul „La Creangă”, nr. 26 („Baștina-Radog” SRL).

Tradiționale au devenit și întrunirile profesionale. La Simpozionul „Marketingul serviciilor de bibliotecă pentru copii: strategii și tehnici moderne” au participat specialiști din Republica Moldova și România cu comunicările:

- „De ce este necesar marketingul în bibliotecă?”, *Maria Furdui*, Biblioteca Publică Raională „Vasile Alecsandri” Telenești, Republica Moldova;
- „Promovarea cărții și a lecturii prin programele și proiectele culturale ale Bibliotecii Județene „O. Goga”, Cluj”, *Ana Maria Dudescu*, Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj, România;
- „Redimensionarea serviciilor de animație culturală în consens cu exigențele tinerilor beneficiari”, *Nadejda Pădure*, Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu” Strășeni, Republica Moldova;
- „Comunicarea interbibliotecară în spațiul public realizată de Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați”, *Zanfir Ilie*, Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați, România;
- „Proiectele – o tendință de extindere a serviciilor de bibliotecă”, *Ana Botezat*, Biblioteca pentru Copii „Ion Creangă” Bălți, Republica Moldova;
- „Necesitatea procedurilor operaționale în biblioteca școlară”, *Daniela Argatu*, Casa Corpului Didactic, „George Tofan”, Suceava, România;
- „Revigorarea lecturii prin proiectele Bibliotecii Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu””, *Angela Chelea*, Biblioteca Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu” Chișinău, Republica Moldova;
- „Promovarea literaturii pentru copii prin antologii și colecții”, *Stela Cemortan*, Institutul de Științe ale Educației, Republica Moldova.

La ediția a XVI-a a Salonului de asemenea s-a păstrat frumoasa tradiție a cărții-surpriză. „Marele Ciulică” de Nicolae Popa în 15000 de exemplare a fost dăruită copiilor vizitatori grație susținerii financiare a Ministerului Culturii, Ministerului Educației, Ministerului Tineretului și Sportului, Primăriei Municipiului Chișinău, Moldova Agroindbank, Editurii „Prut Internațional”, „Baștina-Radog” SRL, cărora le aducem cele mai sincere mulțumiri.

Ca de obicei, Salonul s-a încheiat cu decernarea premiilor în modul următor:

- Premiul **Ion Creangă** (pentru întreaga activitate în domeniul cărții pentru copii), acordat de *Marian Lupu*, președinte al Parlamentului Republicii Moldova – *Iulian Filip*;
- Premiul **Igor Vieru** (pentru întreaga activitate în domeniul ilustrației de carte pentru copii) – *Sergiu Puică*;
- Premiul **Cartea anului**, acordat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova – *Aurelian Silvestru*, pentru volumul „Fărâme de suflet” (Editura „TOCONO”, Chișinău);
- Premiul **Simpatia copiilor** – *Aurelian Silvestru*, pentru cartea „A doua șansă” (Editura „Prut Internațional”, Chișinău);
- Premiul pentru poezie **Grigore Vieru**, acordat de *Alexandru Rusu*, director, „Baștina-Radog” SRL – *Arcadie Suceveanu*, pentru întreaga

- creație poetică pentru copii;
- Premiul **Cartea cognitivă** – *Ion Anton*, pentru enciclopedia „De ce?: Enciclopedie pentru fete și băieți curioși” (Editura „Silvius Libris”, Chișinău);
 - Premiul **Cartea de referință** – Editura *ARC* (Chișinău), pentru colecția „Laterna magica”;
 - Premiul **Cea mai reușită colecție de carte pentru copii** – Editura *Litera* (Chișinău), pentru colecția de povești de Ion Creangă;
 - Premiul **Cea mai reușită prezentare grafică a cărții** – *Petru Ghețoi*, pentru prezentarea grafică a cărții „Floare-de-Cais sau Mielul netăiat” de Andrei Strâmbeanu („Baștiga-Radog” SRL, Chișinău);
 - Premiul **Cea mai reușită ilustrație de carte în original** – *Estela Răileanu*, pentru ilustrațiile la cartea „Popasuri pe Licuricia – planeta copiilor isteți” de Vitalie Filip (Editura „Epigraf”, Chișinău), *Ludmila Cojocari*, pentru ilustrațiile la cartea „Piele-de-Măgar” de Charles Perrault;
 - Premiul **Cea mai reușită traducere** – *Emilian Galaicu-Păun*, pentru traducerea cărții „Scrippius Pip = The Scroobious Pip” de Edward Lear (Editura „ARC”, Chișinău);
 - Premiul **Cel mai frumos amenajat stand** – *Infomedia Pro* (București);
 - Premiul **Pentru mass-media** – *Victoria Tomuz* (Radio-Moldova);

Premii speciale:

- Premiul **Ministerului Culturii al Republicii Moldova** – *Nicolae Busuioc*, pentru volumul „Între sensibilitate și rigoare: Introducere în arta și știința lecturii” (Editura „Vasiliana ’98”, Iași), *Constantin Rusnac*, pentru volumul „Acrostihuri. Portrete în timp” (Editura „Magna-Princeps”, Chișinău);
- Premiul **Ministerului Educației al Republicii Moldova** – Editura *Știința* (Chișinău), pentru colecția „Personalități notorii”, *Maria Dohotaru*, pentru volumul „Crucea Mântuirii” (Editura „Magic Print”, Onești, Bacău), *Andrei Strâmbeanu*, pentru cartea „Floare-de-Cais sau Mielul netăiat” („Baștina-Radog” SRL, Chișinău), *Ianoș Țurcanu*, pentru cartea „Geografia cu minuni” (Editura „Princeps Edit”, Iași);
- Premiul **Ministerului Tineretului și Sportului al Republicii Moldova** – *Ianoș Țurcanu*, pentru volumul „101 poeme” (Editura „Biodova”, București), Editura *Polirom* (Iași), pentru colecția „Psihologia copilului & Parenting”;
- Premiul **Comisiei Naționale a Republicii Moldova pentru UNESCO** „Carte pentru promovarea spiritului de toleranță” – *Daniel Corbu*, pentru volumul „Documentele Haosului” (Editura „Princeps Edit”, Iași);
- Premiul **Primăriei Chișinău** – *Ion Muscalu*, pentru romanele istorice „Vulturul deșertului” și „Piatra Șoimului” (Editura „Danaster”, Iași);

- Iulian Filip*, pentru coordonarea colecției „Mărgăritare folclorice” (Editura „Prut Internațional”, Chișinău);
- Premiul **Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”** – *Georgeta Voinovan*, pentru cartea „Abecedar pentru cei mici” (Editura „Cartea” S. A., Chișinău), *Nina Slutu-Soroceanu*, pentru cartea „Am vorbit cu florile” (Tipografia Centrală, Chișinău), *Silvia Ursache*, pentru cartea „Basme scurte, dar hazlii bune de-amuzat copii” (Editura „Silvius Libris”, Chișinău), *Vitalie Filip*, pentru cartea „Popasuri pe Licuricia – planeta copiilor isteți” (Editura „Epigraf”, Chișinău), *Petre Popa*, pentru cartea „Bunica bunicului” (Editura „Grafema Libris”, Chișinău);
 - Premiul **Asociației Naționale a Uniunilor de Creație din Republica Moldova** – *Valentin Talpalaru*, pentru volumul „Poemele Deltei. Rodion” (Editura „Opera Magna”, Iași);
 - Premiul **Uniunii Scriitorilor din Moldova** – *Adrian Dinu Rachieru*, pentru volumul „Ion Creangă – spectacolul disimulării” (Editura „David Press Print”, Timișoara), Editura *Princeps Edit* (Iași), pentru colecția „Lucian Blaga”;
 - Premiul **Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova** – *Iurie Leu*, pentru ilustrațiile la cartea „Pantalonina – țara năstrușnicilor” de Spiridon Vangheli (Editura „Guguță”, Chișinău);
 - Premiul **Secției Naționale IBBY** – *Catinca Agache*, pentru volumele „Ion Miloș. Viața și opera” (Editura Academiei Române, București) și „Ion Miloș între contemporani” (Editura „Princeps Edit”, Iași), *Iurie Răileanu*, pentru albumul „Etno Moldova”, *Marcela Mardare*, pentru cartea „Blănița lui Aricuș” (Editura „Pontos”, Chișinău), Editura *Media Erc Press* (București), pentru enciclopedia „Civilizațiile antice”, *Elleny Pendefunda*, pentru cartea „Angel Heart = Inimă de înger” (Editura „Contact Internațional”, Iași), *Sarah Daria Muscalu*, pentru albumul de artă „*Sarah Daria Muscalu: Album*” (Editura „Danaster”, Iași), *Titus Știrbu*, pentru cartea „A venit un lup la școală” (Tipografia „Europress”, Chișinău);
 - Premiul **Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” „Cea mai bună carte pentru copiii cu deficiențe de vedere”** – Editura *Magic Print* (Onești, Bacău), pentru volumul „Povestiri cu tâlc”;
 - Premiul **Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova „Cea mai originală publicație în domeniul bibliologiei”** – *Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”*, Chișinău, pentru biobibliografia „*Lidia Kulikovski. Viața printre cărți*”;
 - Premiul revistei **Florile dalbe** pentru cea mai bună carte a unui autor elev – *Valeria Corsac*, pentru cartea „Lucruri sacre” (Editura „Bons Offices”, Chișinău);
 - Premiul **„Danaster”** pentru proză pentru copii al Fundației Culturale „Eco Art” din Iași – *Maria Mocanu*, pentru cartea „Fața soarelui” (Tipografia Centrală, Chișinău);

- Premiul pentru debut în poezie (autor-elev) al Casei de Presă și Editură „**Contact Internațional**” – *Daniela Papuc*, pentru volumul „Polisemia stării = La polysémie de l'état d'âme”;
- Premiul „**O carte pentru dănuirea noastră**”, acordat pentru măiestrie artistică și instituit de către familie în memoria copilului Dănuț Postolache, autorul cărții „Hidronauții” – *Genovieva Scobioală*, pentru alcătuirea antologiei „Chișinăul în literatură” (BM „B.P. Hasdeu”, Chișinău).

Cărțile ne pot schimba viața, ne pot inspira, ne pot demonstra alternative, oportunități, ne pot deschide drumul spre lumi necunoscute, ba chiar ne etalonează viața. În deosebi, se întâmplă acest lucru generațiilor în creștere, cartea ajutându-le să-și creeze propriul univers, să-și dezvolte capacitatea de gândire, de acumulare a cunoștințelor.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret este acțiunea ce ne oferă posibilitatea de a găsi acea literatură de care avem nevoie. O carte bună te îndreaptă spre alte cărți, iar toate împreună formează cultura sistematică a oricărui individ.

Copilul trebuie permanent îndrumat spre lectură. Cine a izbutit să transforme lectura în pasiune va rămâne sclavul ei. Și atunci va trebui să citească mereu, pe tot parcursul vieții. Asta ne-o dorim noi, organizatorii Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret: să creștem o generație inteligentă, dornică să acumuleze cunoștințe și să schimbe mentalitatea și idealul societății noastre.

Claudia BALABAN,
președinte al Secției Naționale IBBY în Republica Moldova,
director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

CAMPANIA NAȚIONALĂ „COPIII MOLDOVEI CITESC O CARTE – 2012”

*„Fărâme de suflet” este o carte născută din necesitatea
de a-i ajuta pe oameni să mențină flacăra vie a talentului
și a omeniei, a bunătății și a credinței în Dumnezeu.
E o carte cu adevărat de suflet pe care am făcut-o cu sufletul
și care, cu siguranță, își găsește ecoul în rândul cititorului.”*
(Aurelian Silvestru)

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea

ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

În susținerea celor spuse de N. Iorga, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în colaborare cu scriitorii, editorii, ilustratorii de carte, bibliotecile publice din republică, a lansat în luna ianuarie 2012 Campania Națională de promovare a lecturii „Copiii Moldovei citesc o carte”. Având drept scop atragerea copiilor la lectură, promovarea celor mai valoroase cărți pentru copii și adolescenți, anual, organizatorii selectează și propun pentru lectură în cadrul campaniei unul sau mai multe titluri de carte destinate copiilor de diferite vârste. Selectarea cărților se face în corespundere cu unul sau câteva dintre următoarele criterii: atractivitatea și actualitatea temei; originalitatea stilului și conținutului; valoarea cognitivă și educativă; conținutul accesibil copiilor; referințe în presă, premii, mențiuni în cadrul unor saloane de carte, concursuri literare ș.a.

Pentru Campania „Copiii Moldovei citesc o carte – 2012”, care s-a desfășurat în perioada ianuarie–decembrie 2012 și a implicat elevi din clasele VI–X, a fost propusă pentru lectură cartea lui Aurelian Silvestru „Fărâme de suflet”. Pentru această carte autorului i s-a acordat Premiul „Cartea anului” la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XVI-a. Acest fapt confirmă, o dată în plus, că alegerea a fost reușită. Cartea a oferit cititorului nu doar posibilitatea să „descopere” adevăruri și lucruri noi, dar și să învețe „din viață și pentru viață”, să citească „din plăcere și cu plăcere”. Așadar, autorul a adus către publicul larg de cititori o carte cu adevărat de suflet pe care a scris-o cu sufletul.

Campania s-a desfășurat în 28 de raioane, municipiul Bălți și municipiul Chișinău. Pentru desfășurarea cu succes a campaniei au fost întreprinse mai multe acțiuni:

- Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a repartizat bibliotecilor publice raionale (municipale, orășenești) 500 exemplare de carte oferite ca donație de către autor (repartizarea s-a făcut în funcție de numărul de localități din raioane);
- bibliotecile, după posibilități, și-au completat colecțiile achiziționând cartea respectivă;
- în dependență de numărul de exemplare disponibile, bibliotecile raionale au oferit prin sistemul împrumutului interbibliotecar un anumit număr de exemplare pentru a fi citite (prin rotație) în bibliotecile din localitățile raionului;
- s-au elaborat o serie de materiale promoționale (semne de carte, afișe în biblioteci și în școli, informații pe blogurile bibliotecilor, informații în presă, pliante, fluturași etc.);
- a fost organizată lectura cărții recomandate, utilizându-se diverse forme de activitate: lecturi individuale, lecturi publice, lecturi comentate, lecturi radiofonice, mese rotunde, reviste bibliografice, expoziții de carte, victorine literare, medalioane literare, întâlniri cu autorul (Bălți, Briceni,

Călărași, Criuleni, Lipcani, Orhei, Sângerei, Soroca, Strășeni, Telenești ș.a), discuții, dezbateri, conferințe, acțiuni teatralizate, concursuri de creație literară și de desen inspirate din lectura cărții respective etc.

Întâlnirile cu scriitorul Aurelian Silvestru au fost adevărate lecții de filozofie, religie și de suflet, care au confirmat, o dată în plus, că doar cu ajutorul cuvântului scris, rostit, gândit se poate pătrunde în cele mai adânci taine. Iată cu ce impresii a rămas eleva Elena Ceban de la Ștefan Vodă, în urma întâlnirii cu autorul: *„Întâlnirea cu scriitorul Aurelian Silvestru a fost pentru mine o revelație. Nu mi-am închipuit că poate fi atât de bun și simplu ca om. Deși l-am întâlnit întâia oară, am avut impresia că am stat de vorbă cu un vechi și bun prieten... Cartea mi-a oferit o doză de speranță, iar întâlnirea cu autorul mi-a dat curajul și încrederea să fac ceea ce pot mai bine, să greșesc ori de câte ori va fi nevoie, dar să nu renunț la convingerea de a mai încerca o dată... Acum sunt mult mai puternică...”*. Pe marginea cărții „Fărâme de suflet” și-au expus părerile și alți elevi: *„Cartea este asemeni unei lumânări de la care pot lua lumină mii de lumânări. „Fărâme de suflet” a reaprins în noi lumina reîntâlnirilor de suflet.”*; *„Succesul cărții este enorm. „Fărâme de suflet” a demonstrat că și cărțile sunt parte din viața noastră și pot interveni în cele mai neașteptate moduri.”*; *„Fărâme de suflet” este cartea care se trăiește. Cititorul se descoperă pe sine, calea spre iubire și iertare.”* (elevi ai liceelor din or. Ungheni).

În cadrul campaniei au fost organizate diverse activități, la care au participat, conform rapoartelor prezentate din teritoriu, peste 20.000 de copii din întreaga republică.

Activitățile au finalizat cu Conferința republicană de totalizare, care a avut loc în data de 8 decembrie 2012, în sala de spectacole a Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”. La eveniment au participat scriitori, editori, elevi, profesori, bibliotecari din raioanele și municipiile republicii. Dna Claudia Balaban, director general al BNC „Ion Creangă”, a prezentat publicului un raport detaliat privind desfășurarea campaniei. Programul conferinței a inclus și un spectacol muzical-dramatic, de o intensitate emoțională deosebită, cu secvențe înscenate din cartea „Fărâme de suflet”, prezentate de elevii și cadrele didactice ale Școlii de Arte „V. Poleacov” din Chișinău, Liceului „Lucian Blaga” din Bălți, Liceelor „Andrei Vartic” și „Petre Ștefănuță” din Ialoveni, Liceului „Alexei Mateevici” din Dondușeni, Liceului „Nicolae Iorga” din Chișinău, Gimnaziului „Mihai Eminescu” din Telenești. Ansamblul vocal de la Liceul „Prometeu” din Chișinău (conducător artistic Veaceslav Madan), din care fac parte cei mai talentați copii ai liceului, a interpretat mai multe cântece pe versurile și muzica lui A. Silvestru, completând perfect atmosfera caldă din sală. Cei prezenți au avut prilejul să ia cunoștință de o amplă expoziție de carte „Aurelian Silvestru – semănătorul de cuvinte și gânduri bune”, care a inclus publicații din colecțiile Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

În concluzie, vom menționa că această formă de promovare a cărții și lecturii multora le-a readus optimismul și crezul în puterea magică a lecturii,

indiferent de toate statisticile. Campania a contribuit la realizarea celei mai importante misiuni a bibliotecii, fiind funcțională și foarte practică. Deși campania a fost adresată elevilor din clasele VI–X, cartea lui A. Silvestru a fost citită nu doar de ei, ci și de către colegii lor mai mari, părinți și bunici. Ne-a demonstrat acest fapt bătrânica de 82 de ani din Cricova, care la întâlnirea cu autorul cărții i-a mulțumit din suflet pentru această creație a sa, confirmând cele scrise de el prin exemple trăite și văzute de ea pe parcursul vieții sale. Mulți profesori au menționat că această carte le servește ca manual la orele de dirigenție și acțiunile extrașcolare, iar pentru cititor, oricare ar fi el, – un mijloc de a înțelege mai bine viața și de a lua o poziție corectă în situații de frământări și îndoieli.

Pe cei care încă nu ați citit cartea „Fărâme de suflet” vă îndemnăm să faceți acest lucru. Cu un astfel de îndemn vine și profesoara Valentina Vârlan din Chișinău, care a rămas profund impresionată de carte: *„Pot spune că „Fărâme de suflet” e o enciclopedie a sufletului. Atâtea sfaturi și îndemnuri... O recomand și altora s-o citească. Nu vor regreta. Căci astăzi, când lumea este într-o profundă criză de educație care, după mine, e cu un impact mai mare decât criza economică, această carte este un îndemn pentru părinți și pedagogi de a pune accentul în educația copiilor lor pe adevăratele valori.”*

Maria HAREA,
*șef serviciu Asistență de specialitate, coordonare și cooperare,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”*

DOUĂ DECENII ÎN PARADISUL CĂRȚILOR

Filiala de Carte Românească a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău și a Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași și-a sărbătorit 20 de ani de activitate – eveniment spiritual ce merită să fie în atenția opiniei publice – bibliotecarilor, profesorilor, scriitorilor, editorilor, ilustratorilor și, nu în ultimul rând, a utilizatorilor, care, pe parcursul anilor, au pășit cu bucurie pragul acestei cetăți a cărții românești.

Filiala de Carte Românească pentru Copii a fost deschisă într-o perioadă istorică când Republica Moldova, recunoscută ca stat la nivel internațional, făcea primii pași spre independență.

Primii pași s-au dovedit a fi cei mai anevoioși. Trecând la grafia latină, în anul 1990, ne-am pomenit în fața unei grave probleme. Practic, în colecțiile bibliotecii, chiar și de rang național, lipsea totalmente cartea în limba română cu grafie latină. Bucuria majorității în legătură cu revenirea la „veșmântul firesc al limbii române” în Republica Moldova trebuia, într-un fel, materializată, dar cum, când colecțiile bibliotecii conțineau doar șase la sută carte românească, și aceea cu grafie chirilică.

Recunoaștem că, la acel moment, nu puteam satisface cerințele de lectură ale copiilor, care începuseră deja să studieze limba română cu alfabetul latin. Salvarea a venit de la colegii de peste Prut, cu care tocmai se înfiripau niște relații de colaborare.

În vara anului 1990 am trecut pentru prima oară Prutul cu o vizită de documentare la Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași. Studiind colecțiile bibliotecii, mă neliniștea un singur gând – cum ar avea acces la aceste colecții copiii noștri? Atunci nu cunoșteam încă pe nimeni din colaboratorii acestei biblioteci, însă am observat dorința lor de a ne ajuta.

Peste un an colegii ieșeni au venit la Chișinău cu o expoziție amplă – „Lecturile copilăriei”. Din delegație făceau parte bibliotecari, scriitori și, desigur, directorul bibliotecii, scriitorul, publicistul Nicolae Busuioc.

Expoziția a avut un succes nemaipomenit. A fost inaugurată în prezența scriitorilor, profesorilor, bibliotecarilor, copiilor și, desigur, a reprezentanților de la Ministerul Culturii și a vicepreședintelui Parlamentului, scriitorului Ion Hadârcă. Au fost zile de neuitat. Sute de copii, împreună cu dascălii lor, au vizitat această extraordinară expoziție, exprimându-și bucuria de a le avea în preajmă și de a se familiariza cu aceste cărți.

Colegii de la Iași urmăreau cu atenție situația creată, mai ales frământările noastre că nu putem satisface cerințele de lectură pentru cartea în limba română. Ca urmare, în toamna aceluiași an, am fost invitați din nou la Iași. Satisfacția cea mare a fost atunci când, intrând în bibliotecă, am văzut un panou mare pe care era anunțată acțiunea „O carte pentru copiii din Basarabia”. Am fost martori cum copii și maturi veneau la bibliotecă și aduceau cărți pentru copiii din stânga Prutului.

În timpul acelei vizite am și discutat despre posibilitatea de a deschide la Chișinău o filială de carte românească pentru copii. Dar pentru a deschide o bibliotecă este nevoie nu numai de colecție de carte, ci și de un local potrivit, de mobilier și, bineînțeles, de un personal calificat.

Tentația era mare, dar problemele, cu care urma să ne confruntăm, erau și mai mari.

Grație viceministrului culturii, domnului Mihail Murzac, și generosului om de cultură, domnului Titus Jucov, am primit un spațiu de peste 100 m² în localul Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”.

Spațiul în formă circulară, cu un havuz pe centru, trebuia adaptat cerințelor unei biblioteci. Ușor de spus, mai greu de realizat, fiindcă în bugetul bibliotecii nu erau prevăzute astfel de cheltuieli. Ministerul Culturii ne-a alocat din rezervă 20 000 de lei, care ne-au ajuns doar pentru transformarea havuzului într-o masă rotundă și confecționarea banchetelor din jurul ei. O problemă mai gravă era procurarea mobilierului, stelajelor și vitrinelor pentru expoziții, al căror cost depășea 100 000 de lei. Dar și aici ne-a surâs norocul. Președintele Fundației „Vatra”, un om cu nume mare, Andrei Vartic, ne-a plătit toate cheltuielile pentru confecționarea mobilierului de bibliotecă.

În iunie 1992 a sosit de la Iași primul camion plin cu cărți. Directorul bibliotecii, domnul Nicolae Busuioc, și metodistul, domnul Valentin Talpalaru, au însoțit acest lot de peste 4000 de volume. Descărcând cartea, ardeam de nerăbdare să deschidem pachetele și să vedem ce comori ni s-au adus.

Era cel mai minunat dar: clasicii literaturii române, carte de referință, carte pentru copii, literatură universală tradusă în limba română. Lotul de carte cuprindea tot de ce aveam nevoie pentru satisfacerea cerințelor de lectură.

Dar cărțile trebuiau inventariate, prelucrate, clasificate, pregătite pentru a da viață unei biblioteci. Au fost selectați cei mai experimentați bibliotecari, responsabilă fiind pentru acest proces doamna Valentina Ciobanu, care a și devenit șefa filialei.

Se muncea fără zile de odihnă. Ne doream foarte mult să punem la dispoziția utilizatorilor cartea adusă de la Iași, cu atât mai mult că începuseră să ne dea târcoale copiii de la liceele din apropiere, care auziseră că în curând va fi deschisă o filială de carte românească pentru copii.

A sosit ziua cea mare – 18 noiembrie 1992. În prezența oficialităților de la Chișinău și de la Iași, cu oaspeți din București, cu scriitori pentru copii din Republica Moldova, profesori, bibliotecari și, desigur, mulțimea de copii curioși să ajungă mai repede la rafturile cu cărți, s-a anunțat inaugurarea Filialei de Carte Românească pentru Copii a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău și a Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași.

Cuvintele de încurajare, rostite la momentul inaugural de către ministrul culturii Ion Ungureanu, consilierul președintelui Republicii Moldova Ion Borșevici, vicepreședintele Parlamentului, poetul Ion Hadârcă, președintele Uniunii Scriitorilor Mihai Cimpoi, șeful Departamentului Cultură al județului Iași Ștefan Oprea, scriitori din România și Republica Moldova, ne-au servit drept călăuză în activitatea de mai departe.

Academia Copiilor – astfel adenumit poetul Grigore Vieru această bibliotecă-filială, unde și-a lansat toate cărțile pe care le-a editat în perioada respectivă.

În acest spațiu au fost organizate mai multe întâlniri cu scriitorii: Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Ion Druță, Vasile Romanciuc, Ion Hadârcă, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija, Iulian Filip, Dumitru Matcovschi, Ianoș Țurcanu, Claudia Partole, Aurelian Silvestru, Aurel Scobioală, Ion Anton, Lucreția Bârlădeanu, Vitalie Filip, Aureliu Busuioc, Vladimir Beșleagă, Efim Bivol, Leo Butnaru, Petru Cărare, Iuliu Cârchelan, Angela Chicu, Mihail Gheorghe Cibotaru, Anatol Codru, Iurie Colesnic, Constantin Dragomir, Victor Dumbrăveanu, Lidia Hlib, Ion Iachim, Gheorghe Marin, Ana Manole, Marcela Mardare, Ioan Mânăscuță, Ion Proca, Victor Prohin, Nicolae Rusu, Nicolae Popa, Agnesa Roșca, Ludmila Sobietsky, Titus Știrbu, Efim Tarlapan, Ștefan Melnic; cu personalități și scriitori din România: Constantin Ciopraga, Gavril Istrate, Alexandru Husar, Ion Miloș, Valentin Ciucă, Ion Muscalu, Nicolae Busuioc, Catinca Agache, Liviu Leonte, Daniel Corbu, Horia Zilieru, Dumitru

Vacariu, Constantin Parascan, Valeriu Stancu, Emilian Marcu, Olguța Caia, Lidia Constantinescu, Valeriu Râpeanu, Valentin Talpalaru etc.

Academicianul Mihai Cimpoi, atunci când filiala își sărbătorea 10 ani de activitate, în glumă sau în serios, a menționat că Filiala de Carte Românească pentru Copii s-a transformat într-o „filială” a Uniunii Scriitorilor.

În afară de plăcerea de a auzi astfel de aprecieri, este și o mare responsabilitate. Așadar, toate acțiunile organizate în cadrul filialei trebuiau să fie la cel mai înalt nivel.

În jurul mesei rotunde, care arată bine și în sens estetic, se profilează un spațiu multifuncțional: pentru lectură, expoziții de carte și desene, seminare și conferințe, pentru servirea copiilor cu cireșe și dulciuri, pentru o cafea cu bibliotecarii și oaspeții dragi.

Astăzi Filiala de Carte Românească pentru Copii este una dintre cele mai prestigioase instituții ale spiritualității românești.

Manifestările organizate pe parcursul anilor în cadrul filialei au fost pe cât de complexe, pe atât de atractive, printre care: lansări de carte, medalioane literare, întâlniri cu personalități remarcabile ale vieții politice și culturale din republică și din România, finale ale Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii” și ale Concursului „Punți peste mări și țări”, susținut de ambasadele acreditate la Chișinău, ring-uri intelectuale, Concursul „Cititor model”, Zilele editurilor, Zilele Creangă, Săptămâna „Limba noastră cea română”, Săptămâna Cunoștințelor, Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii, ședințele Salonului literar-artistic „La Creangă”, moderat de scriitoarea Claudia Partole, Salonului Muzical, moderator – compozitorul Eugen Mamot, Cenaclului „Conștiința Națională”, moderat de scriitorul Constantin Dragomir, Cenaclului „Dialogul generațiilor”, moderator – subsemnata, etc.

În cadrul Cenaclului „Dialogul generațiilor”, care are drept scop familiarizarea tinerei generații cu personalități marcante din republică, punând accent pe rolul cărții și lecturii în viața și formarea acestor personalități, păstrarea armoniei între generații, au avut loc întâlniri cu academicienii Boris Melnic, Vasile Micu, Mihai Cimpoi, Gheorghe Ghidirim, Constantin Rusnac, Andrei Eșanu, cu scriitorii Alexandru Gromov, Vasile Vasilache, cu muzicologul și diplomatul Aurelian Dănilă, actrițele Domnica Darienco și Dina Cocea, prim-dirijorul Capelei Corale „Doina” Veronica Garștea, vocea de aur a Radioului Național Mariana Bahnaru, economistul Alexei Marulea, muzicianul Serghei Ciuhrii, doctorul habilitat în medicină Eva Gudumac, președintele Asociației Femeilor Ludmila Scalnâi. Unele din aceste personalități nu mai sunt în viață, însă copiii vor păstra cu drag povețele lor, dragostea de carte, de neam, de istorie și cultură.

Emoționante au fost și manifestările dedicate aniversării a 20-a a Filialei de Carte Românească pentru Copii, unde au participat mai multe personalități: poetul și parlamentarul Ion Hadârcă, care a călăuzit filiala chiar de la începuturi în calitatea sa de prim-vicepreședinte al Parlamentului, parlamentarul Oleg

Bodrug, scriitorii Spiridon Vangheli, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Claudia Partole, Vladimir Beșleagă, Emilian Galaicu-Păun – buni prieteni ai bibliotecii.

Ca și 20 de ani în urmă, au venit la acest eveniment și colegii de la Iași: Nicolae Busuioc – fondatorul filialei, Elena Leonte, Catinca Agache, Constantin Parascan, Ion Muscalu, care pe parcursul anilor au tot trecut Prutul la diferite acțiuni culturale, dar și cu donație de carte și echipament pentru filială.

În afară de medalionul aniversar „Cetate care ne adună și ne păzește”, în cadrul filialei au mai fost organizate multe alte manifestări, inclusiv: „Rapsodii de toamnă” – vernisajul expoziției de pictură de Sara Muscalu (Iași); prezentarea colecției „Ion Creangă”, coordonată de acad. Mihai Cimpoi, lansarea cărților „Istoria Junimii postbelice” de Constantin Parascan, „Rediu (Rediu lui Tătar) – istorie și legendă” de Ion Muscalu și „Foka” de Ion Anton; „Carte – Lectură – Creativitate” – ședința comună a Salonului literar-artistic „La Creangă”, Cenaclului „Conștiința Națională”, Salonului Muzical; „Slujitor al culturii și neamului – Vladimir Beșleagă” – ședința Cenaclului „Dialogul generațiilor”; „Rețelele sociale: avantaje și dezavantaje” – colocviu pentru adolescenți.

Pentru bibliotecari a fost organizată Masă rotundă cu genericul „Bibliotecarul pentru copii: competențe și abilități”.

Numărul enorm de activități cultural-educaționale subliniază rolul filialei în educarea tinerei generații. Pentru utilizatori această instituție este locul unde se deschide lumea și lumina cărților într-un mod constant și eficient.

Filiala se poate mândri astăzi cu o colecție de circa 30 000 de exemplare, care corespunde cerințelor de lectură și informare ale utilizatorilor săi.

Pe parcursul anilor s-a schimbat personalul filialei, dar toți, cei care au slujit-o în acești ani – Valentina Ciobanu, Natalia Smirnov, Valentina Mitrofan, Oxana Fodor, Maria Tiosa și alții, au transformat-o într-un centru educațional și cultural apreciat atât de utilizatori, cât și de cadre didactice, scriitori, ilustratori, editori.

În continuare, îi doresc colectivului Filialei de Carte Românească pentru Copii să păstreze renumele, pe care l-a cucerit, să-și îmbogățească colecțiile, să le pășească pragul cât mai mulți utilizatori buni, dornici de cunoștințe.

Claudia BALABAN,
director general
al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

LA CANDELA CU FLACĂRA DE AUR A LUI SPIRIDON VANGHELI (Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXII-a)

Ediția din 2012 a Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii” a fost consacrată scriitorului Spiridon Vangheli, care prin opera lui s-a situat printre cei mai buni scriitori pentru copii din lume. Cărțile sale sunt traduse în peste 40 de limbi, ajungând la copiii din SUA, Germania, Japonia, Rusia, Ungaria, Finlanda, Italia, Bulgaria, Țările Baltice, țările din spațiul CSI, China și alte țări. Este cunoscut și ca alcătuitor de antologii. Una dintre cele mai cunoscute, „Carte de citire și gândire” în 4 volume, este, după cum spune autorul, rodul muncii sale pe parcursul a cinci ani, „o carte, în care să încapă o bibliotecă întregă și unde ne-am întâlni cu cei mai vestiți oameni de pe glob”.

Pentru activitatea literară prodigioasă Spiridon Vangheli a obținut cele mai prestigioase distincții guvernamentale și literare aici, acasă, printre care Ordinul Republicii și titlurile onorifice „Maestru Emerit al Artei” și „Scriitor al Poporului din Republica Moldova”. Diploma de Onoare „Hans Christian Andersen” a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret certifică recunoașterea sa pe plan internațional. În 2012 îndrăgitul nostru scriitor a fost distins pentru întreaga creație cu Medalia de Aur a OMPI (Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală cu sediul la Geneva, Elveția).

Grigore Vieru, cel mai bun prieten al lui Spiridon Vangheli, scria: „Obținem prin Guguță cea mai strălucită izbândă a scrisului nostru modern pentru copii. Guguță e un Făt-Frumos al nostru. Ciuboțel, Grăia-Singur, Titirică... sunt, ca și Guguță, expresia copilăriei adevărate”, iar scriitorul ieșean Dumitru Vacariu afirmă: „Prin opera lui Spiridon Vangheli copilăria a aprins o candelă cu flacăra de aur în altarul limbii române”.

La această flacăra de aur a creației lui Spiridon Vangheli s-au grăbit să se adune sute de copii din toată republica, participanți la ediția a XXII-a a Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii”. Concursul a fost organizat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Educației al Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din Moldova, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport Chișinău, Fondul Copiilor din Moldova, Secția Națională IBBY din RM, direcțiile raionale / municipale de cultură și de învățământ, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Neamț, Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț. Etapa finală a fost sprijinită și de Consiliul Raional Orhei, Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport Orhei, Primăria satului Donici.

La etapa republicană a concursului, care a avut loc la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, au participat 68 de elevi din clasele III–V, care s-au plasat pe primele locuri la etapa raională / municipală.

Cea mai mare bucurie a celor prezenți a fost întâlnirea cu Spiridon Vangheli, care le-a destăinuit copiilor câteva întâmplări din viața sa, povestite cu atâta har pedagogic și scriitoricesc încât le vor rămâne tuturor în suflet. Fiind

pedagog prin vocație, scriitorul a apreciat munca celor care mențin la sate flacăra luminoasă a cărții, muncind mai mult din entuziasm. Multe bibliotecare și profesoare se prezintă an de an împreună cu discipolii lor la acest concurs, bucurându-se împreună de succesele acestora.

Arcadie Suceveanu, președinte al Uniunii Scriitorilor, în alocuțiunea adresată copiilor, a menționat că Spiridon Vangheli se bucură de milioane de cititori din lumea întreagă, cărțile Domniei Sale fiind printre cele mai solicitate. El este un model pentru mulți tineri scriitori. Generația anilor '60 a schimbat fața literaturii, apropiind mesajul de specificul național, iar iluștrii scriitori Grigore Vieru și Spiridon Vangheli au deschis porțile literaturii naționale spre alte meridiane. Arcadie Suceveanu i-a îndemnat pe concurenți să-și încrucișeze săbiile într-un scurt, amical și glorios „război”, formulând frumos și coerent gândurile și cuvintele. Claudia Balaban, director general al BNC „Ion Creangă”, la rândul său, i-a sfătuit pe copii să citească cât mai multe cărți bune, dacă vor să-și găsească rostul în viață. Adrian Ghicov, director al Agenției de evaluare și examinare a Ministerului Educației, a remarcat că BNC „Ion Creangă” îi adună de fiecare dată pe cei mai valoroși scriitori, care au ridicat la rang de universalitate literatura pentru copii.

La această etapă concurenții au susținut două probe, având sarcina de a răspunde la mai multe întrebări cu referire la biografia și opera scriitorului. Concursul a fost o adevărată lecție pentru suflet, căci cei prezenți și-au îmbogățit cunoștințele, aflând multe lucruri interesante. Moderatoarea Maria Harea, cât și unii participanți, s-au prezentat în costume naționale, fapt care a impresionat mult publicul și a subliniat esența personajului Guguță, ambasadorul nostru în lumea întreagă.

Juriul, în următoarea componență: Adrian Ghicov, director al Agenției de evaluare și examinare a Ministerului Educației, președinte al juriului, Claudia Balaban, director general al BNC „Ion Creangă”, Victoria Tomuz, șef Redacție emisiuni pentru copii a Companiei Publice „Teleradio-Moldova, Iustina Franțuz, specialist principal la DGETS Chișinău, Eugenia Bejan, prim director adjunct al BNC „Ion Creangă”, a apreciat prestața concurenților cu multă competență și echidistanță. Juriul a desemnat 10 premianți la locul I, 10 premianți la locul II și 10 premianți la locul III. Toți participanții au primit diplome cu autograful lui Spiridon Vangheli, premii bănești și cărți.

Iată lista celor 10 premianți, deținători ai locului I: **Ana Tarlapan** (cl. a V-a, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Bălți), **Camelia Irodoi** (cl. a III-a, Liceul Teoretic Cotova, Drochia), **Sergiu Nica** (cl. a IV-a, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Bălți), **Iuliana Vrăjitoru** (cl. a IV-a, Gimnaziul Telenești), **Carolina Manea** (cl. a V-a, Liceul Teoretic Rublenița, Soroca), **Iustin Prunici** (cl. a V-a, Gimnaziul Temeleuți, Călărași), **Florin Bucătaru** (cl. a III-a, Gimnaziul „D. Roman”, s. Drochia, Drochia), **Laurențiu Hanganu** (cl. a V-a, Liceul Teoretic Lăpușna, Hânceși), **Cristian Dobrovolschi** (cl. a IV-a, Liceul Teoretic „Constantin Stere”, Soroca), **Victoria Romanov** (cl. a V-a, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, Rezina).

La finele concursului Camelia Irodoi a alergat spre părinți, exclamând: „Cât de mult se va bucura Daniel!” Daniel este fratele ei mai mare, premiant al ediției a XXI-a a concursului. Pilda fratelui a fost o provocare pentru Camelia, ea a demonstrat că poate și a reușit să câștige un concurs atât de serios. Laurențiu Hanganu s-a prezentat la concurs, fiind însoțit de bunica Zinovia. Dumneai le-a mulțumit organizatorilor pentru această frumoasă competiție și sărbătoare.

Toți au avut de câștigat la acest concurs minunat, dovadă fiind și impresiile unora dintre participanți: *„Am trăit o experiență de viață foarte plăcută. Sunt bucuroasă că am făcut cunoștință cu scriitorul copilăriei mele Spiridon Vangheli.”* (Rodica Oprea, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, Rezina); *„Fără lectură viața mea nu este împlinită. Sunt aici pentru a-mi exprima admirația și respectul față de marele nostru scriitor Spiridon Vangheli. Mă bucur de reîntâlnirea cu prietenul copilăriei Guguță”* (Cristian Dobrovolschi, Liceul Teoretic „Constantin Stere”, Soroca).

Competiția a continuat. Premianții locului I la etapa republicană și 10 elevi din județul Neamț, România, învingători la etapa județeană, au participat în luna iulie 2012 la finala concursului, care s-a desfășurat la Casa-muzeu „Alexandru Donici” din satul Donici, Orhei. *„În această grădină a literaturii, unde azi împărat este Spiridon Vangheli, s-a adunat o cremă aleasă”*, – avea să remarce Constantin Bostan, directorul Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” Neamț. Claudia Balaban, director al BNC „Ion Creangă”, a menționat că nu întâmplător a fost ales acest loc minunat din inima codrilor: *„Donici – „cuib de înțelepciune”, s-a născut aici, dar a activat și la Piatra Neamț. Iar pe noi ne leagă frumoase colaborări, inclusiv acest concurs, cu județul Neamț”*. Nicolae Busuioc, cunoscută personalitate ieșeană, urma să constate că *„atracția copiilor față de tainele literaturii este motivată psihologic de nemărginita curiozitate, pe care ei o manifestă. Spiridon Vangheli a pătruns în intimitatea acestui univers, reușind să surprindă sufletul copilului”*. În continuare Spiridon Vangheli a subliniat importanța concursului: *„Rar cine înțelege câtă dragoste, câtă înțelepciune cuprinde acest concurs... Se face acest concurs nu pentru Spiridon Vangheli, ci pentru Carte. Vă îndemn să completați această Carte. Guguță vă duce până la jumătate, voi mergeți mai departe. Vă mulțumesc pentru dorul și dragostea voastră, pentru că ați venit să ne faceți această sărbătoare”*.

Concurenților li s-au propus două probe. La prima probă elevii au răspuns la câte o întrebare cu referire la personajele, întâmplările, învățămintele din operele scriitorului Spiridon Vangheli. La proba a doua participanții au prezentat câte un eseu despre noile isprăvi ale personajului preferat. Lecturând cărțile lui Spiridon Vangheli, copiii au făcut o deosebire clară între bine și rău, între adevăr și minciună, așa cum o fac Guguță, Ghiocica, Ciuboțel și alți eroi, pe care i-au cunoscut și îndrăgit cu tot sufletul lor naiv, inocent de copil. Copiii le-a plăcut că Guguță este curios, harnic, are o minte scilpitoare, este fantezist și inventiv, binevoitor și ocrotitor al celor obijduiți. Guguță se străduie

să refacă lumea înconjurătoare cu mult umor, el este nostim, poznaș, poznele lui fiind primite cu bunăvoință – au conchis participanții.

Atmosfera, care a dominat evenimentul, a fost una inedită, plină de emoții, mai ales pentru cei care pentru prima oară s-au întâlnit cu scriitorul cunoscut până atunci doar din cărți. „*Am avut mari emoții, am înmărmurit când l-am văzut pe Spiridon Vangheli. Așa mi l-am închipuit*”, – a mărturisit Ovidiu Giulio Indrei din com. Tăzlău, județul Neamț.

Juriul a menționat că toți participanții au demonstrat cunoștințe și imaginație bogată, au reușit să înțeleagă mesajul operelor vangheliene, încercând să treacă dincolo de fantezia scriitorului. Cei mai performanți s-au învrednicit de premii:

Sergiu Nica de la Liceul „Mihai Eminescu” din Bălți și **Ovidiu-Giulio Indrei** din com. Tăzlău, jud. Neamț – Premiul I; **Iustin Prunici** din s. Temeleuți, Călărași și **Beatrice-Elena Bulai** din com. Costișa, jud. Neamț – Premiul II; **Camelia Irodoi** de la Liceul Teoretic Cotova, Drochia și **Andrei-Alexandru Savin** din com. Girov, jud. Neamț – Premiul III. Ceilalți concurenți au primit mențiuni pentru participare. Juriul a oferit tuturor participanților premii, diplome, câte o carte cu autograful lui Spiridon Vangheli și alte cărți din partea BNC „Ion Creangă”.

După concurs, copiii, împreună cu însoțitorii lor, au mers în excursie la Complexul muzeal și arheologic Orheiul Vechi, apoi la tabăra „Miorița”, unde cei mai talentați copii din raionul Orhei au prezentat un program artistic, completat cu melodii interpretate și de oaspeții din județul Neamț, România.

A doua zi delegația din județul Neamț a continuat itinerarul turistic prin capitală, vizitând mai multe obiective din Chișinău: Catedrala Mitropolitană „Nașterea Domnului”, Grădina Publică „Ștefan cel Mare”, Aleea Clasicilor, Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală, Grădina Zoologică.

Îi dorim mult îndrăgितului scriitor Spiridon Vangheli multă, multă sănătate. Să ne bucure în continuare cu scrisul dumnealui irepetabil, în care încape Copilăria întregă.

Tamara PERETEATCU,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

CONCURSUL REPUBLICAN „CĂLĂTORIE IMAGINARĂ ÎN LUMEA CĂRȚILOR”

Biblioteca constituie, prin menirea și funcțiile sale, un puternic centru informativ, de cultură și educație permanentă pentru comunitatea pe care o servește. Pe lângă cultivarea ispitei și plăcerii lecturii, biblioteca încearcă să

dezvolte copiilor gustul pentru categoriile estetice fundamentale, finalitatea urmărită fiind dezvoltarea creativității, imaginației, stimularea fanteziei.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în colaborare cu Baștina-Radog SRL, revista „a”MIC”, săptămânalul „Florile dalbe”, Fondul Copiilor din Moldova, Secția Națională IBBY, a organizat Concursul Republican „Călătorie Imaginară în Lumea Cărților” în memoria Alexandrinei Rusu (fost redactor-șef al revistei pentru copii și adolescenți „a”MIC”). Concursul s-a desfășurat în perioada decembrie 2011 – aprilie 2012, având ca scop stimularea lecturii și valorificarea potențialului creativ al copiilor prin realizarea unor jocuri literare. La concurs au participat în total 84 de copii din raioanele Anenii Noi, Drochia, Dubăsari, Nisporeni, Telenești, Criuleni, Ialoveni, Florești, Ungheni, Orhei, Ștefan-Vodă, Cantemir, Taraclia, Căușeni, Dondușeni, Fălești, Sângerei și municipiul Chișinău.

Fiecare participant a prezentat un joc literar, la alcătuirea căruia a trebuit să aplice cunoștințele acumulate în urma lecturilor. Jocul a reprezentat 15 stații/trepte marcate cu întrebări formulate în baza cărților citite de ei. Pentru parcurgerea traseului jucătorii trebuie să se oprească la fiecare stație/treaptă și să răspundă la întrebare. Răspunsul corect le permite să treacă la următoarea treaptă, astfel ajungând până la sfârșitul jocului. Întrebările s-au referit la: titluri de cărți, nume de autori, personaje, locul/timpul desfășurării acțiunii, fapte, comportamente ale eroilor, învățăminte ce se desprind din texte etc. Lucrările au fost executate pe foaie de desen sau cartonată, traseul fiind prezentat sub formă grafică, cu folosirea desenelor și aplicațiilor.

Conform regulamentului, participanții trebuiau să respecte anumite criterii, care au fost luate în considerație și la jurizare: condițiile și termenul de prezentare a lucrărilor; contribuția individuală; originalitatea și imaginația de care au dat dovadă la realizarea lucrărilor; varietatea lecturilor; coerența și corectitudinea lingvistică; complexitatea jocului; gradul de acuratețe a execuției lucrării.

Juriul, în următoarea componență: Claudia Balaban – director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Claudia Partole – scriitoare, Constantin Dragomir – scriitor, colaborator al redacției revistei „a”MIC”, Ion Anton – redactor-șef al săptămânalului „Florile dalbe”, Eugenia Bejan – prim director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Vladimir Zolotuhin – Președinte al Fondului Copiilor din Moldova și Maria Harea – șef serviciu Asistență de specialitate, coordonare și cooperare, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, secretar al juriului, a analizat și apreciat lucrările, luând decizia de a acorda următoarele premii: **Premiul Mare** – Mădălina Savciuc, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești (600 lei); **Premiul I** – Corina Darii, cl. a VIII-a, Liceul Teoretic „Ștefan Vodă”, Ștefan Vodă (500 lei); **Premiul II** - Dan Croitoru, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”, Chișinău (450 lei), Larisa Ciacîru, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Alexandru Agapie”, s. Pepeni, Sângerei (450 lei); **Premiul III** – Elena Rusu, cl. a VII-a, s. Vărvăreuca, Florești (400 lei), Daniela Bargan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „V.

Bulicanu”, s. Boldurești, Nisporeni (400 lei); **Premii speciale** – Anastasia Cechina, cl. a VI-a, Gimnaziul Cobusca, Anenii Noi (300 lei), Victoria Marinova, cl. a VI-a, Gimnaziul Tvardița, Taraclia (300 lei), Victoria Tocan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești (300 lei) și **Mențiuni** (câte 100 lei): Cătălin Sajin, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Alexei Mateevici”, or. Căinari, Căușeni, Nicoleta Nicoară, cl. a VII-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Ana-Maria Boj, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Ana Frunza, cl. a VIII-a, s. Hârbovăț, Anenii Noi, Doina Tudos, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Mihaela Vlas, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Mădălina Dobîndă, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Ungheni, Roman Badrajan, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Olimp”, Sângerei, Luciana Gurduz, cl. a VII-a, Gimnaziul „Mihai Eminescu”, Orhei, Mihaela Maxim, cl. a IX-a, Gimnaziul Frăsinești, Ungheni, Cristian Bejenari, cl. a VI-a, Gimnaziul Oxentea, Dubăsari, Cristina Borș, cl. a V-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești, Daniela Dubălaru, cl. a VI-a, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Florești.

Festivitatea de premiere a câștigătorilor concursului a avut loc la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, în cadrul „Forumului Copiilor”, la 28 aprilie 2012. Lucrările premiate la concurs au fost expuse la un stand separat, fiind admirate de vizitatorii Salonului – atât copii, cât și adulți.

Considerăm că scopul propus de acest concurs a fost atins și sperăm ca și pe viitor cartea să-și găsească un loc cât de mic în sufletul și inima fiecărui copil, să devină o componentă importantă în viața fiecăruia. Lectura are menirea de a stimula gândirea originală și oferă teren propice exersării și stimulării potențialului cognitiv și creativ al copilului, modelându-i personalitatea, fiind instrumentul cel mai subtil pentru perfecționarea sufletului și a minții.

Mariana URSU,
bibliotecar principal,
serviciul Asistență de specialitate, coordonare și cooperare,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

ORIENTAREA DE MARKETING A BIBLIOTECILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Restructurarea și democratizarea vieții sociale, reformele social-economice au influențat puternic situația economică a bibliotecilor și au determinat alinierea lor la standarde noi de calitate și condiții de funcționare. Trecerea la relațiile de piață constituie astăzi obiectivul primordial al activității în toate domeniile, inclusiv în sistemul de biblioteci. Constituirea pieței serviciilor de bibliotecă devine un proces obiectiv și o realitate economică.

Noul mecanism economic se bazează pe aplicarea normativelor sociale durabile și presupune utilizarea noilor principii de planificare, finanțare și remunerare. Problema reformei economice în biblioteconomie se soluționează sub diverse aspecte: conceptual, politic, metodologic, organizațional-metodic. La etapa actuală este necesară ajustarea bazei juridice, care ar garanta bibliotecilor adaptarea la noile condiții economice și construirea unui nou tip de relații ale bibliotecii cu utilizatorii.

Cadrul legislativ și normativ ce reglementează activitatea bibliotecilor în Republica Moldova este Legea Culturii din 1999 [1] și Legea „Cu privire la biblioteci” din 1994 [2]. Aceste două documente legislative, de rând cu aspecte ale politicii culturale, reglementează activitatea biblioteconomică și alte activități culturale, legate de distribuirea și utilizarea producției tipărite, modul de administrare a bibliotecilor, baza lor economică.

Schimbările de ordin politic, economic, social, relațiile de piață, democratizarea societății noastre au impus bibliotecarilor o nouă viziune asupra activității lor, o nouă interpretare a imaginii bibliotecii orientate către nevoile și necesitățile populației. Alocările bugetare limitate, creșterea permanentă a prețurilor la cărți, mărfuri, servicii influențează procesul de servire în biblioteci. Se produc schimbări profunde legate de extinderea ofertei informaționale, implementarea marketingului și a altor măsuri menite să canalizeze activitatea bibliotecilor în albia normalităților.

Respectiv, s-a modificat și rolul social al bibliotecilor, orientat astăzi spre satisfacerea nevoilor reale și concrete ale întregii comunități. Pentru identificarea lor, bibliotecile au desfășurat cercetări de amploare, astfel urmărind scopul de a cunoaște atitudinea utilizatorilor față de resursele și disponibilitățile bibliotecilor pentru satisfacerea cerințelor lor.

S-a schimbat radical însuși caracterul servirii. Nevoia de informare, obiectiv maturizată în societate, a condiționat o dezvoltare rapidă a instituțiilor și canalelor informaționale, a căror activitate amenință existența bibliotecii și reduce din funcțiile ei. Noua abordare a obiectivelor și a problemelor unei biblioteci a pus în vizorul ei anume funcția informațională.

Structurile nonprofit, din cadrul cărora fac parte și bibliotecile, funcționează în majoritate în afara legilor dure ale pieței, primind finanțare din bugetul statului. Anume acest fapt le permite să excludă din obiectivele activității lor obținerea profitului cu orice preț. Scopul activității bibliotecilor este determinat de către investitori, în primul rând de către bugetul de stat.

În fața bibliotecilor, ce funcționează în noile condiții economice, apar un șir de probleme complexe: colectarea surselor necesare, utilizarea lor eficientă, realizarea obligațiilor regulamentare în relația lor cu clienții, compensarea cheltuielilor, stabilizarea salariilor ș.a.

De facto, bibliotecile sunt implicate deja în activitatea de marketing, deoarece zilnic participă în diverse relații de schimb cu instituții similare, organisme de stat, organizații publice, colective de muncă, utilizatori de servicii. Această activitate are ca suport și o bază legislativă suficientă. Popularitatea scăzută a unor servicii, coordonarea slabă a activității de promovare dovedesc că bibliotecile sunt la un început de cale spre o abordare a activității pe principii de marketing.

În bibliotecile noastre până în prezent nu au fost evaluate dimensiunile și calitățile ofertei, nu au fost investigate satisfacția și comportamentul publicului, deși unele instituții au încercat să identifice nevoile de informare pentru eficientizarea serviciilor oferite. În acest sens au fost efectuate diverse studii, primul fiind „Bibliotecile universitare în contextul Sistemului Național de Biblioteci”, care urma să determine rolul și locul bibliotecilor din instituțiile de învățământ superior în structura cerințelor informaționale. Un studiu important al Bibliotecii Naționale din RM este realizarea TOP-ului cărților, reprezentând o cercetare a preferințelor cititorilor, precum și un studiu aferent asupra procesului editorial, stării de lucru în sectorul comerțului cu carte și al achiziției de carte originală în biblioteci. Cu scopul de a satisface cerințele informaționale, a studia nevoile reale ale membrilor comunității deservite, în arealul Bibliotecii Municipale „B.P.Hasdeu” s-au efectuat ample cercetări ale intereselor utilizatorilor și nonutilizatorilor. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a realizat o serie de investigații consacrate unor teme, inclusiv: lectura copiilor între cerințe și oferte, publicațiile periodice în lectura copiilor, cartea de istorie în lectura copiilor, biblioteca în sprijinul activității cognitive a elevilor etc.

Specialiștii în informare declară importanța strategică, economică și culturală a informației, subliniind influența ei pozitivă asupra eficacității economice. În acest sens, aplicarea principiilor de piață în activitatea bibliotecilor poate fi profitabilă.

Așadar, din teoria generală a marketingului este cunoscut că planificarea schimburilor de resurse cu o organizație sau un grup social, precum și cu utilizatori individuali, nu înseamnă altceva decât activitatea de marketing raportată la partenerul de schimb. Prin urmare, biblioteca este impusă să studieze necesitățile pieței ca să răspundă prompt la așteptările acesteia, deci să creeze și să propună în baza nevoilor identificate servicii de calitate. În același

timp, pentru ca serviciile unei biblioteci să fie în interesul public, ea trebuie să informeze utilizatorii potențiali despre activitatea sa, despre funcții și facilități, despre setul de servicii pe care le oferă etc. În cadrul unui astfel de sistem de schimb funcționează practic toate bibliotecile, una din sarcinile cărora este tocmai activitatea largă de promovare și informare, care trebuie să fie privită ca *marketing al organizației*.

Locul central în activitatea bibliotecii îl ocupă producerea și oferirea diverselor servicii informaționale. Studiind necesitățile utilizatorilor, implementând noile servicii, perfecționând organizarea și prestarea de servicii și satisfăcând prin acestea necesitățile utilizatorilor, lucrătorii bibliotecii se ocupă de *marketingul serviciilor*. Cel mai bun marketing sunt prestările de servicii, această idee o desprindem din publicațiile de specialitate din străinătate [4; 5]. Cel mai bun marketing este și personalul, deoarece acesta este antrenat în procesul de continuă perfecționare a ofertei informaționale.

Bibliotecarii uneori reduc abordarea de marketing numai la etapa promovării serviciilor de bibliotecă. Sfera marketingului de bibliotecă cuprinde analiza mediului intern și extern, evaluarea potențialului informațional al altor biblioteci din comunitate, al serviciilor de informare prestate de alte organizații, căile de transformare a concurenților în parteneri, identificarea cererii nesatisfăcute, determinarea formelor și a condițiilor optime de prestare a serviciilor. Indiferent de strategia aleasă, scopul final rămâne – satisfacerea nevoilor publicului cu maximum de eficiență, iar studiul sistematic al nevoilor beneficiarilor bibliotecii constituie primul pas al activității de marketing.

Marketingul în sfera biblioteconomică implică aceleași principii de marketing aplicate în business, utilizând conceptul de produs, preț, public, promovare, plasament și producere. Managerii bibliotecii zilnic se ocupă de probleme organizatorice pe care le au de soluționat în cadrul instituției, realizând activități de *marketing intern*. În acest context, subliniem că biblioteca este o organizație în a cărei activitate sunt aplicabile toate tipurile și genurile de marketing cunoscute în teoria și practica contemporană. Bineînțeles, la elaborarea programelor de marketing trebuie să fie luate în considerare natura și particularitățile activității bibliotecii și, de asemenea, funcționarea acestora în noile condiții economice.

Astfel, în activitatea bibliotecilor există și se află în strânsă interdependență câteva tipuri de marketing, ceea ce permite să atestăm existența unui sistem de marketing. În mod tradițional, acest sistem include trei componente: marketingul practic, managementul activității de marketing și asigurarea informațională a marketingului.

Sarcinile funcționale ale marketingului în biblioteci trebuie să se reducă la următoarele:

- studierea cerințelor utilizatorilor reali și potențiali pentru serviciile de bibliotecă;
- studierea pieței serviciilor informaționale, segmentarea pieței și poziționarea serviciilor;

- formarea politicii de produs în bibliotecă (nomenclatorul de servicii etc.);
- formarea politicii de preț, luând în considerare cheltuielile directe pentru producerea și realizarea serviciilor;
- activitatea practică de realizare a serviciilor;
- realizarea activității de informare și promovare;
- menținerea relațiilor cu societatea (Public Relations);
- analiza concurenței;
- analiza, evaluarea și asigurarea informațională a activității realizate.

Rezolvând sarcinile enumerate, bibliotecarii realizează astfel funcțiile manageriale (analiza, evaluarea, planificarea, controlul) și funcțiile practice ale marketingului: configurarea, simbolizarea, facilitarea, evaluarea, care sunt reflectate reieșind din specificul activității bibliotecii. Așadar, realizarea funcției de configurare este legată de elaborarea metodelor și a tehnologiilor noi de servire a utilizatorilor și de formarea politicii de produs a bibliotecii; funcția de simbolizare se realizează prin intermediul activității de informare și promovare; funcția de facilitare presupune rezolvarea unor astfel de probleme ca segmentarea pieței și distribuția (plasamentul) serviciilor; în sfârșit, funcția de evaluare este legată în mod direct cu determinarea costurilor cheltuielilor, cu formarea politicii de preț.

Bibliotecile sunt interesate în activitatea de marketing, deoarece aceasta contribuie la dezvoltare și sporește calitatea serviciilor. Activitatea managerială a oricărei biblioteci poate fi divizată în două niveluri: strategic și operativ. Nivelul strategic de administrare a bibliotecii scoate în evidență așteptările tuturor utilizatorilor și ale organizațiilor interesate; la acest nivel se formează obiectivele bibliotecii, a căror atingere va corespunde acestor așteptări, se determină resursele necesare și se alege cea mai potrivită strategie de marketing pentru o bibliotecă. Nivelul operativ de administrare este nivelul la care biblioteca realizează sarcinile proiectate întru atingerea scopurilor și obiectivelor funcționale.

Marketingul, ca abordare sistemică a procesului de administrare, se caracterizează prin determinarea scopurilor strategice ale bibliotecii, prin elaborarea programelor de marketing și, de asemenea, prin controlul activității de marketing. Conceptul clasic despre scopul bibliotecii, care constă în maximizarea consumului informațional, este revăzut. În prezent, mulți specialiști consideră că biblioteca urmărește maximizarea satisfacției consumatorului de informații și o stabilitate a finanțării.

Beneficiile unui program de marketing pentru o bibliotecă pot fi evidente pentru servicii publice îmbunătățite. Consecințele reale ale prestării de servicii sunt cerințe noi ale utilizatorilor, noi structuri organizaționale, deschiderea bibliotecii către noi sarcini și structuri, proiecte noi și strategii. Indiferent de tipul bibliotecii, planul acțiunilor de marketing trebuie să cuprindă următoarele:

1. definirea scopului – ce dorim să realizăm;
2. analiza necesităților – definirea grupurilor țintă;

3. colectarea informațiilor;
4. analiza concurenței;
5. cine ar putea să ne sprijine planul (căutarea partenerilor, activitatea lobby);
6. calcularea costurilor;
7. căutarea finanțării (fundraising);
8. formularea ofertei – proiect;
9. stabilirea termenilor;
10. instruirea bibliotecarilor responsabili;
11. publicitatea;
12. evaluarea rezultatelor.

De regulă, administrarea activității de marketing se realizează de managerii superiori ai bibliotecii. La etapa actuală s-au trasat două direcții în managementul activității de marketing în biblioteci [5]. În cadrul primei direcții se caută posibilități de perfecționare a serviciilor de asistență metodică: sporirea funcției de cercetare, planificarea strategică, aplicarea inovațiilor, implementarea marketingului și asistența bibliotecarilor în valorificarea acestuia etc. A doua direcție, mai radicală, este legată de crearea în biblioteci a departamentelor (secțiilor) speciale de marketing. Astfel, în structura organizatorică a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a fost creat departamentul de marketing. Odată cu implicarea în relațiile de piață și acumularea experienței în activitatea de marketing, bibliotecile au simțit necesitatea de a avea marketologi în statele lor de funcțiuni.

Pentru realizarea eficientă a activității de marketing, departamentele de marketing sunt, indubitabil, necesare, dar crearea lor nu trebuie să ducă la lichidarea serviciilor metodice, deoarece, în primul rând, întreaga activitate de cercetare este concentrată anume în cadrul acestor subdiviziuni, iar, în al doilea rând, asigurarea metodică cuprinde toate direcțiile și aspectele de activitate a bibliotecilor.

O funcție importantă a serviciului de marketing este coordonarea activității subdiviziunilor bibliotecii în relația lor cu utilizatorul. În bibliotecile, care au în structura lor mai multe servicii ce îndeplinesc diferite sarcini în cadrul unei misiuni generale, funcția de coordonare a activității serviciilor în raport cu cerințele utilizatorilor este atribuită, de obicei, serviciului de marketing. În timp ce scopul final al acestuia este satisfacerea cerințelor utilizatorilor, alte servicii își concentrează atenția asupra problemelor specifice acestui sector de servire informațională.

Finalmente, putem conchide că analiza permanentă a cerințelor informaționale, valorificarea resurselor și a mijloacelor necesare pentru a le satisface reprezintă esența activității unei biblioteci cu orientare de marketing. Această orientare se caracterizează prin:

- receptivitate față de nevoile consumatorilor;
- cercetarea sistematică a cerințelor pieței;
- capacitatea de adaptare la cerințele de consum informațional;

- viziune unitară asupra întregii activități, de la proiectarea ofertei până la comportamentul postconsum al publicului;
- creativitate, identificarea unor noi forme de activitate cu publicul [3;5].

Abordarea activității bibliotecii în concepția de marketing este în întregime justificată pentru că implică relațiile dintre serviciile oferite și cererile diferențiate ale utilizatorilor sau, altfel spus, relațiile de piață. Marketingul ne ajută să regândim interiorul sistemului bibliotecar în scopul satisfacerii cât mai prompte a nevoilor de informare. În acest context marketingul reprezintă o politică de adaptare a bibliotecilor la schimbări.

Marketingul de bibliotecă este în stare să contribuie în mare parte la realizarea misiunii sociale a acestei instituții. Marketingul va ajuta să fie depășit decalajul dintre necesitățile reale ale populației și serviciile oferite de către biblioteci. Totodată, implementarea lui va contribui la promovarea mai rapidă a acestor servicii pe piață, la intensificarea activității bibliotecii și, în rezultat, la sporirea nivelului de cultură a populației.

Referințe bibliografice:

1. Legea Culturii Nr. 413-XIV din 27.05.99. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1999, 5 august, nr. 83-86/401.
2. Legea Republicii Moldova cu privire la biblioteci Nr. 286-XIII din 16.11.94. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1995, 12 ianuarie, nr. 2/15.
3. MOLDOVEANU, Maria; IOAN-FRANC, Valeriu. *Marketing și cultura*. București: Expert, 1997. 227 p.
4. SEN, Barbara. Market orientation: a concept for health libraries. In: *Health Information and Libraries Journal*, 2006, nr. 23, pp. 23-31.
5. КЛЮЕВ, В.К. Маркетинговая деятельность публичных библиотек. In: *Модернизация библиотечно-информационного обслуживания населения города Москва*. Москва: ГУК, 2009, pp. 18-42.

Natalia CHERADI,
director adjunct,
Biblioteca Științifică ASEM

DE CE ESTE NECESAR MARKETINGUL ÎN BIBLIOTECĂ?

„Dacă nu vinzi, nu produsul este de vină, ci tu.”
(Estee Lauder)

Marketingul are o istorie lungă, dar ca știință a apărut acum mai bine de 60 de ani în lumea afacerilor și a comerțului, ca apoi să se extindă și în alte domenii.

Este de remarcat faptul ca, în țările unde domeniul cultural este susținut de stat, managerii au îndoieli cu privire la utilizarea metodelor de marketing în cultură. Această rezistență se justifică prin prejudecăți de genul:

- dacă oferim artă de calitate superioară publicul va veni oricum;
- instrumentele de marketing au un caracter comercial și ele distrug arta de calitate;
- biblioteca trebuie să depindă de stat și nu de principiile comerciale, de aceea orice intervenție de marketing este greșită, deoarece aceasta are ca scop generarea de profit;
- unul din scopurile primordiale ale bibliotecii este direcționarea și formarea culturii publicului, în timp ce marketingul satisface doar nevoi existente etc.

Prin urmare, rolul marketingului în biblioteci este mai deosebit, orientându-se spre strategii care ar armoniza cu natura și esența patrimoniului cultural– informativ de care dispun bibliotecile.

Sunt mai multe definiții pentru marketing, în special pentru marketingul cultural. Lidia Varbanova, expert în politici culturale, propune următoarea definiție: „*Marketingul se referă la ansamblul de schimburi prin care produsul estetic – tabloul, povestea, cântecul, spectacolul etc., este oferit publicului pentru un preț – atenție, emoție și acțiune.*”. O altă definiție dată de specialiști pentru noțiunea de marketing cere „*să plasezi produsul potrivit în locul potrivit, la prețul potrivit, la timpul potrivit*”.

În continuare aducem câteva argumente, care susțin că instrumentele de marketing sunt potrivite pentru bibliotecă, deoarece:

- ajută instituția să concureze cu succes pentru a câștiga atenția, timpul și respectul publicului într-o lume în care există multe alte alternative și oportunități;
- contribuie la dezvoltarea programelor în baza unui feedback permanent;
- ajută la generarea de venituri și suport, deoarece campaniile de acumulare a fondurilor au multe lucruri în comun cu publicitatea și campaniile de promovare publică;
- sporește vizibilitatea operelor de artă și a produselor culturale;
- contribuie la perfecționarea procesului decizional intern și a managementului organizațional într-un mediu în continuă schimbare;
- diminuează riscurile, deoarece ajută la prezicerea comportamentului viitor al clienților și al concurenților;

- în domeniul bibliotecilor marketingul intervine la ghidarea publicului și comunităților, prin formarea intereselor / necesităților acestora și nu doar prin satisfacerea lor;
- contribuie la menținerea relațiilor pe termen lung cu publicul, comunitățile și susținătorii și nu doar la generarea de profit;
- creează experiențe comune.

Marketingul este o știință complexă, pe care urmăm în continuare s-o explorăm, dar, cu certitudine, odată ce vom aborda-o cu profesionalism și creativitate, bibliotecile se vor poziționa printre cele mai solicitate instituții info-culturale.

„*Dacă nu vinzi, nu produsul este de vină, ci tu.*” (Estee Lauder). În cazul când am adapta acest gând, prin prisma marketingului, la realitatea bibliotecilor, ne-am exprima astfel: dacă într-o bibliotecă se citește puțin sau nu se frecventează, nu este de vină publicul, ci bibliotecarul. Trebuie să recunoaștem că în Moldova interesul pentru carte scade din ce în ce mai mult. De aici rezultă că este necesar ca bibliotecile să întreprindă o puternică activitate de marketing pentru a atrage cât mai mulți „consumatori de carte și cultură”. Marketingul este o știință care cere permanent un studiu, exercițiu și analiză. Desigur, în activitatea bibliotecilor nu este aplicat cu persuasiune, dar, cu siguranță, anumite elemente și instrumente ale marketingului se folosesc cu succes în multe biblioteci.

O experiență de utilizare a elementelor de marketing în activitatea Bibliotecii Publice Raionale din Telenești

În primăvara anului 2011 am beneficiat de un program de instruire „Liderism pentru femei”, care a finalizat cu implementarea unui proiect pentru rezolvarea unei probleme din comunitate, cu crearea unui produs, care să fie solicitat de public și să țină piept concurenței. Iată etapele pe care le-am parcurs:

Etapa I. Cercetarea de piață

Conform teoriei marketingului, cercetarea de piață este proiectarea, colectarea, analiza și comunicarea de date și concluzii relevante pentru o anumită situație de piață cu care se confruntă organizația.

În situația noastră, cercetarea de piață nu se axa pe câștigarea banilor de la clienți, ci a timpului și atenției lor. Desigur, nu ne-am putea închipui că toată lumea poate să vină la bibliotecă, de aceea a trebuit să identificăm grupuri-tintă cât mai specifice. Am ales părinții cu copii până la 12 ani, ei fiind cei mai interesați de un produs de instruire. Un asemenea produs, la acel moment, nu le era oferit de o altă instituție din Telenești, de aceea am hotărât să folosim oportunitatea.

Etapa II. Procesul de studiere a publicului

Primul pas a fost identificarea problemei și a necesităților publicului: indiferența tinerei generații față de valorile cultural-umane în situația când tot mai puțini copii sunt pasionați de lectură, fiind atrași de calculator sau alte

distracții, iar părinții nu doresc sau nu știu cum să-i motiveze pe copiii lor să citească.

Următorul pas a fost identificarea resurselor necesare: câți bani, cât timp și câți oameni sunt necesari pentru a desfășura procesul de studiere și investigare? În cazul nostru ne-au trebuit doar bani pentru rechizite de birou, iar resursele umane implicate în investigație au fost voluntarii.

Ca metodă de cercetare s-a folosit chestionarul. Chestionarele elaborate au fost repartizate tinerelor familii cu copii până la 12 ani.

În rezultatul colectării și analizei datelor, am ajuns la concluzia că atenția principală în problema copiilor care nu citesc trebuie să fie axată pe părinții acestora.

Produsul, pe care am decis să-l promovăm pentru această categorie de public, a fost un curs de instruire pentru tinerii părinți pe care l-am intitulat „**Părinții învață – copiii citesc**”.

Pornind de la cei **patru P** din marketing, am stabilit:

- **Produsul** – ceea ce urma să propunem publicului – cursul de instruire;
- **Plasamentul** – unde va fi distribuit acest produs–serviciu: în bibliotecă, școală, grădiniță;
- **Prețul** – pentru ce plătește consumatorul, oferind timpul, afecțiunea, atenția, încrederea sa;
- **Promovarea (comunicarea)** acestui produs–serviciu (a avut ca scop să informeze, să trezească interesul, să convingă și să încurajeze participarea, să influențeze obiceiurile, să ghideze gusturile, să susțină).

De asemenea, termenul extins de marketing mix include încă **trei P**:

- **Persoane** (toți oamenii implicați direct sau indirect) – cursul a fost susținut de un personal calificat și cu experiență: doi bibliotecari, un psiholog, un actor, un pedagog în arte plastice, un jurnalist, un bibliograf (implicați direct), un operator, personal tehnic (implicați indirect);
- **Proces** (mecanisme și operații) – cărți, jucării, măști, materiale pentru aplicații practice;
- **Probă fizică** (spațiul unde este livrat serviciul sau produsul) – biblioteca, oficiile pentru copii.

Rezultatele cele mai relevante, pe care le-am obținut în urma realizării acestui proiect, au fost următoarele:

- 38 de părinți instruiți și informați cum să-și motiveze copilul să citească;
- 65 de copii antrenați în lectură și în alte activități de bibliotecă;
- 2 seminare, un ring–competiție;
- 2 materiale informative în 400 de exemplare;
- 20 de liste individuale de lectură;
- 76 de titluri de carte în 178 de exemplare împrumutate;
- 77 de jocuri și jucării utilizate în activitățile proiectului;
- 13 măști pentru lecturi teatralizate;
- 40 de jocuri, jucării și 200 de cărți pentru copii donate bibliotecii.

În perioada de implementare a proiectului, comparativ cu aceeași perioadă pe parcursul anului, împrumutul cărților a crescut cu 10%, numărul beneficiarilor noi înscriși – cu 27%, frecvența – cu 44%. Biblioteca s-a transformat într-un spațiu prietenos, unde preferă să-și petreacă timpul liber atât copiii, cât și părinții. S-au produs schimbări comportamentale pozitive în familiile participante la proiect, majoritatea din ele făcându-și un obicei de a frecventa biblioteca în fiecare duminică cu toata familia. Părinții au conștientizat rolul lor în cultivarea dragostei copiilor pentru lectură. S-a consolidat relația bibliotecii cu familiile implicate în proiect, mulți părinți devenind nu doar beneficiari activi, dar și prieteni, susținători voluntari ai bibliotecii.

Cu siguranță, prin acest proiect am reușit să aplicăm elementele fundamentale ale marketingului: am plasat pe piața educativ-culturală un produs nou (programul de instruire a părinților), care a acoperit necesitățile unui public-țintă (părinți cu copii până la 12 ani) pentru un preț bun (am câștigat încrederea și susținerea lor, transformându-i din public potențial și ocazional în public constant și activ.

Concluzii:

- Ca să fim competitivi pe piața serviciilor culturale, informative și educative trebuie să ne planificăm dezvoltarea marketingului în bibliotecă; implementarea planului de marketing se referă, în primul rând, la respectarea promisiunilor pe care le facem beneficiarilor noștri și comunității în general.
- În marketing, ceea ce am folosit azi nu va mai avea același succes mâine: piețele, chiar și cele culturale, se schimbă mereu, de aceea planul de marketing nu trebuie doar elaborat și implementat, ci și reanalizat, actualizat în permanență.

Referințe bibliografice:

1. VARBANOVĂ, Lidia. *Planificarea strategică a organizației culturale ca sistem de învățare deschis*. Ch.: ARC, 2010. 472 p.
2. STONE, Bob; JACOBS, Ron. *Metode de succes în marketingul direct*. Ch.: ARC, 2004. 646 p.
3. ENACHE, Ionel; MAFTEI, Mihaela. *Marketingul în bibliotecă* [online]. Disponibil: <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/enache-market/1a.htm>
4. CEARĂ, Iuliana. *Marketingul de bibliotecă publică* [online]. Disponibil : <http://cetateaacademica.wordpress.com/teme-si-idei-din-gandirea-economica-romaneasca-2/marketingul-de-biblioteca-publica-iuliana-ceara/>

Maria FURDUI,
director, Biblioteca Publică Raională „V. Alecsandri”
Telenești

PROMOVAREA CĂRȚII ȘI A LECTURII PRIN PROGRAMELE ȘI PROIECTELE CULTURALE ALE BIBLIOTECII JUDEȚENE „OCTAVIAN GOGA” CLUJ

Bibliotecile publice din întreaga lume sunt într-o continuă transformare, chiar reinventare. Continuu, ele fac eforturi de diversificare a serviciilor care să corespundă nevoilor utilizatorilor, încearcă să țină pasul cu evoluțiile socio-culturale și cu tendințele de modernizare a tehnologiilor. În această luptă pentru supraviețuire, bibliotecile dezvoltă produse și servicii care trebuie să atragă, să stârnească curiozitatea și să motiveze membrii comunității să le treacă pragul. Unul dintre obiectivele prioritare ale bibliotecilor publice este acela de a-și consolida rolul de principală instituție de cultură și educație în comunitatea pe care o deservesc. Secțiilor pentru copii le revine responsabilitatea de sprijinire a procesului de însușire a deprinderilor de lectură și de promovare a cărților și altor documente pentru copii, care trebuie încurajați să utilizeze biblioteca de la o vârstă cât mai fragedă, crescând astfel posibilitatea ca ei să rămână utilizatori și pe viitor.

În cadrul secțiilor pentru copii ale Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, promovarea cărții și a lecturii în rândul copiilor se realizează prin:

- Activități tradiționale;
- Proiecte tematice;
- Programe pentru copii;
- Programe pentru întreaga familie;
- Activități din cadrul Calendarului de manifestări culturale.

Toate aceste activități au următoarele obiective:

- promovarea cărții și a lecturii în rândul utilizatorilor de toate vârstele;
- dezvoltarea competențelor de studiu, comunicare și socializare a micilor utilizatori;
- formarea deprinderilor de lectură și încurajarea lecturii de la vârste cât mai mici;
- satisfacerea intereselor și cerințelor de informare, de studiu și de petrecere a timpului liber ale utilizatorilor copii;
- promovarea culturii informației în rândul cadrelor didactice și al copiilor;
- atragerea către bibliotecă a non-utilizatorilor copii;
- promovarea serviciilor Secției pentru copii în cadrul comunității prin toate mijloacele mass-media.

În cele ce urmează sunt prezentate câteva exemple de activități desfășurate în cadrul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj.

Printre **Activitățile culturale** cu tradiție se regăsesc: *Cenaclul literar „Traian Brad”, Concursul de creație literară „Micii creatori”, Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, Concursul de desene „Eroii cărților citite”, Ziua Mondială a Jocului, Clubul lecturii de vacanță.* Cea mai longevivă activitate este Concursul de desene „Eroii cărților citite”, care anul acesta a împlinit 40 de ani. În cele 4 decenii, la acest concurs au participat circa 26.000 de copii, au fost

acordate peste 2000 de premii și mențiuni, s-au stabilit relații de colaborare cu specialiști din domeniul artelor plastice care au jurizat, an de an, lucrările participanților. Zeci de *Albe ca Zăpada*, *Scufițe Roșii*, *Motani Încălțați* etc., care mai de care mai fermecători și originali, desfată anual ochiul juriului.

Proiectele tematice se organizează la Secția pentru copii și la filialele de cartier, începând cu anul 2005. În această inițiativă s-a pornit de la ideea că formarea interesului pentru lectură și bibliotecă trebuie începută de la cea mai fragedă vârstă, să fie continuată în clasele primare și gimnaziale, apoi pe durata întregii vieți. Proiectele tematice se concep ca urmare a studierii intereselor copiilor în procesul de împrumut, fiecare proiect cuprinde 4–5 activități, care se derulează în perioada anului școlar, și se finalizează cu o activitate de evaluare calitativă, precum și o bibliografie pentru lecturi suplimentare. Tipurile de activități sunt specifice învățării non-formale: discuții tematice, vizionări de filme, prezentări Power Point, dezbateri, ateliere interactive și concursuri de creație. La începutul anului școlar oferta de proiecte este propusă cadrelor didactice, acestea aleg proiectele de interes pentru categoria de vârstă pe care o coordonează și se încheie parteneriate între bibliotecă și grădinițe, școli sau licee și apoi protocoale de colaborare pe proiecte, în care se specifică responsabilitatea părților de a respecta orarul activităților și de a participa la toate activitățile din proiect. Pe parcursul anilor, numărul proiectelor tematice, al participanților și al parteneriatelor încheiate crește continuu. Anul acesta în cadrul secțiilor pentru copii se derulează 17 proiecte pe diverse teme: astronomie, ecologie, sănătate, istorie, istorie locală, cultură generală, cultură informațională.

Un proiect de succes, care aduce în atenția copiilor și a cadrelor didactice istoria orașului Cluj-Napoca, poartă numele „*Să ne cunoaștem orașul*” și face parte dintr-un program mai amplu de promovare a istoriei locale „*Orașul bunicului meu*”. Acesta se adresează copiilor din clasele IV–VIII și are ca scop:

- popularizarea și valorificarea colecțiilor de documente ale Secției pentru copii, care au ca temă istoria Clujului, a materialelor documentare postate pe site-ul *Memorie și cunoaștere locală* și a documentelor vechi de la secția Colecții Speciale;
- familiarizarea copiilor cu istoria orașului Cluj-Napoca;
- stabilirea unor repere istorico–culturale ale Clujului (edificii, monumente, străzi), descoperirea înaintașilor (ocupații, porturi, tradiții, obiceiuri) și a unor personalități locale marcante;
- stimularea interesului copiilor pentru istoria locală;
- dezvoltarea creativității, a imaginației, a exprimării corecte și a îmbogățirii cunoștințelor.

Activitățile ce se desfășoară constau în: călătorii literare pe paginile materialelor de referință (enciclopedii, albume, hărți, culegeri de documente) care au ca subiect Clujul vechi, discuții colective, vizionări comentate, concursuri literare, vizite prin oraș pentru recunoașterea obiectivelor prezentate, realizarea de portofolii despre istoria orașului. Astfel, copiii fac cunoștință cu diferite etape din bogata istorie a Clujului, cu monumente și edificii, străzi, biserici, cu viața

cotidiană, îndeletnicirile, obiceiurile și tradițiile strămoșilor noștri. În descifrarea și descoperirea acestora, Biblioteca Județeană își aduce aportul prin bogatele colecții de documente despre Cluj: cărți, fotografiile vechi, cărți poștale și hărți, colecții ale unor personalități locale ce aparțin Colecțiilor Speciale, carte pentru copii, precum și prin site-ul *Memorie și cunoaștere locală*.

Tematica proiectului cuprinde: *Istoria Clujului* (semnificația numelui, diferitele etape parcurse de la orașul roman la orașul din zilele noastre), *Mituri și legende ale Clujului* (Legenda ciobanului Donath, Legenda regelui Matia, Legenda lui Lincig Ianos, judele Clujului), *Personalități clujene* (Emil Isac, Matia Corvin), *Tur fotografic prin Clujul bunicilor* (prezentări în Power Point cu fotografii ale Clujului secolului XIX (edificii, monumente, străzi etc.), *Concurs de recunoaștere a unor importante edificii din oraș „Clujul meu”* (portofolii cu fotografii și comentarii ale copiilor în urma vizitelor prin Cluj).

Activitățile sunt organizate într-un mod cât se poate de atractiv și sunt interactive, nu dublează informația primită la școală și sunt menite să-i atragă pe copii către carte și bibliotecă.

Programele pentru copii organizate de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” cuprind: *Ora poveștilor*, *Cercul de origami*, *Programe de vacanță* și, cel mai nou, *Atelierul de quilling*. Programul *Ora poveștilor* a fost lansat în anul 2010 și are ca scop formarea și educarea gustului pentru lectură al preșcolarilor prin lecturarea celor mai frumoase povești din folclorul românesc și universal de către actori, scriitori, bibliotecari, voluntari din toate categoriile de utilizatori. Temele poveștilor sunt atent alese, țin cont de particularitățile de vârstă, de capacitatea de asimilare și înțelegere a copiilor și sunt însoțite întotdeauna de elemente ludice. *Ora poveștilor* are loc o dată pe săptămână, iar numărul crescând al participanților confirmă succesul programului.

Programele pentru întreaga familie cuprind: *Clubul mămicilor* ce se desfășoară la Filiala „Traian Brad” și programul *Citesc o carte împreună cu copilul meu*. Acesta din urmă a fost lansat în anul 2011 și constă în realizarea unor activități de lectură copii-părinți în cadrul secțiilor pentru copii. Programul își propune să aducă la bibliotecă atât preșcolarii, cât și părinții (familia, bunicii etc.), pentru a socializa cu alți părinți, dar mai ales pentru a determina copiii mici să se îndrepte către carte și lectură, știut fiind că aceștia se educă la vârstă fragedă prin oferirea de modele.

Alte activități din cadrul **Calendarului de manifestări culturale** au avut ca invitați scriitori, ilustratori de carte, persoane din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Cluj, Crucii Roșii, Aeroportului Internațional Cluj-Napoca etc.

Concluzie: Educația copiilor noștri, în contextul socioeconomic actual, nu mai poate fi doar formală, ci trebuie să înglobeze toate sursele de experiențe educative – nonformale și informale, activitățile de muncă, de creație și nu mai poate fi restrânsă în timp la o singură perioadă. Biblioteca publică prin serviciile pe care le oferă își va accentua tot mai mult în viitor funcția formativă.

Ana-Maria DUDESCU,
șef Secție pentru copii, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj

PROIECTELE – O TENDINȚĂ DE EXTINDERE A SERVICIILOR DE BIBLIOTECĂ

Valoarea bibliotecii publice este evaluată prin prisma serviciilor pe care le oferă comunității. Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți, desigur, nu poate conține toate elementele care determină prestarea unor servicii bibliotecare de calitate, însă ea tinde să le extindă, îndeosebi cele pentru copii. Una din căile de realizare a acestui deziderat este managementul proiectelor. Care este argumentul? Conform specialiștilor, în a doua jumătate a secolului XX managementul proiectelor a devenit o tendință de aplicare și în domeniul biblioteconomic. Fiind un domeniu de activitate actual și important, proiectele contribuie la dezvoltarea noilor servicii, schimbarea activității tradiționale, formarea unei echipe decizionale. Mai mult, experiența ultimilor ani a demonstrat că bibliotecile, care au lucrat constant în proiecte, s-au dezvoltat mai repede și au fost primele care au oferit noi servicii.

Experiența de implementare a proiectelor în Biblioteca Municipală „E. Coșeriu” a demarat în anul 2004 prin realizarea Proiectului „Dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă”. Grație unui grant în valoare de 700 USD, oferit de Fundația Soros-Moldova, Biblioteca Municipală și-a îmbogățit colecțiile cu 405 titluri de documente destinate Bibliotecii pentru Copii „Ion Creangă”. În aceeași filială, în decembrie 2004, a fost inaugurat serviciul „Multimedia” în cadrul Proiectului „Incluziunea și noile servicii de bibliotecă pentru copiii cu dizabilități locomotorii”. Timp de patru ani, în cadrul Programului de Instruire și Acces la Internet, în bibliotecă a funcționat Centrul IATP, care în decembrie 2006 și-a încheiat activitatea și a fost reorganizat în „Centru informativ–instructiv” pentru copii. Proiectul transfrontalier „Podul de cuvinte rostite, scrise, desenate” s-a desfășurat în 2009 pentru liceenii de pe ambele maluri ale Prutului, iar proiectele „Povestea Copilăriei. Joc – Lectură – Cunoaștere” și „Colecția bibliotecii – sursă de informare pentru copii” au derulat respectiv în 2009 și 2010.

Consecvență tradiției sale de a oferi utilizatorilor servicii variate și prompte, Biblioteca pentru Copii „Ion Creangă”, filială a Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, și-a extins oferta și în anul 2011 prin realizarea Proiectului informațional–cultural–educativ „Lectura – cea mai bună învățătură”. Proiectul a avut ca scop valorificarea patrimoniului documentar și sporirea prestaței bibliotecii ca instituție informațională și cultural–educațională pentru copii. Beneficiari ai proiectului au fost preșcolarii și elevii din clasele primare, utilizatori și non-utilizatori ai Bibliotecii. Proiectul a fost organizat în parteneriat cu liceele „M. Eminescu”, „L. Blaga”, „N. Gogol”, Școala nr. 9, grădinițele nr. 7 și nr. 18, Centrul de Plasament Temporar și Reabilitare a Copiilor, Centrul „Armata Salvării”, Serviciul Asistență de specialitate al BM „E. Coșeriu”.

În cadrul proiectului au fost realizate diverse forme de activitate, inclusiv programe de bibliotecă, ședințe ale Clubului „Albinuța”, activități extramuros, expoziții, materiale promoționale, principalele fiind:

- Programul „Lectura – calea spre cunoaștere”. Obiectiv: familiarizarea copiilor cu literatura națională și universală pentru lărgirea spectrului de cunoaștere. Activități:
 - „Hai mai bine despre copilărie să povestim” – șezătoare dedicată operei scriitorului Ion Creangă „Amintiri din copilărie”, către aniversarea a 130-a de la publicare. Parteneri: Liceul Teoretic „M. Eminescu” (elevii clasei a 4-a „A”, învățătoare Lilia Andriuță), Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” (studentele grupei 102, profesorii de educație muzicală Lilia Grădinaru și Eugeniu Slivca). Organizator Natalia Fotescu;
 - „La punguța cu povești vino să te veselești” – ora poveștilor organizată către aniversarea a 135-a de la publicarea poveștii „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă. Parteneri: Liceul Teoretic „L. Blaga” (elevii claselor a 2-a „A” și a 4-a „B”, învățătoare Aurelia Băbălău și Nina Moscvin). Organizator Eugenia Lanțeasca;
 - „Opera lui Creangă – alinare și bucurie”, „Tainic, glasul Cărții te cheamă” – expoziții;
 - „Surpriza unei cărți” – compoziție literar–muzicală organizată către aniversarea a 75-a de la publicarea operei scriitorului rus Aleksei Tolstoi „Cheița de aur”. Parteneri: Liceul Teoretic „N.Gogol” (elevii clasei a 4-a „B”, învățătoare Natalia Ceban). Organizator Tatiana Poneatovscaia.
 - „Din frumoasele povești ce te-nvață cum să crești” – ora poveștilor. Parteneri: Grădinița nr. 18 (educatoare Zinaida Motruc). Organizator Elena Slivinscaia;
 - „Copilăria, rază de soare” – matineu. Parteneri: Centrul „Armata Salvării” (copii din familii defavorizate, reprezentant al centrului Iurie Șevciuc). Organizator Raisa Josan;
 - „Dansul steluțelor” – compoziție literar–muzicală. Participanți: copii și părinți, membri ai clubului „Albinuța”;
 - „Culorile copilăriei” – expoziție de desene ale copiilor.
- Programul „Fiecare carte cu cititorul său”. Obiectiv: stimularea interesului pentru creația populară. Activități:
 - „Un Mărțișor pentru pici-pitici” – matineu. Parteneri: Liceul Teoretic „M. Eminescu” (elevii clasei a 3-a „B”, învățătoare Livia Darie). Organizator Victoria Țîcu;
 - Expoziție de desene și mărțișoare confecționate de copii;
 - Jocuri literare „Corabia cu mărgăritare”, „Ghicitori cu ninsori”, „Ghicitori gustoase”.
- Programul „Scriitorul și cititorii săi”. Obiectiv: popularizarea creației scriitorilor jubiliari ai anului. Activități:
 - „Vorba bună ne adună” – oră literară dedicată scriitorului Aurel Scobioală. Parteneri: Liceul Teoretic „L. Blaga” (elevii clasei a 6-a „B”, profesoară Diana Bucuros). Organizator Diana Gangu;

- „Am să-ți spun azi o poveste, o poveste minunată” – ora poveștilor (din creația scriitorului Liviu Deleanu);
- „Precum spune un proverb” – oră de lectură din creația scriitorului Ianoș Țurcanu;
- „Crește-n casă scump odor” – oră de lectură din creația Stelei Cemortan.
- „Cele mai bune lecturi se fac în vacanță” – program de vară cu participarea utilizatorilor bibliotecii.
- Programul „Descoperă bucuria lecturii”. Obiectiv: formarea deprinderilor de lectură și familiarizarea copiilor mici cu operele scriitorilor autohtoni. Activități extramuros: „Spune-i soarelui o poezie” (Grigore Vieru), „Isprăvile lui Guguță” (Spiridon Vangheli), „Cine vrea să aibă carte, trece mai întâi prin cărți” (Vasile Romanciuc), „Mi-e drag de voi, copii” (Constantin Dragomir), „Din neamul lui Păcală” (Iulian Filip), „Vai ce litere ghidușe” (Titus Știrbu). Programul s-a desfășurat bilunar în perioada de vară și a inclus prezentări, înscenări, concursuri, integrale, jocuri literare etc. Parteneri: Centrul de Plasament Temporar și Reabilitare a Copiilor (metodist coordonator Valentina Statii). Organizator Ana Botezat și echipa proiectului.
- Clubul „Albinuța”. Obiectiv: dezvoltarea, prin lectură și creație, a spiritului cognitiv–creativ și aptitudinilor de comunicare. Activități complexe: „Intrați în casa neamului”, „Șoaptele mimozei”, „De ce păsările cântă”, „Secretul papirusului”, „Meleagul meu înfloritor”, „Plantele din jur”, „Cade frunza-ngălbenită”, „Domnia crizantemei”, „Când povestea devine realitate” ș.a. Membrii clubului – 95 de copii, părinți și bunici, au asistat la 60 de ședințe organizate de Tatiana Poneatovscaia și Eugenia Lanețcaia, fiind implicați în diverse activități: înscenări teatralizate, concursuri, jocuri, sesiuni de pictură și modelare.
- Activități de încheiere a proiectului: compoziția literar–muzicală „Bucuria din ochii copiilor”, expoziția de cărți și lucrări ale copiilor „Lectură. Dibăcie. Fantezie”.

Considerăm că obiectivele propuse în cadrul acestui proiect au fost realizate. Activitățile organizate au contribuit la sporirea interesului copiilor pentru lectură, dezvoltarea aptitudinilor creative și de comunicare, motivarea și formarea obișnuinței de a frecventa biblioteca (din cei peste 1300 de participanți la activități mai mult de jumătate s-au înscris sau reînregistrat ca cititori activi ai bibliotecii). În condițiile unor resurse financiare și materiale limitate (proiectul nu a beneficiat de subvenții suplimentare), succesul a fost asigurat în primul rând de echipa de realizatori: Zinaida Dolință, administrator de proiect, Ana Botezat, coordonator de proiect, Natalia Fotescu, Tatiana Poneatovscaia, Eugenia Lanețcaia, Victoria Țîcu, Raisa Josan, Elena Slivinscaia, Diana Gangu.

Ana BOTEZAT,
director, Biblioteca pentru Copii
„Ion Creangă” Bălți

UNELE SUGESTII REFERITOARE LA SOCIALIZAREA COPIILOR ÎN PROCESUL EDUCAȚIEI LITERAR-ARTISTICE

Noile teorii ale educației promovează noi direcții și noi conținuturi educaționale constituite ca răspunsuri mobilizatoare la cerințele actuale ale vieții. Ele au fost definite în anul 1978 (fiind promovate începând cu anul 1950) în programele și recomandările UNESCO și confirmate în Cartea Terrei (1992).

Una din multiplele direcții ale procesului educațional, care fiind începută în preșcolaritate va continua pe parcursul vieții, este „Educația pentru viața socială”. Munca în această direcție cere de la adulți să realizeze treptat, pas cu pas, începând cu vârsta fragedă, acțiuni concrete de socializare a copiilor.

Perioada preșcolară constituie vârsta în care copiii sunt socializați treptat. Ei însușesc normele etice: învață ce e bine și ce e rău, cum trebuie să comunice și să se comporte cu cei din jur, cum trebuie să fie relațiile lor interpersonale, ce atitudine să aibă față de adulți și unul față de altul. Ei învață a fi sinceri, modești, cinstiți, neînvidioși, politicoși etc.

Direcțiile realizării acțiunilor educative în scopul socializării copiilor de vârstă preșcolară prevăd:

- Educația simțurilor;
- Educația cognitivă;
- Educația imaginației;
- Educația caracterului.

Realizarea acțiunilor educative includ și obiectivele educaționale majore:

Educația intelectuală: însușirea unor cunoștințe noi; formarea primelor elemente ale concepției despre lume; dezvoltarea proceselor de cunoaștere; deprinderea copiilor cu munca intelectuală (prin jocuri și activități).

Educația estetică: dezvoltarea simțului estetic; sesizarea și înțelegerea frumosului în natură, viață; formarea unui comportament social corect; formarea deprinderilor de percepere și înțelegere a operelor de artă; formarea unor deprinderi elementare de desen, construire, modelaj, dramatizare, muzică, dans, literatură; stimularea posibilităților creatoare și a unor aptitudini artistice.

Educația fizică: dezvoltarea armonioasă; coordonarea motrică; dezvoltarea motricității fine; alimentarea normală; ocrotirea sănătății; călirea organismului.

Educația morală: formarea reprezentărilor morale; formarea deprinderilor și a obișnuințelor elementare de muncă; educarea sentimentelor morale și a convingerilor; dezvoltarea calităților de voință; formarea treptată a trăsăturilor pozitive de caracter.

Operaționalizarea obiectivelor educației intelectuale în procesul educativ-instructiv se va face conform domeniilor de cunoaștere stipulate în Curriculumul Preșcolar și anume:

- dezvoltarea vorbirii și comunicarea;
- formarea reprezentărilor elementare despre mediul înconjurător (viața naturii și a societății);

- formarea cunoștințelor elementare din domeniile științelor și matematicii;
- dezvoltarea și îmbogățirea priceperilor și reprezentărilor din domeniul artelor (literatură, arte plastice, muzică, teatru);
- însușirea și folosirea operațiilor elementare logice: generalizarea, abstractizarea, comparația, atenția voluntară, memoria voluntară;
- acumularea cunoștințelor elementare despre sănătate și cultura fizică etc.

Procesul de socializare a preșcolarilor poate fi realizat prin jocuri și în decursul activităților zilnice. Adulții (educatorii și părinții) sunt chemați să selecteze jocuri și conținuturi educativ-instructive necesare, să creeze condițiile optime pentru desfășurarea activităților respective, principalele fiind: jocurile, activitățile practice cu obiecte și textele literare.

Important în acest sens este respectarea scalei propuse de L. Cuznețov în cartea *Tratat de educație pentru familie* [3 p. 317] pe care autoarea o numește „scărița dispoziției”. Pentru realizarea propunerilor incluse în această scală se potrivesc de minune unele texte din folclorul și literatura pentru copii, deoarece această scală este bilaterală: pe de o parte *copilul așteaptă*, pe de altă parte *adulții oferă*: blândețe, tandrețe, căldură, dragoste, cordialitate, înțelegere, susținere, încurajare, aprobare, empatie, grijă, zâmbet, comunicare, colaborare.

Așteptările copilului, enumerate mai sus, pot fi realizate prin intermediul textelor literare numai în procesul conștientizării influențelor care parvin din partea adulților. Ei au datoria de a lucra în *două direcții fundamentale*:

- formarea calităților, emoțiilor și a sentimentelor pozitive;
- anihilarea, diminuarea, transformarea și lichidarea treptată a calităților, emoțiilor, sentimentelor negative.

Astfel, prin intermediul textelor literare de diferite genuri și specii, adulții vor putea influența lumea interioară și cea exterioară a copilului și vor putea dezvolta următoarele calități pozitive de temperament și emoții pozitive: bunătate, dărnicie, onestitate, creativitate, dragoste, curaj, devotament, cordialitate, hărnicie, curiozitate, blândețe, sinceritate, toleranță, bucurie, tandrețe, mirare, entuziasm, admirație, ambivalență, plăcere, fantezie, mister, reverie, vise, fapte bune, explozii emoționale etc.

În același timp, vor putea fi anihilate, corectate și poate chiar omise așa trăsături caracteristice și stări emoționale negative ca: agresivitate, nerăbdare, deprinderi negative, naivitate, încăpățănare, invidie, negativism, rivalitate, fobii, tristețe, supărare, neîncredere, anxietate, tânguire, capricii, intoleranță, slăbiciune ș.a.

Propunem unele *sugestii metodologice* referitoare la realizarea obiectivelor și conținuturilor curriculare la educația literar-artistică ce pot fi utilizate în scopul socializării copiilor pe parcursul preșcolarității.

<i>Obiective</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Strategii didactice</i>	<i>Evaluare</i>
<p><u>Copilul va fi capabil:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Să asculte atent și să conștientizeze despre cine, ce se vorbește în conținutul textului audiat. Să deosebească în mod practic, după semnele ce le caracterizează, cele mai simple specii literare. Să perceapă cât mai adecvat conținutul ideatic al textului literar. Să manifeste sensibilitate la audierea poeziilor, poveștilor, povestirilor. Să-și dezvolte priceperea de a surprinde frumusețea unui tablou descris în text. Să încerce evidențierea personajelor principale din text. 	<p><u>1. Perceperea</u></p> <p>Texte din folclorul și literatura pentru copii (clasică, contemporană, universală).</p> <p>Speciile literare: povestea, poezia, povestirea, ghicitoarea, proverbul etc.</p> <p>Conținutul textului, elementele structurale (început, conținut, sfârșit); ideea principală (despre ce se spune în text).</p> <p>Perceperea conținutului emoțional al textului, trăirea evenimentelor descrise împreună cu personajele.</p> <p>Descrierea tabloului (personajului) imaginat, încercări de redare prin desen, pictură, modelaj, aplicație.</p> <p><u>2. Analiza elementară</u></p> <p>Personaje literare: pozitive – negative (bune, rele).</p>	<p>Activități de familiarizare cu diverse poezii, povești, povestiri, ghicitori, proverbe etc.</p> <p>Jocuri literare. Activități de evidențiere a semnelor caracteristice, comparări, analize.</p> <p>Exerciții de dezvoltare a priceperii de a se orienta în conținutul textului.</p> <p>Diverse tipuri de exerciții și jocuri pentru formarea sensibilității, afectivității.</p> <p>Descrierea verbală. Exerciții de desenare, modelare, aplicație în baza conținutului textului.</p> <p>Convorbiri, exerciții de evidențiere a personajelor. Jocul „Despre cine se spune în text?”</p>	<p>Să poată spune despre cine/ce se vorbește în textul audiat.</p> <p>Să deosebească practic povestea, poezia, ghicitoarea, povestirea.</p> <p>Să verbalizeze concis ceea ce a înțeles din text.</p> <p>Să trăiască aceleași emoții împreună cu personajele principale.</p> <p>Să poată reda prin cuvinte sau desen un tablou descris în text.</p> <p>Să evidențieze despre cine/ce se spune în text.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Să-și cultive capacitatea de a caracteriza eroii pozitivi și negativi; de a-și exprima atitudinea proprie față de personaje. 	<p>Atitudinea față de personajele din text: de ce ți-a plăcut, de ce nu ți-a plăcut, ai dori să fii ca dânsul sau nu?</p>	<p>Exerciții de evidențiere, caracterizare, apreciere a personajelor principale. Jocurile „De ce-ți place, de ce nu?”, „Cum este?”, „Cu cine ai vrea să te asemeni?”.</p>	<p>Să explice dacă i-a plăcut sau nu personajul, să-l caracterizeze.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să reproducă coerent faptele povestite, redată în textele audiate, învățate. 	<p>Redarea coerentă a conținutului textului: prin răspunsuri la întrebări, pe episoade, după imagini, rezumativ, creativ (în măsura posibilităților individuale).</p>	<p>Activități de repovestire. Jocuri, exerciții.</p>	<p>Să poată repovesti conținutul poveștilor (2-3), povestirilor (3-4) învățate.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să recite expresiv poezii, să reproducă pe roluri, coerent, expresiv, texte în versuri și în proză ce conțin dialog 	<p>Expresivitatea reproducerii, exprimarea expresivă, utilizarea intonației, pauzelor, accentului logic.</p>	<p>Exerciții de recitare expresivă a poeziilor, de repovestire a poveștilor, povestirilor scurte.</p>	<p>Să recite, să repovestească expresiv.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască unele texte din folclorul copiilor și literatura artistică. 	<p>Folclorul copiilor și literatura artistică. Memorarea și utilizarea poeziilor, poveștilor, povestirilor, ghicitorilor, snoavelor, proverbelor, numărătoarelor, frământărilor de limbă.</p>	<p>Jocuri, activități de memorare și reproducere a textelor din folclorul copiilor și literatura artistică.</p>	<p>Să recite poezii amuzante, poezii invocări, ghicitori, proverbe, snoave, frământări de limbă, numărători.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să conceptualizeze posibilitatea reproducerii textelor învățate, ce conțin dialog, prin intermediul jocurilor-dramatizări, să organizeze în mod independent jocuri- 	<p>Dramatizarea. Utilizarea simultană a elementelor verbale și a celor nonverbale (mimica, gestică).</p>	<p>Antrenări practice, care permit copiilor să reproducă prin jocuri texte, utilizând în mod elementar mijloacele vorbirii expresive și gesturile, mimica, pantomima.</p>	<p>Să reproducă pe roluri dialoguri din texte, să participe la jocurile-dramatizări, să-și aleagă rolul la dorință.</p>

<p>dramatizări în baza conținuturilor textelor însușite anterior.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Să manifeste interes față de teatru, activitatea teatralizată, să poată mânui independent păpuși, siluete, figurine. Să interpreteze cu colegii ori independent scene de „teatru”. 	<p>Activitatea teatralizată. Reproducerea independentă a unui text cunoscut, îndrăgit prin intermediul „teatrelor” de jucării, de masă, de umbre, de imagini, de păpuși etc.</p>	<p>Antrenări practice. Jocuri „La teatru”, exerciții de reproducere a conținuturilor textelor învățate, folosind jocuri, imagini, păpuși, siluete, figurine de lemn.</p>	<p>Să demonstreze prin intermediul „teatrelor” 2-3 texte îndrăgite.</p>
<p><u>4. Creația literară elementară</u></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Să depună eforturi de a crea, a compune texte: o poveste, povestioară, ghicitoare în mod independent; a selecta cuvinte ce rimează. 	<p>Compunerea textelor: descrierea obiectelor, povestiri din propria experiență, sfârșitul unui text propus de adulți; compunerea poveștilor, ghicitorilor.</p>	<p>Exerciții de creare a unor texte descriptive, artistice. Jocurile literare „Suntem scriitori”, „Hai să compunem exerciții de creativitate verbală”.</p>	<p>Să compună independent, să spună corect ce a compus. Să deosebească povestea de poezie, povestire; proverbul de ghicitoare.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să utilizeze unele expresii frumoase din poveștile, operele literare, audiate, poezii, povești învățate, în textul creat (compus) în mod independent. 	<p>Modalități de utilizare a cuvintelor noi și expresiilor frumoase (însușite anterior) în propria creație.</p>	<p>Jocuri, exerciții de improvizare a textelor cu utilizarea unor cuvinte și expresii frumoase.</p>	<p>Să poată include în textul creat 1-2 „expresii frumoase”.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să valorifice în mod elementar unele mijloace artistice: epitetul, comparația, personificarea. 	<p>Valorificarea mijloacelor artistice</p>	<p>Jocuri, exerciții de utilizare a unor mijloace artistice.</p>	<p>Să poată folosi în textul compus personificarea.</p>

<u>5. Formarea viitorului cititor</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască unele componente ale cărții. 	Cunoștințe despre carte. Elementele componente ale cărții: coperta, foile, paginile, ilustrațiile, textul.	Jocuri, exerciții de recunoaștere a componentelor cărții.	Să știe și să numească corect componentele elementare ale cărții.
<ul style="list-style-type: none"> • Să recunoască cartea, denumirea ei după ilustrația de pe copertă. 	Diversități de ilustrații, redarea conținutului prin ilustrații.	Exerciții, jocuri de recunoaștere a denumirii după ilustrații. Jocul „Ghici denumirea după ilustrația de pe copertă”.	Să spună cum se numește cartea.
<ul style="list-style-type: none"> • Să deosebească cărțile după tipurile lor. 	Tipul cărților: carte ilustrată, carte pliantă, carte-teatru, carte de colorat, carte crestomație, cărți de format mare, cărți de format mic.	Activități de analiză, comparare și recunoaștere a cărților de diferite tipuri.	Să deosebească cărțile pentru copii după cele mai elementare semne.
<ul style="list-style-type: none"> • Să reproducă conținutul unui text după imagini. 	Cărți ilustrate ce includ un singur text.	Exerciții de reproducere a conținutului textului după imagini.	Să verbalizeze cele reprezentate în imagini.
<ul style="list-style-type: none"> • Să recunoască chipul scriitorului îndrăgit după portret. 	Portretele scriitorilor I. Creangă, M. Eminescu, Gr. Vieru, S. Vangheli.	Lectura cărților. Demonstrarea portretelor. Jocuri literare „Ghici cine e?”, „Al cui e portretul?”, „Care sunt cărțile pentru copii scrise de acest scriitor?” etc.	Să găsească și să selecteze portretele a 4 scriitori români: I. Creangă, M. Eminescu, Gr. Vieru, S. Vangheli.

Notă: Pot fi utilizate antologiile *Copilărie-Păpădie* (vol. I și vol. II), cărțile *Literatura în grădinița de copii* (1992, 1994), *Copilul în împărăția literaturii* și colecția în 4 volume *Crește-n casă scump odor*.

Referințe bibliografice:

1. CEMORTAN, S. *Curriculumul educației copiilor în instituțiile preșcolare de diferite tipuri*. Chișinău: Lumina, 1997.
2. CEMORTAN, S. *Teoria și metodologia educației verbal-artistice a copiilor*. Chișinău: CEP I. Creangă, 2001. 202 p.
3. CUZNEȚOV, L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008. 624 p.
4. ARHIP, A.; PAPUC, L. *Noile educații – imperative ale lumii contemporane*. Chișinău: Tipografia Centrală, 1996. 142 p.
5. ALPOPT, G. *Structura și dezvoltarea personalității*. București: EDP, 1981. 580 p.

Stela CEMORTAN,
doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar,
șef sector Institutul de Științe ale Educației

**SERVICII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU COPII ÎN BIBLIOTECA
PUBLICĂ: NOI PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI**

Contextul actual, definit ca societate a informației și cunoașterii, implică transformări majore în domeniul bibliotecilor și informației, la nivelul conceptelor, resurselor, tehnologiilor. Se produc schimbări profunde în modul în care circulă și funcționează informația, în modul în care ea este organizată, transmisă și accesată, iar cele mai vehiculate caracteristici ale SIC sunt, desigur, creșterea exponențială a cantității de informații și diversificarea suporturilor, sistemelor de regăsire și de transfer al informației grație tehnologiilor moderne de informare și comunicare.

Spațiul informațional, în special cel virtual, poate fi caracterizat prin trei sintagme:

- *creștere exponențială* (în Internet totul se produce din ce în ce mai rapid);
- *diversificare continuă* (prezența unor diversități extreme – de la valoare, spiritualitate autentică la nonvaloare și agresivitate);
- *interactivitate dinamică* (orice individ are posibilitatea să se implice direct în crearea și transferul informației).

Internetul, deși este cel mai recent mediu de transfer informațional, cunoaște cel mai rapid ritm de creștere. Acum 20 de ani, când a apărut prima pagină web (pagina laboratorului de fizică a particulelor elementare de la Stanford, încărcată la 6 martie 1992), era greu de estimat amploarea pe care o va lua web-ul și navigarea în spațiul virtual. În doar câțiva ani, rețeaua globală WWW (World Wide Web) a devenit cel mai rapid și mai utilizat mediu care permite cel mai mare trafic de informații. Un studiu efectuat de compania de statistică Pingdom arată că în 2011 existau 555 mln de website-uri, din care 300 mln create doar în 2011 [1], iar dacă luăm în considerație nu doar web-ul de suprafață, public, accesibil oricui (*surface web*), ci și web-ul de adâncime, accesibil pe bază de parolă (*deep web*), estimările ajung la peste 10 mlrd pagini web pe Internet și o creștere continuă de circa 2 mln de pagini în fiecare zi. La 30 iunie 2012 Internetul număra 2 mlrd 405,5 mln utilizatori (34,3% din populația pământului). O persoană din șapte la nivel mondial folosește Facebook-ul, numărul de utilizatori ai acestei rețele ajungând în septembrie 2012 la circa 1 mlrd [2].

Trebuie să menționăm și ritmul de dezvoltare a bibliotecilor digitale, cărțile electronice devenind din ce în ce mai populare. În 2011, compania Amazon a vândut 1 mln de exemplare Kindle în fiecare lună [3]. Există cărți, ziare și reviste care apar doar în format electronic, neavând echivalent pe suport tradițional. În unele domenii (informatica, de exemplu) „durata de viață” a

informației este mai scurtă decât timpul necesar tipăririi, așa încât cele mai noi cunoștințe apar doar pe Internet, fără a mai ajunge să fie tipărite pe suport tradițional. În același timp nu s-au adeverit nici prognozele despre dispariția tipăriturilor tradiționale. Conform datelor statistice, anual în lume sunt editate peste 1 mln de publicații, numărul de cărți la nivel mondial dublându-se o dată la 4,5 ani.

Copiii petrec tot mai mult timp pe Internet, de la vârste din ce în ce mai fragede. Putem vorbi astăzi despre o generație „always on” (întotdeauna -on) – copiii născuți după 2000, care practic de la o vârstă foarte mică au acces la noile tehnologii și le utilizează. Potrivit studiului european EU Kids Online, lansat în 2010, 85% dintre copii navighează pe Internet zilnic sau aproape zilnic, timp de 2-3 ore într-o zi obișnuită, când merg la școală, și până la 5 ore într-o zi liberă. Dacă în 2010 doar 47% dintre ei afirmă că au un cont pe o rețea de socializare, în 2012 deja 90% au declarat acest lucru [4]. Fiind printre cei mai activi utilizatori ai Internetului, copiii sunt și cei mai vulnerabili în fața pericolelor și riscurilor inerente navigării în spațiul virtual. Același studiu arată că în 2012 circa 45% dintre copiii chestionați au recunoscut că au contactat cu persoane necunoscute pe Internet, iar 62% au văzut / primit mesaje cu conținut sexual pe Internet (respectiv 30% și 24% în 2010).

Volumul de informație în continuă creștere și dezvoltarea tehnologiilor de informare și comunicare oferă oportunități spectaculoase pentru dezvoltarea și modernizarea bibliotecilor, dar, în același timp, reprezintă o provocare majoră pentru biblioteci, impun noi responsabilități bibliotecarilor în asigurarea accesului la informație și instruirea tinerilor utilizatori în vederea regăsirii, evaluării, utilizării și comunicării eficiente și în siguranță a informației.

În primul rând, se regândesc politicile de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă, accentul punându-se pe *selecție*, având la bază calitatea informației, și pe *acces*, acesta fiind, după Gregg Sapp, „cel mai puternic cuvânt din biblioteconomia modernă” [5].

Selecția de calitate și asigurarea accesului la cele mai diverse surse de informație, la resursele disponibile atât în spațiul fizic al bibliotecii, cât și în spațiul virtual, devine o prioritate a bibliotecii moderne și vine să ia locul practicii de formare a colecțiilor după principiul „totul pentru totdeauna”. Idealul universalității și exhaustivității a devenit irelevant și irațional, filtrarea făcând posibilă scoaterea dezvoltării colecțiilor de sub imperiul cantității, afirmă profesorul Ion Stoica [6 p. 14], iar bibliotecile pot și trebuie să devină structurile infodocumentare cel mai bine plasate în lupta pentru calitate.

Problema calității resurselor informaționale este valabilă atât pentru resursele tradiționale, cât și (sau mai ales) pentru cele netradiționale. Piața editorială, din păcate, nu e lipsită de cărți non-valoare, de *deșeuri literare* (vorba criticului Mircea Ciobanu). Oricine, care pretinde că are talent scriitoricesc și dispune de bani, poate să editeze cărți, iar unele edituri, aflate în situația de a supraviețui crizei, acceptă să producă asemenea *antiliteratură* care, într-un final, ajunge și pe rafturile bibliotecilor. Acest fenomen este regretabil mai ales în

domeniul cărții pentru copii, or anume aici non-valoarea nu ar trebui acceptată. Și mai nesigură este calitatea informațiilor în spațiul virtual, pentru că oricine are acces la Internet poate posta sau modifica informații, fără a garanta veridicitatea și actualitatea lor. Încă în 1996, Mathew Ciolec, consultant în crearea și managementul resurselor științifice în rețea, sesiza invazia mediocrității, vorbind despre trecerea de la WWW (World Wide Web) la MMM (Multi-Media Mediocrity) [citată după 7].

Evaluarea calității documentelor pe care le deține sau intenționează să le achiziționeze biblioteca, precum și a informației virtuale, accesul la care biblioteca îl asigură, este criteriul major pe care bibliotecarul trebuie să-l ia în vedere atunci când se ocupă de achiziția documentelor sau când selectează informații din Internet ori îi îndrumă pe utilizatori cum să navigheze pe Internet, cum să selecteze informații credibile, veridice și să evite informațiile dubioase și de calitate îndoielnică.

Când ne referim la documentele pe suporturi tipărite, le evaluăm ținând cont în primul rând de conținutul lor (originalitatea, actualitatea, corectitudinea, atractivitatea, accesibilitatea, relevanța și pertinența informațiilor, valoarea cognitivă, educativă etc.), calitățile estetice și stilistice (prezentarea grafică, stilul expunerii, corectitudinea gramaticală); un indiciu în favoarea achiziției ar fi și autoritatea, renumele autorului și editurii, editarea într-o colecție editorială de prestigiu, recenzii publicate în culegeri și reviste, precum și în spațiul virtual (site-uri ale editurilor, site-uri cu profil literar, blog-uri etc.), referințe în presă, premii, mențiuni în cadrul unor concursuri literare, saloane de carte ș.a.

Privitor la evaluarea resurselor din spațiul virtual, specialiștii propun diverse criterii [7, 8], referindu-se la scopul, conținutul, forma, accesibilitatea, costul acestora:

- *Identitatea și autoritatea creatorului informației* (Cine a creat / generat informația? Autorul este o autoritate în domeniu? Ce tip de instituție / organizație este în spatele paginii web? Care este afilierea instituțională a autorului?);
- *Scopul cu care a fost creată informația* (În ce scop a fost creată informația – științific, instructiv, de popularizare, divertisment etc.? Care este nivelul presupus al audienței? Formatul, conținutul este adecvat scopului și audienței declarate?);
- *Acuratețea și exactitatea informației* (Informația este corectă, legitimă, pertinentă și relevantă? Este precizată proveniența informației? Sunt indicate sursele de documentare? Textul este formulat clar, corect gramatical, bine structurat?);
- *Originalitatea, obiectivitatea informației* (Textul oferă informații originale sau este doar o compilare sau traducere a altor documente? Informația este prezentată în mod obiectiv? Sunt abordate toate punctele de vedere?);
- *Plenitudinea informației* (Câta informație oferă site-ul? Sunt abordate toate aspectele problemei? Sunt hiperlegături la surse suplimentare?);

- *Actualitatea informației* (Când a fost creată informația? Pagina este statică sau se actualizează permanent? Hiperlegăturile sunt funcționale? Ele ne trimit la informații recente?);
- *Densitatea informației, forma de prezentare* (Câtă informație concretă conține site-ul? Informația este dispusă echilibrat în pagina principală și în paginile secundare? Dacă pagina conține text și imagini, elementele grafice facilitează perceperea informației? Pagina are un design plăcut, ergonomic?);
- *Interactivitatea* (Pagina se accesează comod și rapid? Susține interactivitatea utilizatorului? Hiperlegăturile sunt active și rapide?);
- *Accesibilitatea și securitatea* (Pagina este publică și accesibilă fără un abonament sau taxă? Este nevoie de software special pentru vizualizarea paginii? Există hiperlegături spre site-uri unde se poate descărca soft-ul necesar? Este asigurată integritatea informației? Poate fi modificată informația de oricine? Care sunt restricțiile de copyright? Este menționată o politică de confidențialitate? Pagina conține publicitate agresivă, linkuri la resurse cu conținut pornografic, agresiv?).

O altă provocare este necesitatea de a regândi, a redimensiona sistemul de servicii și activități pe care bibliotecile le acordă tinerilor beneficiari, crearea de servicii noi, calitative care să faciliteze accesul la informație și să răspundă cât mai adecvat nevoilor de informare, comunicare și recreere ale beneficiarilor.

Alături de serviciile tradiționale pe care le oferă copiilor, bibliotecile trebuie să se orienteze spre servicii moderne, inovative care sporec utilitatea, accesibilitatea, interactivitatea, atractivitatea, vizibilitatea lor:

- acces la Internet și asistență în folosirea Internetului și resurselor on-line;
- instruire în utilizarea calculatorului, programelor de calculator, Internetului;
- lecții de siguranță și etică în Internet;
- instruire și oportunități de utilizare a instrumentelor de socializare și comunicare (rețele sociale, bloguri, forumuri, chat-uri, skype etc.);
- excursii virtuale în bibliotecă;
- informarea prin e-mail sau sms despre noile achiziții, activitățile culturale și recreativ-educative organizate la bibliotecă;
- prelungirea împrumutului, rezervarea documentelor, notificări despre disponibilitatea documentelor rezervate;
- notificări pentru restanțieri prin e-mail, sms sau mesaje în rețelele sociale;
- crearea de evenimente în rețelele sociale;
- servicii de referințe prin chat, e-mail, facebook și alte site-uri de socializare;
- expoziții, prezentări, chestionare, victorine, concursuri virtuale;
- călătorii virtuale prin țară și peste hotare;
- lecții virtuale, DVD-uri și site-uri educaționale pentru diferite vârste, cursuri interactive de limbi străine;
- conferințe, dezbateri, competiții virtuale;

- loc de întâlniri pentru socializare;
- alternative de petrecere a timpului liber după școală, utilizând mijloace moderne de informare și joacă;
- cinemateca bibliotecii (filme celebre, ecranizări de cărți);
- asistență în realizarea temelor pe acasă și a portofoliilor digitale, în pregătirea pentru examene, olimpiade, concursuri școlare;
- servicii de consiliere vocațională și informare privind ofertele educaționale, obținerea burselor de studii în țară și peste hotare, asistență în pregătirea și depunerea dosarelor;
- laboratoare de creație literară, muzicală, teatrală, cercuri de quilting, origami etc.);
- proiecte de ziare on-line;
- activități de dobândire a competențelor de comunicare și relaționare în familie și societate, de stimulare a lecturii, de însușire a modului sănătos de viață, de cunoaștere a istoriei locale etc. (de exemplu, *Joacă-te cu mine*, *Citim împreună*, *Amintirile bunicilor noștri*, *Spune „Da” modului sănătos de viață*, *Istoria locală@biblioteca ta*, *Școala altfel*, *Primul ajutor – trusa ta de cunoștințe*, *Răvaș din lumea mea* sunt doar câteva dintre proiectele bibliotecilor din România în cadrul Programului „Biblionet” care, cu siguranță, vor fi urmate de multe alte proiecte ale bibliotecilor din Republica Moldova incluse de curând în Programul „Novateca”).

Dezvoltarea unor astfel de servicii bazate pe noile tehnologii de informare și comunicare presupune, desigur, și o continuă dezvoltare a cunoștințelor și competențelor bibliotecarilor. În prezent nivelul de pregătire a bibliotecarilor în materie de IT este foarte inegal, de aceea „adevărata provocare a societății contemporane constă tocmai în capacitatea și modalitățile de a organiza un sistem viabil și productiv de educație continuă” (Ion Stoica), prin care bibliotecarii să însușească și competențe de integrare, navigare, învățare în rețea, de comunicare și relaționare on-line cu utilizatorii și cu comunitatea profesională. În acest sens, importanța Programului „Novateca” este indiscutabilă, pentru că oferă și oportunități pentru instruirea bibliotecarilor. Important e să nu fim reticenți și să acceptăm schimbarea, pentru că viitorul aparține bibliotecilor și bibliotecarilor în schimbare.

Referințe bibliografice:

1. Studiu: *Câți oameni folosesc Internetul la nivel global*. [Accesat 29.11.2012]. Disponibil: <http://www.timpul.md/articol/studiu-cati-oameni-folosesc-internetul-la-nivel-global-30539.html>.
2. *Internet usage statistics*. [Accesat 29.11.2012]. Disponibil: <http://www.internetworldstats.com>.
3. *Ecologia cărților electronice: adevăr și ficțiune*. [Accesat 29.11.2012]. Disponibil: <http://ecology.md/md/section.php?section=news&id=8746>.

4. NICOLESCU, Ioana. Copiii români, tot mai expuși pericolelor de pe Facebook. [Accesat 4.12.2012]. Disponibil: http://adevarul.ro/news/societate/copiii-romani-totmai-expusi-pericolelor-facebook-1_5111ff884b62ed5875de6f00/index.html.
5. *Access services in Libraries: New Solutions for Collection Management*. Routledge, 1992. [Accesat 29.11.2012]. Disponibil: http://books.google.md/books/about/Access_Services_in_Libraries.html.
6. STOICA, Ion. *Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane*. Constanța, 2001. 221 p.
7. JALOBEANU, Mihai. *Fiabilitatea informațiilor din Internet și credibilitatea paginilor Web*. [Accesat 7.12.2012]. Disponibil: <http://www.timsoft.ro/ejournal/fiabilitate-info.html>.
8. ANGHELESCU, Hermina G.B. *Criterii de evaluare a calității resurselor informative cu acces liber prezente pe Internet*. [Accesat 7.12.2012]. Disponibil: http://rria.ici.ro/ria2004_1/art09.htm

Lilia TCACI,
director adjunct,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

PROTECȚIA ȘI SUSȚINEREA COPIILOR ÎN NAVIGAREA ON-LINE: PRACTICI INTERNAȚIONALE

Cel mai controversat aspect al accesului la Internet este asigurarea securității copiilor în spațiul virtual. Opiniile se împart mai ales atunci când se discută despre necesitatea filtrării informației la computerele destinate copiilor.

Conform studiilor efectuate în SUA, 84% din americani sunt îngrijorați în legătură cu disponibilitatea pornografiei pentru copii și 78% din părinți sunt mai mult sau mai puțin îngrijorați de faptul că copiii lor ar putea accesa un conținut sexual explicit. În plus, 92% din americani cred că computerele din școală ar trebui să blocheze paginile pornografice și 79% cred că ar trebui să blocheze informația indecentă. În mod similar, a fost documentat de repetate ori faptul că, din copiii care utilizează Internetul la domiciliu, 58% nu sunt supravegheați de către adulți și doar o treime din părinți utilizează un software de blocare/filtrare. În același timp, procentul copiilor, care au accesat de fapt pornografia pe Internet, este relativ mic: doar 15 la sută din copiii cu vârsta de 10–13 ani, care au calculatoare la domiciliu, au accesat un site web pornografic. În general, s-a estimat că doar 1,5% dintre paginile de pe web conțin pornografie, deci posibilitatea vizionării accidentale este statistic foarte mică. De asemenea, toate

site-urile web mari dispun de propriile filtre în zonele de chat, astfel încât materialul nepotrivit pentru copii să nu poată fi accesat.¹

Putem constata incoerență și în discuțiile cu privire a abuzarea sexuală a copiilor prin intermediul Internetului. De exemplu, în Statele Unite există 103845 de cazuri confirmate de abuz sexual asupra copiilor de către părinți și tutori. În schimb, există mai puțin de 800 de cazuri confirmate de investigații legate de victimizarea sexuală a copiilor pe Internet. Atunci când 90 de milioane de dolari pe an au fost cheltuiți pentru cumpărarea programelor de filtrare și de blocare, bugetele combinate ale tuturor fondurilor pentru copii și ale agențiilor de stat, care funcționează cu legislatorii în căutarea fondurilor private de combatere a abuzului copilului, sunt cu mult mai limitate.

Mai există o problemă – oamenii conștientizează importanța Internetului pentru dezvoltarea copiilor, dar nu au încredere în conținutul informațiilor din Internet și influența lor asupra copiilor. De exemplu, majoritatea americanilor simt că copiii învață și beneficiază mult prin utilizarea Internetului, calculatoarele le permit copiilor să posedă cunoștințe avansate, care anterior au fost inaccesibile, și stimulează o diversitate de stiluri de învățare și de lucru autoregizat. Cu toate acestea, adulții pot limita capacitatea copiilor de a dezvolta aceste valori prin impunerea filtrelor pentru resursele Internet.

La 21 decembrie 2000, Guvernul SUA a emis o lege **CIPA** (Children's Internet Protection Act), prin care școlilor și bibliotecilor li se impune utilizarea filtrelor de Internet². Scopul filtrelor este de a proteja copiii contra vizionării pornografiei sau altor informații indecente. Împotriva acestei legi s-au expus avocații liberi, care accentuau că astfel se încalcă Constituția SUA și tehnologiile de filtrare nu pot fi o metodă reală de apărare a copiilor. Unul din juriștii Uniunii Libere a Cetățenilor Americani a declarat: „Nici un utilizator nu va putea citi în bibliotecă ceea ce dorește!”.

În anul 2001 ALA (Asociația Bibliotecilor Americane) a depus o cerere la judecătoria împotriva acestei legi, susținând că copiii și tinerii au aceleași drepturi la informație ca și maturii. Chiar dacă se consideră că accesul nelimitat la informație este dăunător pentru copii, este mai simplu de a preveni acest rău prin unele politici de educație, decât să blocăm site-urile indecente. Dacă vizionarea și citirea materialelor indecente poate dăuna minorilor, atunci apare necesitatea de a preveni acest „rău”. În acest context, este important să definim „răul” ca măsură. Au existat mii de studii privind efectele televiziunii asupra copiilor. Multe dintre studiile acestea constată că copiii pierd multe ore în fiecare zi urmărind programele cu conținut redus intelectual sau social, iar aflarea continuă în fața televizorului are un efect negativ asupra psihicului copilului. Unii chiar privesc programe cu conținut violent sau sexual, mai apoi devenind agresivi, imitând scenele din filme. Argumentele în sprijinul acestei afirmații sunt încă discutabile, mulți cercetători cred că există un raport direct între comportamentul copiilor și scenele de violență de la televiziune, alții

¹Krethcmer, Susan B. The Library Internet Access Controversy and Democracy. In: Libraries and Democracy: The Cornerstones of Liberty. Chicago and London: ALA, 2001, pp. 96-105.

²Gottshalk, Lana. Internet filters in public libraries: do they belong? In: Library Student Journal, September, 2006.

afirmă că există un șir de factori sociali (educația în familie, societatea, prietenii etc.) care duc la comportamentul antisocial al copiilor. Deja s-a înrădăcinat o ideologie, care dorește să protejeze copiii de materialele indecente prin interzicerea vizionării lor.

La 23 iunie 2003, prin hotărârea judecătii, legea totuși a fost aprobată. Această hotărâre este considerată ca fiind în total dezacord cu afirmațiile Asociației Bibliotecilor Americane (ALA). Trebuie să amintim faptul că în SUA utilizatorii deseori vizitează biblioteca doar cu scopul de a accesa Internetul. De asemenea, serviciile Internet sunt utilizate în activitatea bibliotecarilor. Judecata a hotărât că CIPA nu contravine Constituției SUA, iar datorită acestui act în biblioteci au fost instalate filtre care blochează imaginile indecente. S-a menționat că instalarea filtrelor este necesară din cauza dinamicității rețelei Internet.

Odată cu actul CIPA, sute de biblioteci publice și școlare din Statele Unite ale Americii au pus în aplicare filtre Internet. În timp ce filtrele pot proteja copiii de la vizualizarea materialelor nepotrivite, utilizarea lor duce la încălcarea de către bibliotecile publice a Legii cu privire la libertatea intelectuală. Blocarea site-urilor afectează negativ posibilitatea de cercetare și de utilizare a resurselor on-line, provocând discuții despre schimbările tehnologice în biblioteci.

Întreaga lege are implicații pentru biblioteci și există mai multe motive de îngrijorare. CIPA prevede posibilitatea de a dezactiva un filtru la cererea unui reprezentant adult, permițând astfel accesul nestingherit la Internet pentru utilizarea în anumite circumstanțe. Condițiile de dezactivare sunt vagi și cu toate acestea biblioteca este ultima instanță, care decide dacă un adult trebuie să dezvăluie motivul pentru care permite accesul nefiltrat la resursele electronice. În final, rolul bibliotecii rămâne de a educa utilizatorii, pentru a-și menține la nivel statutul de instituție democratică.

Cea mai bună metodă de a proteja copiii de influența negativă a unor informații este să le oferim consultanță în timpul lecturii sau navigării pe Internet. Aceasta este poziția ALA: utilizatorii de informații virtuale trebuie să fie educați pentru a accesa informația necesară și benefică lor, în mod deosebit copiii trebuie să fie ajutați de părinți ca să-și formeze o viziune corectă asupra efectelor informației accesate.³

Compania Microsoft a lansat aplicația **Windows Live Family Safety Settings Free** – un serviciu gratuit ce permite părinților și educatorilor să monitorizeze și să filtreze activitatea on-line a copiilor, protejându-i astfel de agresiunile transmise prin Internet. Aplicația poate să filtreze eficient conținutul web accesat de către copii și oferă posibilitatea de a obține rapoarte ale activității on-line a acestora. Programul a fost lansat cu scopul de a-i ajuta pe părinți în asigurarea unei navigări protejate a copiilor lor pe Internet.

Componentele serviciului Windows Live Family Safety Settings Free sunt următoarele:

³Gorman, M. Intellectual freedom. In: Our Enduring Values: Librarianship in the 21 Century. Chicago and London: ALA, 2000, pp. 92-100.

- filtrare de conținut: aceasta permite utilizatorilor (părinți și educatori) să seteze un anumit nivel de permisiune pentru diferite categorii de conținut, cum ar fi: „permite”, „blochează” sau „avertizează”; se pot aplica setări unice pentru fiecare utilizator;
- instruire acordată de către specialiștii în domeniu: mai multe organizații internaționale pentru protecția drepturilor copilului furnizează părinților și educatorilor informații importante despre setările potrivite și activitățile on-line;
- rapoarte ale activității: părinții și educatorii pot avea acces la rapoartele de activitate on-line pentru fiecare utilizator de la orice calculator conectat la Internet;
- gestionarea contactelor on-line: părinții și educatorii pot crea liste de permisiune pentru serviciile de comunicare on-line utilizate (Windows Live Mail, Windows Live Messenger), pentru a preveni contactarea copiilor de către persoane necunoscute.

De la 1 ianuarie 2009, Uniunea Europeană are un nou program „**Pentru un Internet mai sigur**”. Scopul acestui program este protejarea copiilor în lumea virtuală din ce în ce mai sofisticată și oferirea posibilității de a folosi în siguranță serviciile on-line, precum rețelele sociale, blogurile și comunicarea instantanee prin mesaje. În condițiile în care 75% dintre copiii cu vârste cuprinse între 6 și 17 ani folosesc deja Internetul și 50% dintre copiii de 10 ani posedă un telefon mobil, un nou sondaj Eurobarometru arată că 60% dintre părinții din Europa sunt îngrijorați că copiii lor ar putea deveni victime ale manipulării psihologice în mediul on-line (când un adult se împrietenește cu un copil cu intenția de a comite abuzuri cu caracter sexual), iar 54% sunt îngrijorați că copiii lor ar putea fi hărțuiți on-line (pe site-uri web sau prin mesaje pe telefonul mobil). Programul „Pentru un Internet mai sigur” luptă împotriva manipulării psihologice și a hărțuirii, făcând ca softurile on-line și tehnologiile mobile să devină *mai sofisticate și mai sigure*.

„În ziua de azi, copiii intră în lumea Internetului și a tehnologiilor mobile de foarte timpuriu și devin deseori veritabili cunoscători ai tehnologiilor și adolescenți pasionați de Internet. Deoarece aceste tehnologii îi ajută la studiu și le oferă noi modalități interesante de a socializa cu alții, deseori copiii le adoptă mai repede decât părinții lor. Trebuie să ne asigurăm că, ori de câte ori folosesc servicii on-line sau mobile, ei pot recunoaște potențialele riscuri și le pot face față”, a declarat Viviane Reding, Comisarul UE pentru societate informațională și mass-media.

Noul program și-a propus să cofinanțeze proiecte care vizează:

- creșterea gradului de sensibilizare a publicului: crearea posibilității ca tinerii, precum și părinții lor, să facă alegeri responsabile on-line, oferindu-le acestora recomandări cu privire la precauțiile pertinente care trebuie luate;
- punerea la dispoziția publicului a unei rețele de puncte de contact cu care se poate comunica fie prin intermediul unui site web, fie prin telefon,

pentru raportarea conținuturilor și comportamentelor ilegale sau dăunătoare, în special în ceea ce privește materialele care prezintă abuzuri sexuale asupra copiilor și comportamente precum manipularea psihologică și hărțuirea on-line;

- încurajarea inițiativelor de autoreglementare în acest domeniu și implicarea copiilor în crearea unui mediu on-line mai sigur.

Concluzii: Alături de numeroasele resurse valoroase, în Internet există și date incorecte, eronate, ofensatoare sau periculoase. Părinții, educatorii, profesorii și bibliotecarii trebuie să asigure sprijinul și resursele necesare copiilor și adolescenților pentru a învăța să utilizeze eficient Internetul și informațiile electronice, să acceseze doar site-urile utile și să evite influența negativă a informațiilor indecente asupra lor. Astfel, Internetul va promova dorința noastră comună de a învăța independența, libertatea de gândire, responsabilitatea.

În țara noastră se mai constată încă un deficit al conștientizării de către părinți, educatori, profesori a rolului pe care trebuie să și-l asume referitor la protecția și susținerea copiilor în navigarea on-line. Sunt necesare programe de formare a culturii informației nu doar pentru copii, dar și pentru aceste categorii de adulți, astfel încât să poată să-i ajute pe copii să utilizeze mai sigur și mai eficient Internetul.

Referințe bibliografice:

1. KRETHCMER, Susan B. The Library Internet Access Controversy and Democracy. In: *Libraries and Democracy: The Cornerstones of Liberty*. Chicago and London: ALA, 2001, pp. 96-105.
2. GOTTSALK, Lana. Internet filters in public libraries: do they belong?. In: *Library Student Journal*, September, 2006.
3. GORMAN, M. Intellectual freedom. In: *Our Enduring Values: Librarianship in the 21 Century*. Chicago and London: ALA, 2000, pp. 92-100.

Maia BALAN,
Biblioteca Publică Bilicenii Vechi Sângerei

RECOMANDĂRILE IFLA PRIVIND CULTURA INFORMAȚIEI ȘI MEDIA

Pentru a supraviețui și a se dezvolta, a lua decizii și a rezolva sarcini în diverse aspecte ale vieții personale, sociale, educaționale și profesionale, oamenii, comunitățile și națiunile au nevoie de informație despre sine, despre mediul lor fizic și social. Această informație este accesibilă prin intermediul a trei procese: observare și experimentare, comunicare (cu alți oameni) și consultare (cu instituțiile memoriei). Capacitatea de a realiza aceasta eficient și activ se numește cultura informației și media.

Cultura informației și media constă din cunoștințe, abilități și un ansamblu de deprinderi necesare pentru a înțelege de care informație e nevoie și când; unde și cum poate fi obținută această informație; cum poate fi evaluată obiectiv și cum trebuie organizată informația; cum poate fi utilizată etic. Conceptul se extinde dincolo de tehnologiile informaționale și de comunicare, incluzând studiul, interpretarea critică și deprinderile comportamentale în cadrul și în afara hotarelor profesionale și educaționale. Cultura informației și media include toate tipurile de surse informaționale: verbale, tipărite și numerice.

Cultura informației și media constituie un drept fundamental al omului într-o lume tot mai informatizată, interdependentă și globalizată și promovează o mai mare incluziune socială. Ea poate diminua discrepanța informațională. Cultura informației și media înarmează și asigură oamenii cu cunoștințe despre funcțiile sistemelor media și informaționale și, de asemenea, despre condițiile în care aceste funcții se realizează.

Cultura informației și media este strâns legată cu instruirea de-a lungul întregii vieți, care permite persoanelor, comunităților și popoarelor să realizeze scopuri și să obțină avantaje din posibilitățile crescânde ale mediului global în continuă dezvoltare, pentru binele comun al tuturor. Ea ajută oamenii, instituțiile și organizațiile, în care ei lucrează, să rezolve sarcini tehnologice, economice și sociale, să înlăture barierele și să sporească bunăstarea fiecărui individ în parte.

Sub egida Societății Informaționale / Societății cunoașterii la orice nivel – local, regional și internațional, chemăm guvernele și organizațiile interguvernamentale, precum și instituțiile și organizațiile particulare, să urmeze strategiile și sarcinile care promovează cultura informației și media, precum și instruirea de-a lungul întregii vieți. În așa fel ei vor asigura suportul necesar pentru realizarea Declarației Mileniului a ONU și a Sammit-ului Societății Informaționale.

În special, IFLA recomandă guvernelor și organizațiilor să întreprindă următoarele acțiuni:

- Realizarea studiilor despre nivelul culturii informației și media și elaborarea rapoartelor, la baza cărora să fie puși indicatorii culturii informației și media, pentru ca experții, profesorii și practicienii să poată implementa inițiative eficiente;
- Susținerea dezvoltării profesionale a lucrătorilor din domeniile educație, bibliotecă, arhive, medicină și a celor din sistemul de asigurări sociale în corespundere cu principiile și practicile culturii informației și media și ale instruirii de-a lungul întregii vieți;
- Implementarea disciplinei „Cultura informației și media” în programele instruirii de-a lungul întregii vieți;
- Recunoașterea culturii informației și media și a instruirii de-a lungul întregii vieți ca componente cheie în dezvoltarea abilităților de bază, necesare pentru acreditarea tuturor programelor de educație și instruire;
- Introducerea culturii informației și media ca disciplină în instruirea de bază și facultativă a informaticienilor, profesorilor, colaboratorilor organelor economice și politice, administratorilor, precum și în activitatea consilierilor din sectoarele de afaceri, industrial și agrar;
- Aplicarea programelor de cultura informației și media în scopul sporirii capacității de angajare în câmpul muncii și capacităților antreprenoriale pentru femei și grupuri dezavantajate, în special migranți și șomeri;
- Susținerea organizării activităților tematice, orientate spre implementarea strategiilor culturii informației și media și ale instruirii de-a lungul întregii vieți în regiuni, sectoare și grupuri de populație.

*Adoptată la ședința Consiliului de conducere IFLA de la Haga, Olanda,
7 decembrie 2011*

*Traducere: Maria VATAMANU,
șef serviciu, Biblioteca ASEM*

BIBLIOTECARUL PENTRU COPII: COMPETENȚE ȘI ABILITĂȚI

Domenii de competențe și abilități

- Cunoștințe specifice;
- Dezvoltarea colecțiilor;
- Servicii de referințe și de orientare a utilizatorului;
- Elaborarea și organizarea unor programe de activități;
- Comunicarea.

Cunoștințe specifice

- Cunoaște toate etapele de dezvoltare a copilului și cum aceste etape se reflectă asupra bibliotecii pentru copii;
- Poate determina impactul societății asupra necesităților copiilor;
- Identifică și evaluează necesitățile copiilor, inclusiv ale celor cu nevoi speciale (dizabilități, integrare culturală, stare socială etc.);
- Cunoaște interesele și necesitățile părinților, educatorilor, profesorilor și ale altor adulți, care beneficiază de serviciile bibliotecii pentru copii;
- Întreține relații de colaborare cu alte instituții, organizații care se preocupă de copiii din comunitate;
- Cunoaște cărțile, publicațiile periodice, materialele AV, site-urile web și alte surse media pentru copii și adolescenți;
- Cunoaște sursele de referință pentru adulți, care pot fi folosite pentru copii;
- Cunoaște și respectă convențiile, legislația cu privire la drepturile copiilor;
- Cunoaște teoria și metodele practice de aplicare a pedagogiei și psihologiei copiilor de diferite vârste în activitatea bibliotecii.

Dezvoltarea colecțiilor

- Elaborează politica de dezvoltare a colecției de documente pentru copii;
- Se informează din diverse surse despre documentele tipărite, resursele electronice destinate copiilor;
- Participă la selectarea documentelor și surselor pentru colecția pentru copii, ținând cont de actualitatea acestora, de schimbările în curriculumul școlar, de tendințele culturale la zi;
- Participă la evenimentele de prezentare a cărților, vizitează librăriile și folosește orice oportunități de a se familiariza de visu cu noile apariții editoriale;
- Evaluează toate sursele din colecție în vederea trierii și acoperirii golurilor;
- Cunoaște și practică catalogarea, clasificarea și indexarea documentelor în catalogul bibliotecii, inclusiv în cel electronic.

Servicii de referințe și de orientare a utilizatorului

- Realizează sondaje și cercetări în vederea determinării necesităților informaționale ale copiilor;
- Realizează eficient interviul de referințe cu utilizatorii copii și adulți (părinți, profesori etc.);
- Poate determina documentele și sursele care corespund nivelului de înțelegere al copilului, vârstei, temperamentului și bagajului lui de cunoștințe;
- Cunoaște și aplică criteriile de evaluare a conținutului și nivelului artistic al materialelor pentru copii de toate tipurile și în toate formatele;
- Ajută copilul să găsească materiale corespunzătoare intereselor și abilităților lui de lectură;
- Cunoaște literatura pentru copiii de toate vârstele, ficțiune și non-ficțiune, lecturând personal, informându-se despre cărțile populare, cărțile premiate;
- Elaborează liste bibliografice, referințe despre cărți pe diferite teme în corespundere cu necesitățile utilizatorilor, inclusiv în format electronic;
- Colaborează cu școli și alte instituții în elaborarea unor bibliografii utile copiilor și părinților;
- Instruiește copiii cum să utilizeze resursele și serviciile bibliotecii;
- Instruiește copiii în vederea formării unui nivel corespunzător al culturii informației;
- Cunoaște curricula școlară;
- Selectează și promovează colecțiile care pot satisface necesitățile curriculei;
- Încurajează cadrele didactice să utilizeze resursele și serviciile bibliotecii pentru copii;
- Oferă ajutor elevilor la îndeplinirea temelor pentru acasă;
- Realizează programe de lecturi de vacanță;
- Cunoaște și aplică legislația cu privire la drepturile de autor și drepturile conexe.

Elaborarea și organizarea unor programe de activități

- Elaborează, promovează, prezintă și evaluează diverse programe și activități pentru copii de diferite vârste;
- Identifică și selectează materiale potrivite categoriei de vârstă a utilizatorilor pentru a fi folosite în program;
- Identifică și implică persoane din alte domenii, care ar realiza diferite programe (povestitori, scriitori, actori, meșteri populari etc.);
- Face publicitate programelor și activităților;
- Înregistrează statistici în legătură cu desfășurarea activităților;
- Evaluează eficacitatea programelor și activităților;
- Desfășoară activități extramuros în școli, grădinițe pentru promovarea bibliotecii, lecturii;

- Promovează dragostea pentru lectură printre copii, organizând diverse activități.

Comunicarea

- Elaborează comunicate de presă, pliante, anunțuri, ghiduri pentru utilizatori;
- Utilizează instrumente Web 2.0 pentru a comunica cu utilizatorii și non-utilizatorii;
- Cunoaște și promovează jocurile pentru copii;
- Poate realiza diverse obiecte de artă, artă aplicată, lucru manual;
- Are abilități de rezolvare a situațiilor de conflict;
- Dă dovadă de atitudine prietenoasă, creativitate, răbdare, entuziasm.

Bibliotecarul pentru copii posedă

- Abilitatea de a obține informația și a o utiliza pentru schimbare și dezvoltare;
- Abilitatea de a stabili relații care favorizează acordarea unor servicii relevante și calitative;
- Abilitatea de a stabili un dialog între multitudinea de atitudini și valori;
- Competențe și abilități de instruire;
- Competențe în marketing;
- Competențe în tehnologii de informare și comunicare (TIC);
- Competențe profesionale în diferite domenii;
- Abilități de leadership și management.

Referințe bibliografice:

1. Competencies for Librarians Serving Children in Public Libraries / Association for Library Service to Children [Accesat 26.03.2013]. Disponibil: <http://www.ala.org/alsc/edcareers/alsccorecomps>
2. Guidelines for Children's Libraries Services / IFLA, Libraries for Children and Young Adults Section [Accesat 26.03.2013]. Disponibil: <http://www.ifla.org/files/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/guidelines-for-childrens-libraries-services-en.pdf>

Eugenia BEJAN,
prim adjunct al directorului general,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

CARTE DE VIZITĂ

APORTUL BIBLIOTECII JUDEȚENE „V.A. URECHIA” GALAȚI LA COMUNICAREA INTERBIBLIOTECARĂ DIN SPAȚIUL PUBLIC ȘI UNIVERSITAR

Mass-media și comunicarea sunt două mijloace moderne de informare care se interpătrund și se intercondiționează reciproc în transmiterea informațiilor către cel mai mare receptor – publicul larg și divers de pretutindeni.

Comunicarea este primul instrument spiritual al omului în procesul socializării sale. „Noile orientări filosofice consideră că, privită în complexitatea ei structurală, *comunicarea este suportul ontologic al omului și al culturii*. În fundamentul cultural al unei societăți se află resortul spiritual și afectiv ce orientează, adesea în forme mai puțin vizibile, opțiunile, deciziile și comportamentele practice ale oamenilor”⁴. Bibliotecile, cele mai vechi instituții de cultură, au fost create pentru a tezauriza și transmite în timp cât mai multe informații despre evoluția umanității, acestea fiind esențiale în acțiunea de susținere, promovare și diseminare a valorilor culturii.

Iată de ce, în amplul proces de dezvoltare și organizare a societății contemporane în general, biblioteca, parte componentă a sistemului cultural și informațional, trebuie să-și direcționeze activitatea în așa fel încât ea să mențină permanent un echilibru între stabilitate și dinamism, între modalitățile clasice și cele moderne de interacțiune, între funcția tradițională și tendințele novatoare. Potrivit definiției dată de UNESCO în 1994, „Biblioteca publică este un instrument esențial pentru educația permanentă și pentru dezvoltarea culturală a individului și a unor grupuri sociale”⁵.

Sociologul Constantin Schifirneț spunea că „Biblioteca este coloana vertebrală a unei culturi, ea reprezintă referențialul culturii unei comunități”⁶. O asemenea concepție despre bibliotecă îl însuflețea pe înflăcăratul latinist, Vasile Alexandrescu Urechia, când a purces să ctitorească această instituție culturală.

„Dar știți de ce cu atâta ușurință m-am despărțit eu de prietenii mei de 40 de ani, care mi i-am adunat cu atâta grijă și dragoste? Pentru că am văzut că statul românesc s-a hotărât să fortifice Galații, să-i apere de dușmanii din afară. Apoi așa m-am gândit eu că mai tare e cetatea în care cetățenii se apără cu învățătura, cu știința. Cartea este și dânsa armă puternică. La lumina și

⁴ Georgiu, Grigore. Cultură și comunicare. Disponibil la: <http://www.scribd.com/doc/12408390/cultura-sicomunicare>. Data consultării: [2012/02/10]

² IFLA-UNESCO Public Library Manifesto 1994. Disponibil la: <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>. Data consultării: [2012/02/10]

⁶ SCHIFIRNEȚ, Constantin. Biblioteca – referențial cultural. In: *100 de ani de la înființarea Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați : Volum jubiliar*. Galați: Biblioteca „V.A. Urechia” Galați, 1991, p. 370

învățătura cărții se deșteaptă conștiința națională, iară deșteptăciunea conștiinței naționale este singura cetate care n-o răpune dușmanul.

Să nu se piardă un minut în vedere că toate milioanele cheltuite de țară cu fortificarea Galaților ar fi zădarnice dacă, pe lângă acestea, nu s-ar lucra din răputeri și la fortificarea minții și a inimii locuitorilor din acest post înaintat al românismului în direcție din ce în ce mai națională, mai românească!

Să nu uităm că aproape, foarte aproape de Galați, la Răsărit, avem frați de sânge, frați adevărați, care sunt lipsiți de cea mai elementară cultură a neamului nostru. Ei bine, Galații este citadela cea mai înaintată a românismului către acești frați, trebuie să fie înarmată cu toate mijloacele de întărire și atracțiune. Pătruns de asemenea convingere, am fost deșteptat mai cu seamă de faptul petrecut acum câțiva ani cu un tânăr român din Basarabia, fapt pe care puțini din Dv. îl cunoașteți, asupra necesității de a face din Galați un centru cultural mai deosebit. [Este relatat un caz publicat în „Apărarea Națională”]. Tânărul basarabean care vine în Galați să-și potolească setea sufletului la izvor românesc, cu riscul de a-și pierde viața sub glonții muscalilor, va spune fiecui și guvernelor, oricare ar fi ele în fruntea țării, ce datorie are România către Galați”.⁷

Biblioteca „V.A. Urechia”, fondată juridic în anul 1889 și inaugurată în 1890 de către profesorul Vasile Alexandrescu Urechia, academician, deputat și senator în forul legislativ al țării, funcționar superior în administrația publică centrală, conducător și coordonator al diverse societăți guvernamentale și neguvernamentale, scriitor, istoric, pedagog și publicist, și-a sporit an de an celebrele colecții prin donații, începând cu cele 5958 de volume ale lui V.A. Urechia însuși și continuând cu ale lui Carol I, D.A. Sturdza, Episcopia Dunărea de Jos, Consulatele Turciei, Suediei, Norvegiei etc., crescându-i totodată prestigiul cultural prin activitatea prodigioasă a personalităților care au condus-o încă de la înființare: V.A. Urechia, C. Calimanschi, E. Constantinescu, A. Panaitescu, N. Oprea și E. Iordache.

Bogatul și valorosul fond de carte enciclopedică, achiziționat de-a lungul timpului (în prezent peste 750000 de unități de bibliotecă), colecții speciale (12 incunabule, 14 ediții Elzevir, 2800 manuscrise, 3500 de stampe, din care 116 sunt gravuri de Rembrandt) și serviciile variate, oferă publicului gălățean condiții optime de informare, de studiu, cercetare și recreere.

Biblioteca istorică „V.A. Urechia” din Galați, găzduită într-o clădire monument de arhitectură, construită în anii 1893–1896 de o societate de construcții românească al cărei președinte era prințul D. Ghica (aceeași societate care a construit și Palatul regal de la Cotroceni, Imprimeria Statului, Spitalul Brancovenesc etc.), se impune și astăzi prin ținuta ei clasică și prin sobrietate. Biblioteca a fost modernizată de-a lungul anilor (ultima modernizare fiind finalizată în prima parte a anului 2006) în conformitate cu proiectul de reabilitare.

⁷ Oprea, Nedelcu. *Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați*: Monografie. Vol. 1. Galați: Editura Axis Libri, 2010, p. 111

Prestigiul impus de valoarea colecțiilor, recunoscut prin acordarea diplomelor și medaliilor de aur pentru participarea la expozițiile naționale din 1903 și 1906, face ca instituția să polarizeze viața spirituală din arealul Dunării de Jos.

Recunoscută ca instituție culturală oficială a statului, între anii 1930–1949, Biblioteca poartă sigiliul cu stema țării, iar în 1953 este distinsă cu titlul de *Biblioteca Centrală Regională Model*, fiind clasată pe locul I.

Cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de la inaugurarea publică a Bibliotecii „V.A. Urechia“ (11 noiembrie 1965), s-a tipărit catalogul „Cartea Românească Veche” în Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați, fiind primul catalog ce a introdus în circuitul informațional național colecția de carte veche românească dintr-un singur depozit, cu practicarea metodei bibliografice a însemnărilor manuscrise.

Catalogul a fost trimis și unor biblioteci și cercetători din străinătate: Anglia, Italia, Franța, Germania, Bulgaria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, URSS și la Chișinău și Cernăuți.

La Centenarul Bibliotecii Publice „V.A. Urechia” (8–11 noiembrie 1990), prima mare manifestare culturală cu participare internațională, inclusiv a secretarului general al IFLA, au fost invitate bibliotecile publice din orașele riverane Dunării de la izvoare la vărsare, cu intenția comunicată de a se încerca constituirea unei federații a bibliotecilor publice dunărene. Au răspuns Viena, Budapesta, Novisad, Belgrad și Ismail. Problema urma să fie reluată în 1991, la aniversarea Bibliotecii Publice Belgrad. Declanșarea conflictului în Bosnia a anulat, din păcate, acest demers.

În decembrie 1991, se primește în dotare din partea Prefecturii primul calculator personal, care marchează începutul constituirii sistemului informatizat integrat de bibliotecă; în 1992–1995 se pune în practică proiectul informatizării Bibliotecii cu finanțarea Consiliului județean: este dat în folosință primul tronson al rețelei informatice, constituit din 17 posturi de lucru, iar din 1994 se începe constituirea bazei de date.

În 1997, cu finanțarea administrației publice de stat a județului Galați, se achiziționează și se instalează pachetul de programe TINLIB și se extinde rețeaua informatică la 25 de posturi. În iunie 1999, este publicată prima versiune a *Home page-ului* Bibliotecii „V.A. Urechia”, dată la care este introdus un nou serviciu de bibliotecă în bibliotecile publice din România, axat pe serviciul *Internet World Wide Web*.

Din aprilie 2007, prin obiectivele din Proiectul de Management pentru Biblioteca „V.A. Urechia“, se implementează un nou tip de management, managementul prin proiecte. Iată că, după 11 ani de absență, se reia publicarea *Buletinului Fundației Urechia* și se lansează *Revista trimestrială de Cultură „Axis Libri“* în limba română și alternativ în limba franceză și limba engleză. În data de 15 iunie 2009, Biblioteca „V.A. Urechia“ își deschide *Filiala 4 „Grigore Vieru“*, având sediul în Gara CFR Călători Galați. În același an, 2009, luna iunie, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia“ înființează propria *editură* sub

denumirea „Axis Libri“, iar în intervalul 27–30 iunie Biblioteca „V.A. Urechia“, în colaborare cu Consiliul Județului Galați, Consiliul Local, Primăria Municipiului Galați, Universitatea „Dunărea de Jos“, Editura Eikon și Asociația Difuzorilor și Editorilor – Patronat al Cărții (ADEPC), organizează pentru prima oară la Galați *Târgul Național de Carte „Axis Libri“*.

În luna iulie 2009, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia“ Galați a fost selectată în prima rundă a *Programului național „Biblionet – lumea în bibliotecă mea“* din 31 de biblioteci județene.

În septembrie 2009, are loc inaugurarea *Salonului Literar „Axis Libri“*, manifestare cultural-artistică săptămânală care își propune să realizeze lansări de carte, dezbateri literare, recitaluri de muzică și poezie etc., iar în ianuarie 2010 se înființează *minibrăria „Axis Libri“*.

În ultimul trimestru al anului 2011, Biblioteca „V.A. Urechia” a fost audiată și certificată de către organismul Business Quality Cert conform Standardului SR EN ISO9001:2008, primind certificatul ce confirmă că *Sistemul de Management al Calității* a fost implementat.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” își desfășoară activitatea preponderent în aria municipiului Galați și, parțial, în județ, alături de alte instituții care se adresează comunității gălățene în vederea informării și educării non-formale: bibliotecile de la Universitatea „Dunărea de Jos” și de la Universitatea „Danubius”, bibliotecile și centrele de documentare și informare din școli și Casa Corpului Didactic, Biblioteca Franceză „Eugene Ionesco”, biblioteci specializate ale unor O.N.G.-uri și instituții de stat (de ex.: Biblioteca Centrului de Consultanță Ecologică, Biblioteca Azilului de bătrâni, Biblioteca Penitenciarului de maximă siguranță, Biblioteca de la Costache Negri–Manjina, Filialele din Moldova și Ucraina ș.a.), precum și instituțiile de cultură locale, pe segmentul petrecerii timpului liber în mod instructiv-educativ: Casa de Cultură a Sindicatelor, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Muzeul de Artă Vizuală, Muzeul de Istorie, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Palatul Copiilor, O.N.G.-uri etc. Biblioteca Județeană, conform Legii Bibliotecilor⁸, are rolul de centru metodologic pentru cele 63 de biblioteci publice (60 comunale, 1 municipală, 2 orașenești) din județul Galați. O mențiune distinctă trebuie făcută în legătură cu relația dintre instituția noastră și cele două mari și prestigioase biblioteci: Biblioteca Națională a României, al cărei management modern performează printr-o comunicare extrem de eficientă în valorificarea ambivalentă a bunelor practici biblioteconomice, și Biblioteca Națională a Republicii Moldova care ne onorează de fiecare dată cu invitația de a participa la manifestări și acțiuni de mare impact profesional, în beneficiul îmbogățirii reciproce a experiențelor puse în slujba îndeplinirii misiunii bibliotecii.

Extrapolând viziunea fondatorului Bibliotecii la contextul contemporan, al informatizării și globalizării societății umane, al exploziei informaționale, rolul

⁸ LEGEA 334/2002 actualizată: Legea bibliotecilor. Disponibil la: <http://www.legeaz.net/legea-334-2002-bibliotecilor>. Data citării: [2012/02/16]

bibliotecii devine cu adevărat esențial, cât și o condiție a dezvoltării societății moderne.

De-a lungul existenței sale, Biblioteca „V.A. Urechia” și-a păstrat și dezvoltat caracteristici care o particularizează între bibliotecile publice și nu numai, unele din inițiative fiind deschizătoare de drum sau de direcții fundamentale în comunicarea interbibliotecară. Între acestea trebuie menționat meritul de a fi prima bibliotecă publică ce a pătruns în circuitul informațional național și internațional cu publicații proprii: *Catalogul general al cărților, manuscriselor și hărților; Catalogul stampelor; Catalogul notelor muzicale și Buletinul Fundațiunii Urechia*. Biblioteca „V.A. Urechia” este și printre primele participante la realizarea *Bibliografiei Românești Vechi* și este prima bibliotecă românească care introduce, la prelucrarea resurselor, Clasificarea Zecimală Universală (septembrie 1903).

Urmând îndemnul lăsat de mentorul nostru: „Să fiți apărătorii bibliotecii ...și să reclamați conservarea și înmulțirea ei”, astăzi, Biblioteca se poate mândri cu un număr de 3 filiale existente în municipiul Galați (Filiala „Țiglina I”, înființată în 1963, actualmente Filiala „Costache Negri” cu un fond de peste 75000 de volume de bibliotecă; Filiala „Grigore Vieru”, deschisă în 2009, care numără 6.000 de volume de bibliotecă; Filiala 3 la Parcul de Soft), urmând a se deschide, anul acesta, Filiala „Paul Păltănea” în cel mai dens populat cartier gălățean „Aeroport”.

Demersurile noastre pentru extensia comunicării culturale pe noi spații publice și universitar–academice s-au materializat cu deschiderea de filiale în Republica Moldova și Ucraina, constituite și dezvoltate pentru atingerea obiectivului de consolidare a rolului Bibliotecii Județene de principală instituție de cultură și educație în zona transfrontalieră România – Ucraina – Moldova. S-a creat astfel o platformă de interacțiune între diaspora culturală și științifică română de peste hotare și comunitatea de acest tip din România – în vederea promovării patrimoniului istoric și cultural național și s-a materializat cu deschiderea a cinci filiale la Cahul, Chișinău, Giurgiulești, Reni și Ismail dotate cu donații de carte din partea bibliotecii noastre.

Împrumutul interbibliotecar, ca modalitate de optimizare a accesului la informații, printr-o eficiență comunicare interbibliotecară atât pe plan național, cât și pe plan internațional, oferă largi posibilități beneficiarilor Bibliotecii, îndeosebi celor din mediul universitar, academic, cercetătorilor, specialiștilor, de a avea acces la colecțiile altor instituții similare, în condițiile prevăzute de lege. Prin acest serviciu, Biblioteca a putut satisface, numai în anul 2011, un număr de 63 de cereri pentru 158 de titluri, procentul de satisfacere a solicitărilor fiind de 89,8 %. În același timp, ca furnizor, Biblioteca a primit un număr de 23 de cereri în care se solicitau 91 de titluri, rezolvate fiind 87. Au fost, de asemenea, onorate 736 de referințe electronice.

În planul colaborării cu alte biblioteci publice din țară, precum și în cel al susținerii dezvoltării profesionale, prin intermediul asociațiilor de profil, se înscrie participarea și organizarea conferințelor naționale, precum și contribuția

activă a specialiștilor gălățeni la sesiunile de lucru ale comisiilor pe probleme ale celor două asociații profesionale, din care instituția noastră face parte. Biblioteca „V.A. Urechia” a fost coorganizator al celei mai mari manifestări de profil din țară: Conferința Națională a Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România. Cu această ocazie, Biblioteca a fost vizitată de specialiști ai domeniului atât din România, cât și din Olanda, Marea Britanie, Danemarca și Republica Moldova. Manifestările au avut un ecou național, articole elogioase fiind tipărite în publicațiile de specialitate și de informare generală, precum și pe site-urile de specialitate. În 2012, Biblioteca a fost gazda și organizatorul Conferinței Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România, care s-a desfășurat în perioada 29–31 august 2012. De altfel, instituția noastră este între foarte puținele biblioteci publice județene active în această asociație care oferă cadrul cel mai larg de cooperare, colaborare și parteneriat cu toate tipurile de biblioteci. Conferințele urmăresc scopul de a amplifica cunoștințele și deprinderile bibliotecarilor, de a aprofunda comunicarea profesională interbibliotecară și inter-umană, de a promova experiențele reprezentative la acest capitol, de a stabili relații de colaborare între instituții și bibliotecari.

Participarea la manifestările cu caracter științific și la activitățile de tip asociativ s-a soldat cu primirea de diplome și premii atât pentru instituție, cât și pentru reprezentanții acesteia. Participarea la târguri (la ediții anuale Bookfest, Librex, Gaudeamus), la saloane internaționale de carte (Iași, Chișinău) au prilejuit promovarea imaginii publice a instituției, a autorilor gălățeni, schimburi de idei și publicații cu alți parteneri culturali, indiferent de granițele formale.

Întregul personal de specialitate a parcurs până în prezent între 3–5 cursuri de perfecționare și specializare profesională organizate de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură de pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor la București, Bușteni și Sinaia. Conform Protocolului încheiat între CPPC și Biblioteca „V.A.Urechia”, s-a asigurat parcurgerea programelor de pregătire, perfecționare și specializare profesională a bibliotecarilor din sistemul național de biblioteci publice, la sediul Bibliotecii, pe următoarele teme:

- Indexarea și utilizarea informațiilor de utilitate publică locală;
- Protecția patrimoniului cultural în situații speciale;
- Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă;
- Sistemul de control intern/managerial;
- Relații publice pentru organizații culturale;
- Conservarea preventivă a colecțiilor;
- DTP Designer.

Competența profesională și deschiderea către inovare pentru o nouă calitate a serviciilor a făcut posibilă participarea specialiștilor din Bibliotecă la proiecte de interes național, între care sunt de menționat: *LIVES.ro-tezaur național enciclopedic* care va deveni principalul instrument de lucru utilizat de indexatorii români; *Ghidul Național de Catalogare* care va pune la dispoziția bibliotecarilor din serviciile de prelucrare metodologia de catalogare, asigurând totodată uniformitatea datelor bibliografice din cataloagele online. Consemnăm

aici și cele mai recente dintre participările instituției în/la programe/proiecte europene/internaționale:

- 14-16 aprilie 2011 – a avut loc, la Constanța, cel de-al IV-lea Congres Internațional de Istorie a Presei. Din partea Bibliotecii „V.A. Urechia“ au participat: Letiția Buruiiană, director adjunct, cu studiul „Figuri proeminente în presa culturală interbelică gălățeană“, și Leonica Roman, bibliotecar–bibliograf la Biroul Catalogarea colecțiilor. Control autoritate, cu lucrarea „Presa culturală gălățeană interbelică“, ambele la secțiunea Presa culturală interbelică, moderată de Ilie Rad, Universitatea Babeș - Bolyai, Cluj Napoca și Vasile Ilincan, Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava;
- 14-15 aprilie 2011 – s-a desfășurat la Iași ediția a IV-a a Simpozionului Internațional „Gheorghe Asachi – ctitor de cultură românească”. Din partea Bibliotecii „V.A. Urechia“ a participat Directorul Ilie Zanfir cu lucrarea „Gheorghe Asachi în manuscrisele din colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia“ Galați. 120 ani de existență”. Invitații au făcut cunoștință cu inestimabilul patrimoniu de carte veche românească, dar și cu alte valori bibliofile ale instituției gazdă;
- 25-29 mai 2011 – am fost prezenți la ediția a VI-a a Salonului Internațional de Carte „Bookfest”;
- 22-24 iunie 2011 – la Neptun-Constanța s-a desfășurat Forumul Comunicatorilor Regio care a avut ca scop consolidarea rețelei de comunicatori, identificarea unor metode de dezvoltare, precum și informarea cu privire la stadiul de implementare a programului. Din partea Bibliotecii „V.A. Urechia“ a participat directorul adjunct Geta Eftimie, comunicator Regio. Pe lângă componenta de informare, Forumul Comunicatorilor Regio a avut ca obiectiv și formarea comunicatorilor din rețea prin includerea în program a diverselor ateliere de lucru organizate în scopul perfecționării în domeniul comunicării și utilizării eficiente a tehnicilor de comunicare cu jurnaliștii de presă scrisă și radio, dar și prin utilizarea instrumentelor de comunicare online, creativitatea video în publicitatea TV și online;
- 31 august-3 septembrie 2011 – la ediția a XX-a a Salonului Internațional de Carte – Anul Grigore Vieru, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia“, prof. Zanfir Ilie a avut de susținut în plen, la secțiunea cultură, noutățile editoriale de la „Axis Libri“. La finele evenimentului instituția noastră a primit 5 premii dintre cele mai importante, două fiind obținute pentru întreaga producție editorială și pentru valoroasa documentare a monografiei Bibliotecii;
- 17-19 octombrie 2011 – a avut loc întâlnirea anuală a membrilor Balkan Libraries Union la Biblioteca Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Iași. Biblioteca „V.A. Urechia“, fiind membră a Uniunii Bibliotecilor din Balcani, a participat la această întâlnire prin Ilie Zanfir, director;

- 25 noiembrie 2011 – Facultatea de Litere din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați, Asociația Română de Istorie a Presei, Biblioteca „V.A. Urechia” și Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Galați au organizat, în cadrul Conferinței Internaționale „Cultura și presa în spațiul european”, ediția a IV-a a simpozionului „Mass-Media: Comunicare și Cultură”.

Numai în anul încheiat recent, manifestările culturale menite să amplifice capacitatea și impactul comunicării în spațiul public, cât și în mediul preuniversitar, universitar și academic, pot fi ilustrate într-o prezentare sintetică: din totalul de 420 de manifestări culturale, organizate prin forțe proprii sau în colaborare cu diferite organizații, un număr de 281 de evenimente s-au desfășurat în Bibliotecă, la sediul central și filiale, din care 138 au fost expoziții tematice. La aceste evenimente culturale s-a înregistrat o participare record în istoria Bibliotecii de 66727 persoane, la care se adaugă 573567 vizitatori la bibliotecă și filiale.

Alte două proiecte, care și-au propus promovarea culturii vii, dar și a moștenirii culturale locale, s-au bucurat de un real succes, reafirmând rolul Bibliotecii de centru cultural al urbei. Este vorba de crearea brandului cultural „AXIS LIBRI” și proiectul „Oameni în memoria orașului Galați”. În cadrul brandului cultural gălățean „AXIS LIBRI” au fost realizate și promovate, sub aceeași denumire: o revistă trimestrială de cultură cu deja 13 apariții în limba română și alternativ în limbile engleză și franceză, membră în APLER și ARPE din 2009, un salon literar cu peste 70 de ediții săptămânale în care au fost lansate 162 de cărți (126 de autori), înregistrând o participare de peste 8300 de auditori.

Cea de-a III-a ediție a Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”, o altă componentă a brandului cultural cu aceeași denumire, a adus la Galați peste 180 de edituri din țară și străinătate și a făcut posibilă prezența unor mari personalități românești și de alte naționalități, din toate domeniile cunoașterii. Festivalul a creat, în același timp, oportunitatea de a fi achiziționate noutăți editoriale de larg interes, pentru toate bibliotecile și instituțiile culturale din județ, zonele limitrofe și Republica Moldova.

Editura „Axis Libri”, împreună cu minilibrăria cu același nume, a contribuit cu succes notabil la promovarea culturii gălățene și a autorilor din arealul Dunării de Jos, din țară și diaspora română printr-o producție editorială de 40 de titluri între care și lucrări de specialitate semnate de bibliotecari din biblioteci publice și universitare. De altfel, publicațiile Bibliotecii „V.A. Urechia” – revista de cultură „*Axis Libri*”, publicația de specialitate „*Buletinul Fundației Urechia*” ca și buletinul informativ profesional „*Asociația*” găzduiesc, în fiecare apariție, articole, opinii și bune practici ale colegilor din bibliotecile publice și universitate din județ și din țară.

Proiectul „*Click @ platforma online de instruire pentru bibliotecari*”, în care Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați este parteneră cu alte 5 biblioteci județene, a fost finanțat de către organizația nonprofit Electronic

Information for Libraries (EIFL) în cadrul programului de formare Mortenson Global Libraries Lideri și Inovatori 2011.

În parteneriat cu IREX, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” participă, în anul 2012, la un proiect transfrontalier Galați–Chișinău și retur intitulat sugestiv „*AXA CĂRȚII*”, în care vor fi angrenate bibliotecile publice din Republica Moldova – Bălți, Chișinău, Cahul, Slobozia, Giurgiulești – și până la Galați, incluzând și bibliotecile comunale din Vânători și Tulucești, construind un adevărat model de comunicare interbibliotecară.

Încurajarea activității de *voluntariat* este o componentă de succes a extensiei profesionale prin care tinerii, majoritatea cursanți sau absolvenți ai Liceului Pedagogic „Costache Negri” și ai Facultății de Litere, interesați să pună în practică noțiunile și informațiile acumulate în perioada școlarizării, capătă abilități de îndrumare la lectură, dobândind și experiență în domeniul biblioteconomic și al științei informării.

„*Promovarea culturii prin lectură*”, proiect de cuprindere în sfera de interes pentru învățare, autoeducare și loisir, a fost implementat cu impact deosebit de pozitiv în rândul persoanelor private de libertate și a celor de vârstă a treia, prin organizarea unor Puncte de lucru la Penitenciarul Galați și la Căminele pentru Persoane Vârstnice. Pentru atragerea la lectură a persoanelor cu dizabilități, indiferent de categoria de vârstă din care fac parte, Biblioteca și-a extins serviciile prin încheierea unui protocol de colaborare între instituția noastră și Fundația „Cartea călătoare” în vederea accesului nediscriminativ la educație și cultură a persoanelor cu deficiențe de vedere; în prezent Biblioteca împrumută utilizatorilor, acasă, documente Daisy împreună cu dispozitivul omonim.

„*Biblioteca, arc peste timp*” este un alt proiect în derulare (cu resurse proprii), desfășurat de ANBPR în cadrul școlii de vară a tinerilor bibliotecari.

Pe lângă acestea, Biblioteca a mai participat la numeroase proiecte mai mici cu parteneri locali din sfera învățământului școlar și universitar, a organizațiilor non-guvernamentale, care vizau promovarea lecturii, a studiului și cercetării, numărul acesta crescând progresiv în ultimii trei ani. S-a încheiat un număr de 73 de protocoale de colaborare cu diverse instituții, precum și un număr de 52 de proiecte educaționale.

Concomitent cu derularea programelor și proiectelor culturale, managementul Bibliotecii „V.A. Urechia” s-a concentrat și pe promovarea imaginii instituției și pe comunicarea extensivă a manifestărilor cu impact pozitiv la public. În media audio și vizuală au fost un număr de 49 de apariții, iar în mass-media scrisă locală și centrală au fost înregistrate 564 de articole referitoare la activitatea Bibliotecii, o cifră mult crescută față de 2010 (412 articole) și față de 2009 (336 articole). Sunt cifre, date statistice, activități care exemplifică, convingător sperăm, modul de îndeplinire al misiunii bibliotecii publice.

În zilele noastre, cantitatea de informație își mărește volumul, iar societatea este în permanentă dezvoltare prin creșterea infrastructurii de

comunicații. „În general, orice proces de comunicare reprezintă o interacțiune într-un ansamblu de elemente și relații în care circulă o informație. Natura procesului comunicațional este determinată de actorii, elementele actului comunicativ, rolurile actorilor precum și de caracterul și specificul informației vehiculate.”⁹

Avem convingerea că biblioteca este cea mai democrată instituție din categoria celor destinate să asigure dreptul omului la informare, este unica instituție care ar putea organiza resursele informaționale și accesul liber la ele, valorificând potențialul unei comunicări moderne între biblioteci și între acestea și celelalte instituții culturale din spațiul public și universitar academic.

Și toate aceste obiective și proiecte sunt posibile doar în condițiile în care la politica managerială a instituțiilor de cultură, de față Biblioteca Publică, se regăsește sprijinul material, economic și financiar din partea autorităților locale cărora se subordonează, respectiv Consiliului Județului, al Primăriei și Consiliului local unde este arondată instituția publică de cultură.

Prof. Zanfir ILIE,
director, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

⁹ COBLEAN, Olesea. Biblioteca mediator în comunicarea societală. Disponibil la: http://www.library.utm.md/lucrări/Tipografia/BIBLIOTECA/Conferințe/2010/Biblioteca_mediator_in_comunicarea_societal a. Data citării: [2012/02/17]

INFORMAȚII DE PESTE HOTARE

CONGRESUL MONDIAL AL IBBY LA LONDRA

Londra, oraș european cu cea mai mare diversitate culturală și lingvistică, a găzduit în perioada 23-26 august 2012 Congresul al 33-lea Mondial al IBBY (Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret), care a avut ca temă generală „Traversarea frontierelor: Traduceri și Migrație”. Organizatorii congresului și-au propus să exploreze căile pe care cărțile, literatura pentru copii și adolescenți circulă dintr-o țară în alta, făcând conexiunea între culturi. Subiectele abordate în diverse aspecte la numeroasele acțiuni au fost globalizarea, textele bilingve, schimbul cultural și arta traducerii.

Printre cei peste 450 de delegați la Congres au fost prezenți și reprezentanții Republicii Moldova – Claudia Balaban, președinte al Secției Naționale IBBY, Eugenia Bejan, secretar al Secției Naționale IBBY, Iulian Filip, scriitor, laureat al Diplomei de Onoare IBBY 2012, Vera Osoianu, director adjunct al BNRM.

Programul congresului a inclus mai multe activități: prezentarea deținătorilor Diplomelor de Onoare IBBY 2012, ceremoniile de decernare a Premiului Andersen 2012 și a Premiului IBBY–Asahi 2012, sesiuni plenare, seminare, discuții, ateliere, Asamblarea Generală a IBBY.

Diplomele de Onoare IBBY se acordă o dată la doi ani pentru cele mai bune cărți pentru copii, editate recent în țările membre ale IBBY. În anul 2012 au fost selectate 169 de cărți din 58 de țări, distribuite după categorii: categoria „Text” (pentru scriitori) – 65 laureați, categoria „Ilustrație” – 54 laureați, categoria „Traducere” – 50 laureați. Moldova are trei laureați ai Diplomei de Onoare IBBY 2012: scriitorul Iulian Filip pentru volumul „Rochița leneșă”, pictorița Victoria Rață pentru ilustrarea cărții „Vizavi de vizavarză” de Aureliu Busuioc, scriitorul Emilian Galaicu-Păun pentru traducerea cărții „Scrippius Pip” de Edward Lear. De asemenea, au fost menționate cu Diplome de Onoare IBBY și editurile „Prut Internațional” și „Arc” pentru publicarea cărților menționate. Cartea „Rochița leneșă” de Iulian Filip a putut fi prezentată mai multor delegați la congres grație faptului că am avut la dispoziție ediția în engleză apărută tot la Editura „Prut Internațional”. Mai mulți colegi din Marea Britanie, Suedia, Japonia, Rusia, Elveția au apreciat cartea pentru subtilitatea umorului și ironiei caracteristice poeziei lui Iulian Filip.

Premiul Hans Christian Andersen, care se constituie din Medalia de Aur și Diploma Andersen, instituit de IBBY în 1956 și acordat o dată la doi ani unui autor și unui ilustrator în viață, este cea mai înaltă distincție la nivel internațional în domeniul literaturii pentru copii. Din anul 2009 premiul este sponsorizat de Compania Nami Island din Coreea de Sud. Laureați ai Premiului Andersen pentru 2012 au devenit scriitoarea Maria Teresa Andruetto din Argentina și ilustratorul Peter Sís din Cehia, aleși din cei 57 de candidați. Poeta și

prozatoarea Maria Teresa Andruetto a fost apreciată pentru sensibilitate și pentru larga varietate a temelor abordate în cărți: migrația, nedreptatea, dragostea, criza, sărăcia, solidaritatea, violența și afacerile politice. Pictorul, ilustratorul, scriitorul și cineastul Peter Sís se caracterizează printr-o extraordinară originalitate, imaginație debordantă și complexitate în realizarea lucrărilor.

Premiul IBBY-Asahi, acordat pentru programe și proiecte de promovare a lecturii, instituit în 1986 de IBBY și Compania de presă niponă Asahi Shimbun, a revenit Proiectului „Bunicile povestitoare” din Argentina și Proiectului „Elefantul alb” din Cambodgia, dedicat implicării bibliotecilor în educație.

Organizatorii congresului au avut o frumoasă inițiativă de a edita un volum cu povestiri scurte despre migrațiune, schimb cultural ale autorilor din diferite țări intitulat „We Are All From The Same Big Land” („Suntem cu toții de pe același pământ”). La propunerea Secției Naționale IBBY, în această culegere a fost inclusă povestirea „Native Home” („Casa părintească”) de Spiridon Vangheli, apreciată pentru mesajul ei general uman de Sue Mansfield, redactorul principal al cărții.

Secția Națională IBBY din Japonia a prezentat Proiectul „3.11 EHON PROJECT IWATE”, care s-a realizat cu sprijinul întregii comunități IBBY și a avut ca scop susținerea copiilor din zona afectată de tsunami din 11 martie 2011. Inițiatorii proiectului au făcut un apel internațional și au colectat peste 2300 cărți ilustrate, care îi ajută să aducă bucuria în sufletele copiilor japonezi.

Pentru a aduna fonduri necesare procurării cărților, rafturilor pentru biblioteci, inclusiv biblioteci mobile în teritoriile devastate de cutremur și tsunami, Secția Națională IBBY, P.E.N. Clubul, Fundația Industria Editorială pentru Cultură și Clubul Editorilor din Japonia au anunțat în continuare Proiectul „Books for Tomorrow” („Cărți pentru ziua de mâine”).

Un program deosebit de interesant, prezentat de Secția Națională IBBY din Marea Britanie, este „Children’s Laureate” („Laureatul copiilor”). Acest program, susținut financiar de Consiliul pentru Muzee, Biblioteci și Arhive din Marea Britanie și de sponsori, constă în oferirea pentru o perioadă de doi ani a titlului „Children’s Laureate” și a unei burse de 10.000 lire sterline unui scriitor sau ilustrator remarcabil de cărți pentru copii. „Laureații copiilor” au misiunea ca în perioada respectivă să participe la diverse acțiuni de promovare a lecturii printre copii. În cadrul congresului scriitorul și ilustratorul Anthony Browne, scriitoarea și dramaturgul Julia Donaldson, prozatorul, poetul și dramaturgul Michael Morpurgo au comunicat despre acțiunile pe care le-au desfășurat în vederea apropierii copiilor de lumea literaturii și fanteziei. Anthony Browne a mărturisit că deseori se inspiră din ideile altora și, mai ales, din asocierile pe care le sesizează privind diverse imagini. Julia Donaldson promovează literatura prin activități muzical-dramatice, implicându-i pe copii în subiectul și acțiunea povestirii.

Mai multe informații găsiți pe site-ul web www.ibbycongress2012.org.

Eugenia BEJAN,
secretar al Secției Naționale IBBY în Republica Moldova

ÎN UNIVERSUL SENIN AL COPILĂRIEI

Într-un demers obiectiv-analitic critica literară constată că scriitorul Spiridon Vangheli este unul dintre cei cu imaginație prodigioasă și cu o vervă narativă mai rar întâlnită azi. Celebritatea sa literară se leagă în primul rând de cărțile scrise pentru copii, cărți traduse în numeroase limbi, intrând astfel în galeria marilor povestitori ai lumii. Este atât de greu să se scrie pentru copii, mult mai greu decât pentru cei mari? Nu este ușor nici pentru unii, nici pentru alții, scrisul fără har rămâne text neînsuflețit. Un scriitor celebru spunea că adevărul nu-i permite să afirme că este una și aceeași persoană cu eroul lui. Acest personaj putea fi oricine altul, un cunoscut sau un necunoscut, un prieten, un conațional sau pur și simplu un copil de pe planetă. Eroul însă trebuie să se deosebească de toți ceilalți, să aducă ceva nou și neașteptat, iar apetența pentru poveste, această continuă și fascinantă vânătoare de imagini așezate între real și ficțiune, nu poate să lipsească din peisajul literaturii pentru cei mici. Spiridon Vangheli a pătruns în intimitatea acestui univers, în surprinderea sufletului curat, nesupus încă realităților dure, oferind o stare de spirit pe măsură, ceea ce numai scrisul pornit dintr-o mare dragoste și înțelegere o poate face. „Prin opera lui Spiridon Vangheli copilăria a aprins o candelă cu flacără de aur în altarul limbii române din acea parte fermecată de țară românească numită Basarabia”, spune scriitorul ieșean Dumitru Vacariu, iar acad. Eugen Simion afirmă: „Prozatorul are fantezie, are o limbă frumoasă și umor de bună calitate. Spiridon Vangheli e un scriitor din familia nobilă a lui Ion Creangă ivit prin părțile Bălților, acolo unde miturile vechii lumi rurale luptă cu tragediile unei istorii sălbatice”, Nicolae Dabija, la rândul-i: „Aproape fiecare sat din Moldova are azi un Guguță, iar pe ici-colo și câte un Titirică, un Ciuboțel... Cărțile scriitorului sunt ca niște corăbii care scot copiii în larg, ca să se întoarcă apoi după alți copii”.

Onorat fiind să fac parte din juriul Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii”, ediție consacrată scriitorului Spiridon Vangheli (în organizarea Ministerului Educației din R. Moldova – reprezentat de prof. dr. Adrian Ghicov, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – director Claudia Balaban, Biblioteca Județeană „Gh. T. Kirileanu” Neamț – director Constantin Bostan), desfășurat în ambianța Casei memoriale „A. Donici”, am primit în dar, între alte cărți, *Spiridon Vangheli și universul senin al copilăriei*, biobibliografie, ediția a 2-a, revăzută și completată, pe copertă o splendidă imagine a povestitorului acordând autografe frumoșilor copii ce roiau în juru-i. Poate numai un bibliolog de profesie știe să prețuiască cu adevărat o asemenea lucrare. Începând cu scrierile lui Paul Otlet, părintele bibliografiei, și până la ritmul grăbit al vieții moderne de azi s-a parcurs un drum lung al sistemului de documentare și informare, o cale de satisfacere a nevoilor stringente de informație în toate

domeniile, inclusiv cultura literară. Un asemenea volum se adresează, desigur, cercetătorilor literari, profesorilor, părinților, studenților și elevilor, în cazul de față celor interesați de studiul operei lui Spiridon Vangheli. Biobibliografia include un volum considerabil de informații, reflectând diversitatea creației și activității lui ca scriitor, publicist, traducător, autor de abecedare și manuale, antologii de poezie și proză. Lucrarea cuprinde 2024 de poziții, o impresionantă derulare a ecourilor în critica literară, o vastă gamă a percepției operei, la care se adaugă importante indexuri auxiliare: de nume, de titluri, al limbilor de editare, de publicații periodice bibliografiate. Regăsim în subtextul acestei *biobibliografii* unul dintre multele principii ale lecturii, ne referim la cel al bibliopsihologiei, cel care ne dezvăluie conexiunea între *biblos* și *psihic*, explicând reacțiile produse de textele citite asupra cititorului. Forța și influența care pornesc din cărțile minunate ale lui Spiridon Vangheli nu rezidă în ele însele, ci în raportul lor determinat cu un cititor de un anume tip – cititorul copil. Așa se explică și *principiul descoperirii*, atunci când apar acele pagini captivante de povestiri, povești și basme care dezvoltă micilor cititori spiritul de aventură, fantezia și imaginația, acum îi află pe Creangă, Andersen, Frații Grimm, Perrault, Amicis, Collodi, Daudet, Ispirescu, Renard, Vangheli.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău și-a făcut o datorie de onoare din elaborarea seriei de *biobibliografii* în care sunt cuprinși deja cei mai importanți scriitori ai Basarabiei. Selectarea informațiilor are la bază munca de sisif în cercetarea colecțiilor, fișierelor, bibliografiilor și arhivelor personale. *Spiridon Vangheli în universul senin al copilăriei*, biobibliografie (2012), este volumul–omagiu adus de semnatarele lui: Claudia Balaban, Tamara Maleru, Claudia Gurschi, încă un semn de înaltă prețuire pentru scriitorul care a ajuns la memorabila vârstă de 80 de ani, căruia și noi îi urăm o continuă capacitate de a inventa alte și alte povești spre deliciul și bucuria copiilor.

Prof. Nicolae BUSUIOC,
scriitor, bibliolog,
Iași

STUDIUL BIBLIOGRAFIC CARE NE FACE ÎNTELEPȚI

Biobibliografia „Spiridon Vangheli și universul senin al copilăriei”¹⁰ impresionează de la o primă lectură, iar recurența acestei lucrări incită cititorul, care, la sigur, devine mai bogat informațional.

Succintul subtitlu al lucrării – „biobibliografie” – merită formulat drept un studiu științifico–bibliografic, cercetare bibliografică fundamentală, deoarece ni

¹⁰ Spiridon Vangheli și universul senin al copilăriei : biobibliogr. / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion „Creangă” ; alcăt.: T. Maleru ; ed. îngrijită de Claudia Balaban . – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Ch. : Baștina-Radog, 2012 . – 264 p. – ISBN 978-9975-4234-6-5.

se oferă rezultatele unui demers bibliografic de amploare, de analiză și sinteză riguroasă, fiind o contribuție de seamă la contabilizarea și promovarea, dar și valorificarea operei scriitorului Spiridon Vangheli.

Biobibliografia se distinge printr-o structură riguroasă, bine gândită, clară. O structură specifică unor astfel de publicații bibliografice, dar incluzând unele compartimente netradiționale, care augmentează valoarea informațională și documentară a lucrării. Îmbinarea organică a informației bibliografice cu cea documentară conferă lucrării atractivitate, amplificând interesul pentru cunoașterea Operei, dar și a Omului Spiridon Vangheli.

Evident, biobibliografia este inaugurată printr-o succintă „Notă a bibliotecarului”, care reflectă și argumentează demersurile bibliografice: surse de selectare a informației, criterii de identificare bibliografică a documentelor și de ordonare a descrierilor bibliografice etc.

Biobibliografia inserează următoarele compartimente logistice: Cuvânt despre Spiridon Vangheli; Tabel cronologic; Opera; Referințe critice; Indexuri auxiliare.

Primul compartiment – „Cuvânt despre Spiridon Vangheli” – prezintă o *Tabula Gratulationis*, incluzând materiale semnate de buni cunoscători și promotori ai operei scriitorului: Claudia Balaban, Mihai Cimpoi, Ion Hadârcă, Stanislav Rassadin, Olguța Caia, Vlad Ciubucciu, Dumitru Vacariu, Grigore Vieru. Sub-compartimentul „Aprecieri” conține opinii reprezentative ale oamenilor de cultură, aria de proveniență geografică a autorilor fiind impresionantă: Moldova, România, Cehia, Estonia, Ungaria, SUA, Japonia, China, Rusia, Brazilia și altele. Doar un extras din textul, semnat de către Nicolae Dabija: „În biblioteci cărțile lui, dacă le găsești pe polițe, sunt cele mai uzate. Semn că sunt și cele mai citite... Scrisul lui Spiridon Vangheli nu copie viața, ci mai degrabă viața e predispusă să copie ceea ce se întâmplă în cărțile sale...” (p. 29).

Tot aici autorul biobibliografiei integrează extrase din scrisorile copiilor – cititori frecvenți ai operei lui Spiridon Vangheli. Aceste texte emoționante sunt urmate de confesiunile scriitorului, selectate și prezentate cu mare grijă și drag. Ele se constituie într-un demers de o înaltă componentă morală și filosofică, exemplificând afirmația în baza doar a câtorva rânduri: „Când suntem copii, ne grăbim spre cei adulți cum se grăbește călătorul spre munte. Abia când ajungi în vârf, descoperi că altceva n-ai ce vedea mai frumos decât valea, pe care ai lăsat-o la poalele muntelui” (p. 39).

Compartimentul „Opera literară” demonstrează faptul, că autoarea (insist asupra acestei formulări a responsabilității, deoarece produsul final este rezultatul activităților de analiză și sinteză, de identificare a documentelor, a componentelor descrierilor bibliografice etc.) stăpânește foarte bine procesele și operațiile de bibliografiere. O prezentare clară a publicațiilor, semnate de către Spiridon Vangheli, acestea fiind reflectate în funcție de apartenența de gen: volume, contribuții în periodice și publicații continue, traduceri, selecții și altele. Apreciez, și chiar am învățat o procedură: posibilități tehnice de intercalare a

descrierilor bibliografice la finele elaborării lucrării, fără a interveni în orânduirea numerică a descrierilor și a indexurilor auxiliare. Deci, autoarea a fost și inovativă în proces de lucru.

Comparând lista traducerilor operei lui Spiridon Vangheli cu bazele de date UNESCO „Index Translationum” (aceasta incluzând informații asupra traducerilor cu anul 1979), conchidem asupra plinătății pronunțate a biobibliografiei. Doar că în unele cazuri descrierile bibliografice din biobibliografie nu includ numele traducătorilor, acestea fiind indicate în Index Translationum (de ex.: descrierile bibliografice cu nr. 77, 79, 97).

Interviurile, oferite de către Spiridon Vangheli, la părerea noastră, sunt parte integrantă a operei scriitorului (și nu constituie referințe despre acesta).

Compartimentul „Materiale audiovizuale” prezintă lucrări semnate de către Spiridon Vangheli, dar și de către alți autori, acestea din urmă fiind mai apropiate de compartimentul „Referințe critice”.

Biobibliografia este însoțită de 4 indexuri auxiliare, acestea facilitând substanțial utilizarea lucrării din punct de vedere al numelui persoanelor implicate în editarea documentelor incluse în biobibliografie, a titlurilor, a limbii de editare și sursei cercetată bibliografic. Le-aș aprecia drept cunună bibliografică, fiindcă sunt rezultatul unei munci asidue, migăloase, dar apreciate de către utilizator. Doar încă o sugestie: indexul de nume al unei bibliografii științifice ar trebui să includă responsabilitățile concrete ale persoanei în procesul de elaborare a lucrării: traducător, redactor, pictor etc. prin însemne corespunzătoare după numerele de rând ale descrierilor bibliografice.

A devenit deja o tradiție ca Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” să lanseze publicații bibliografice de o talie profesională înaltă, utile/necesare atât utilizatorilor, cât și profesioniștilor bibliografi. Valorificând și promovând Opera Maestrului Spiridon Vangheli, lucrarea conține limbajul reușitei bibliografice: a uni judecata cu acțiunea, concentrare, productivitate, corectitudine, plinătate...

În totalitatea sa, biobibliografia constituie o frumoasă realizare a cercetătorului–bibliograf, un jalon al profesionalismului, sprijinit și înmulțit la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. O lucrare care se înscrie elegant în suita de activități, prilejuite de consemnarea anului 2013 drept Anul lui Spiridon Vangheli.

Rămânem în speranța că această prestigioasă instituție ne va bucura și în viitor cu astfel de studii bibliografice ample.

Ludmila CORGHENCI,
director adjunct,
Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM

SUMAR

EVENIMENT

<i>Claudia Balaban</i>	LUMINA CUVÂNTULUI SCRIS (Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Chișinău, 26–29 aprilie 2012)	5
<i>Maria Harea</i>	CAMPANIA NAȚIONALĂ „COPIII MOLDOVEI CITESC O CARTE – 2012”	11
<i>Claudia Balaban</i>	DOUĂ DECENII ÎN PARADISUL CĂRȚILOR	14
<i>Tamara Pereteatcu</i>	LA CANDELA CU FLACĂRA DE AUR A LUI SPIRIDON VANGHELI (Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXII-a)	19
<i>Mariana Ursu</i>	CONCURSUL REPUBLICAN „CĂLĂTORIE IMAGINARĂ ÎN LUMEA CĂRȚILOR”	22

TEORIE ȘI PRACTICĂ

<i>Natalia Cheradi</i>	ORIENTAREA DE MARKETING A BIBLIOTECILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA	25
<i>Maria Furdui</i>	DE CE ESTE NECESAR MARKETINGUL ÎN BIBLIOTECĂ?	31
<i>Ana-Maria Dudescu</i>	PROMOVAREA CĂRȚII ȘI A LECTURII PRIN PROGRAMELE ȘI PROIECTELE CULTURALE ALE BIBLIOTECII JUDEȚENE „OCTAVIAN GOGA” CLUJ	35
<i>Ana Botezat</i>	PROIECTELE – O TENDINȚĂ DE EXTINDERE A SERVICIILOR DE BIBLIOTECĂ	38
<i>Stela Cemortan</i>	UNELE SUGESTII REFERITOARE LA SOCIALIZAREA COPILOR ÎN PROCESUL EDUCAȚIEI LITERAR–ARTISTICE	41

2013 – ANUL INTEGRĂRII INFORMAȚIONALE A BIBLIOTECILOR PUBLICE

Lilia Tcaci

SERVICII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU COPII ÎN BIBLIOTECA
PUBLICĂ: NOI PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI 48

Maia Balan

PROTECȚIA ȘI SUSȚINEREA COPIILOR ÎN NAVIGAREA ON-
LINE: PRACTICI INTERNAȚIONALE 53

PORTOFOLIUL BIBLIOTECARULUI

RECOMANDĂRILE IFLA PRIVIND CULTURA INFORMAȚIEI
ȘI MEDIA 58

Eugenia Bejan

BIBLIOTECARUL PENTRU COPII: COMPETENȚE ȘI
ABILITĂȚI 60

CARTE DE VIZITĂ

Zanfir Ilie

APORTUL BIBLIOTECII JUDEȚENE „V.A. URECHIA” GALAȚI
LA COMUNICAREA INTERBIBLIOTECARĂ DIN SPAȚIUL
PUBLIC ȘI UNIVERSITAR 63

INFORMAȚII DE PESTE HOTARE

Eugenia Bejan

CONGRESUL MONDIAL AL IBBY LA LONDRA 73

OAMENI ȘI CĂRȚI

Nicolae Busuioc

ÎN UNIVERSUL SENIN AL COPILĂRIEI 75

Ludmila Corghenci

STUDIUL BIBLIOGRAFIC CARE NE FACE ÎNȚELEPȚI 76

SUMMARY

EVENT

<i>Claudia Balaban</i>	THE LIGHT OF THE WRITTEN WORD (International Children and Youth Book Fair, Chişinău, April 26–29, 2012)	5
<i>Maria Harea</i>	NATIONAL CAMPAIN „CHILDREN OF MOLDOVA READ ONE BOOK – 2012”	11
<i>Claudia Balaban</i>	TWO DECADES IN THE BOOK’S PARADISE	14
<i>Tamara Pereteatcu</i>	SPIRIDON VANGHELI’S CANDLE WITH A GOLD FLAME („At the Beginning of Wisdom” Literary Contest, 22 nd issue)	19
<i>Mariana Ursu</i>	„IMAGINARY TRIP IN THE WORLD OF BOOKS” REPUBLICAN CONTEST	22

THEORY AND PRACTICE

<i>Natalia Cheradi</i>	MARKETING ORIENTATION IN THE LIBRARIES OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA	25
<i>Maria Furdui</i>	WHY IS THE MARKETING NECESSARY IN THE LIBRARY?	31
<i>Ana-Maria Dudescu</i>	PROMOTION OF BOOKS AND READING THROUGH CULTURAL PROGRAMS AND PROJECTS IN „OCTAVIAN GOGA” COUNTY LIBRARY OF CLUJ	35
<i>Ana Botezat</i>	PROJECTS – AN EXTENSION OF THE LIBRARY SERVICES.....	38
<i>Stela Cemortan</i>	SOME SUGGESTIONS RELATED TO SOCIALIZATION OF CHILDREN IN THE PROCESS OF LITERARY AND ARTISTIC EDUCATION	41

2013 – YEAR OF INFORMATION INTEGRATION OF PUBLIC LIBRARIES

Lilia Tcaci

SERVICES AND ACTIVITIES FOR CHILDREN IN THE PUBLIC
LIBRARY: NEW CHALLENGES AND OPPORTUNITIES..... 48

Maia Balan

PROTECTION AND SUPPORT OF CHILDREN NAVIGATING ON-
LINE: INTERNATIONAL PRACTICES..... 53

LIBRARIAN'S PORTOFOLIO

IFLA MEDIA AND INFORMATION LITERACY
RECOMMENDATIONS..... 58

Eugenia Bejan

CHILDREN'S LIBRARIAN: COMPETENCIES AND ABILITIES 60

VISIT CARD

Zanfir Ilie

CONTRIBUTION OF „V.A. URECHIA” COUNTY LIBRARY OF
GALAȚI TO INTERLIBRARY COMUNICATION IN PUBLIC
AND UNIVERSITY LIBRARIES 63

INFORMATION FROM ABROAD

Eugenia Bejan

IBBY WORLD CONGRESS IN LONDON 73

PEOPLE AND BOOKS

Nicolae Busuioc

IN THE SHINY UNIVERSE OF CHILDHOOD..... 75

Ludmila Corghenci

BIBLIOGRAPHICAL STUDY THAT MAKES US WISE 76